

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 16 ЛИПНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 29 VOL. CXI FRIDAY, JULY 16, 2004 No. 29

Уряд виправдовується за реверс нафтопроводу

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Зустрівши гостру і арґументовану критику за рішення використовувати нафтпровід „Одеса–Броди" не в напрямі Европи, а в зворотньому, уряд Віктора Януковича змушений виправдовуватися: мовляв, цей крок – тимчасовий, зумовлений короткочасними обставинами, й коли вони зміняться, реверс буде скасовано. В повідомленні пресової служби Кабінету Міністрів від 13 липня є запевнення, що „продовжується створення комерційних та організаційних передумов для транспортування нафтопроводом „Одеса–Броди" легкої каспійської нафти в Европу".

Однак головний зміст цього повідомлення знову ж зводиться до заперечення доцільности прямого використання проводу „Одеса–Броди". Уряд залишається при переконанні, що реверс був єдиним виходом зі становища, оскільки в найближчі три роки нафта в напрямі Бродів потекти не може через низку причин:

– по-перше, ще нема нафтопроводу для виходу до північно-европейських ринків (польського, німецького), і їх проєктування та будівництво займе щонайменше три роки (орієнтовна вартість будівництва - 500 млн. евро, тим часом не створено належних умов для інвестицій, без котрих будівництво неможливе);

– по-друге, нема технічної можливости помпування легких сортів нафти теперішньою системою европейських нафтопроводів (мінімальні необхідні інвестиції становлять 45 млн. евро);

– по-третє, нафтова база у Каспійському регіоні ще не розбудована належним чином. Заплановані на найближчі три роки видобутки нафти розподілені за головними експортними напрямами, серед яких не числиться напрям від Одеси до Бродів;

–по-четверте, необхідно повернути 884 млн. грн., державним підприємствам, які інвестували цю суму в будівництво нафтопроводу „Одеса-Броди" та морського нафтового терміналу „Південний", оскільки і провід, і термінал практично простоюють вже понад два роки.

Тому, підкреслюється в повідомленні уряду, пропозиція російсько-британської компанії ТНК-Бі-Пі передавати проводом „Одеса-Броди" російську нафту „значно переважає за своїми економічними показниками пропозиції інших компаній, які передбачають транспортування цим нафтопроводом каспійської нафти в напрямку Чехії та Польщі". Уряд запевняє, що цей проєкт дасть Україні можливість отримати 91,8 млн.дол. (одноразово).

Знов-таки, щоб пом'якшити критику на свою адресу, уряд наприкінці цього повідомлення „підтверджує свою зацікавленість у розвитку Евроазійського нафтотранспортного коридору, а саме: у добудові нафтопроводу Броди-Плоцьк".

Менш переконливими ці арґументи здаються, коли їх виважувати в геополітичному контексті, зокрема у світлі взаємин України з Заходом. Наприклад, на думку Посла США в Україні Джона Гербста, реверсне використання проводу „Одеса--Броди" неґативно позначиться на цих взаєминах. Відгукуючись на українську нафтову проблему, Посол США у розмові з кореспондентами Радіо „Свобода" та інших інформаційних аґентств 12 липня сказав: „Прийняте рішення змінити напрямок нафтогону не може не позначитись на енерґетичній незалежності України, на добробуті українців і налагодженні стосунків між Україною і

(Закінчення на стор. 3)

Праця розвідки дала привід для гострої критики

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Підсумковий звіт Сенатського комітету з питань розвідки обсягом 511 сторінок, оприлюднений в п'ятницю, 9 липня, гостро критикує працю Центрального Розвідувального Управління (СІА) стосовно Іраку – зокрема за перебільшення загрози, яку становила іракська зброя масового знищення, та ігнорування очевидних фактів. У звіті зазначається, що розвідка США не приділила належної уваги висловлюваним сумнівам.

Сенатський комітет не підтримав звинувачень на адресу адміністрації Президента Джорджа Буша у тому, нібито вона чинила тиск на ЦРУ, аби домогтися висліда, потрібних їй для виправдання війни в Іраку.

Звіт в першу чергу спрямований проти ЦРУ, маючи на увазі неуспіхи розвідки стосовно Іраку та кволу передвоєнну розвідувальну працю, перебільшення непідтверджених фактів щодо іракської зброї масового знищення.

Голова Сенатського комітету Пет Робертс (Р-Кензас), заявив, що розвідка підтримала збройний плян щодо Іраку, базуючись на припущеннях, які були „необґрунтовані та в більшості не підтримані доступними тоді розвідувальними матеріялами".

Перед війною американська розвідка доповідала Президентові, Конґресові та громадськості, що Садам Гусейн має нагромаджені запаси хемічної та біологічної зброї, й коли це залишити без будь-якої реакції, то він, правдоподібно, матиме ядерну зброю впродовж наступного десятиріччя. „Сьогодні ми знаємо, що ці припущення були неправильними," – сказав П. Робертс.

Сенатор Джей Рокефелер, чільний демократ у 18-членному комітеті, підкреслив, що „погану інформацію вжито для воєнної справи. Якщо б ми знали те, що знаємо сьогодні, Конґрес ніколи б не проголосував за війну". Ці недотягнення розвідки будуть переслідувати безпеку Америки впродовж багатьох поколінь. Довір'я до нас в світі зникає. Ми роз'ятрили глибоку ненависть до нас, американців, у мусульманському світі, котра збільшатиметься. Прямий наслідок цього, – наша країна є більше вразливою сьогодні, як будь-коли перед тим" – сказав він.

П. Робертс, вияснюючи підсумки звіту, також покликався на деякі точки припущень Національної розвідки, з 4 жовтня 2002 року, які були „перебільшені або не підтримані свіжими звітами розвідки". Серед них: Ірак перебудовує свою ядерну програму, має хемічну та біологічну зброю і завершує працю над безпілотними літальними апаратами, котрі, правдоподібно, будуть вживані для розповсюдження біологічних чинників під час війни. Крім того, розвідка не змогла точно та повною мірою пояснити Конґресові сумнівні інформації у вищезгаданій публікації.

В основному причини для воєнного вторгнення в Іраку ґрунтувалися на „неточній" інформації. У висліді Президент Джордж Буш і Конґрес втягнули країну у війну, базуючись на тій „неточній" інформації, представленій розвідкою, – підкреслив П. Робертс.

(Закінчення на стор. 4)

Завершилася зустріч „Україна - ЕС"

Ян Петер Балкененде

ГАҐА, Голяндія. – 8 липня завершилася зустріч „Україна-ЕС". Це остання зустріч Леоніда Кучми, як Президента України, з европейськими керівниками. Під час спільної прес-конференція з Л. Кучмою та Президентом Еврокомісії Романо Проді після завершення зустрічі „Україна ЕС", прем'єр-міністер Голяндії Ян Петер Балкененде, який очолював зустріч, підкреслив, що Україна зможе отримати статус країни з ринковою економікою, як тільки на законодавчому рівні врегулює питання, пов'язані з банкрутством і ціноутворенням.

Раніше міністер закордонних справ Голяндії Бернард Бот підтвердив, що на цій зустрічі Україні не буде надано статусу країни з ринковою економікою. Він сказав журналістам, що Україна йде таким шляхом, якого від неї очікує Европейський союз, але на запитання, чи готовий ЕС на сьогоднішній день надати Україні статус країни з ринковою економікою, він однозначно відповів – „Ні".

Головними темами переговорів були питання надання Україні статусу країни з ринковою економікою та праця над так званим пляном дій, що накреслює перспективи подальших взаємин. Але ці ключові питання залишилися відкритими. Президент Еврокомісії Романо Проді висловив сподівання, що плян дій буде готовий до підписання у жовтні-листопаді, а надання Україні статусу країни з ринковою економікою може відбудеться, за його словами, ще швидше. Сторони підписали угоду, яка передбачає відрядження українських правоохоронців для участи в поліційних акціях Евросоюзу у Македонії та Боснії.

На усіх зустрічах лунали заклики европейських представників провести чесні та справедливі президентські вибори. Л. Кучма сказав, що готовий прийняти необмежену кількість спостерігачів від Европейського союзу. Все ж таки Л. Кучма вважає Україну не готовою до вступу в Европейський союз. Після зустрічі „Україна-ЕС" Президент Л. Кучма сказав, що ні політично, ні економічно Україна не готова приєднатися до ЕС, і її економіка не здатна буде витримати конкуренцію з підприємствами Евросоюзу. Стосовно Пляну дій „Україна-ЕС", то Л. Кучма повідомив, що Україна розраховує підписати його до грудня. „Найпізніше – у листопаді", – сказав він.

Пропозиція Еврокомісії укласти Европейську сусідську угоду не відповідає інтересам України, заявив 9 липня Президент Кучма. На думку українського провідника, запропонований ЕС документ фактично закріплює за Україною теперішній статус сусіда Евросоюзу, що, ймовірно, призведе до замороження взаємин на теперішньому рівні.

Під час зустрічі сторони висловили готовність до листопада цього року завершити працю над іншим важливим документом – Пляном дій „Україна-ЕС". Українська сторона наполягає, щоб ця угода відкривала реальну перспективу поширення на Україну чотирьох свобод – руху товарів, послуг, капіталів та людей.

За матеріялами ЗМІ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ситуація зі засобами масової інформації в Україні

НЮ-ЙОРК. – В оприлюдненому 9 липня американською правозахисною організацією „Дім Свободи" (Freedom House) звіті знавці доходять висновку, що напередодні виборів в Україні громадяни не можуть отримати об'єктивної інформації про їх перебіг. Основна причина – тиск на засоби масової інформації та їх залежність від олігархічних кланів. Експерти „Дому Свободи" прийшли до висновку, що стан свободи слова у Україні погіршується навіть у порівнянні з виборами до українського парляменту 2002 року. Понад 90 відсотків загальнонаціональних та регіональних газет та 95 відсотків електоронних ЗМІ піддаються цензурі в Україні. Основна її ознака – темники, які розповсюджуються з Адміністрації Президента. За висновками неурядової американської організації в Україні, „існують усі ознаки неспроможности ЗМІ запропонувати неспотворену передвиборчу інформацію, перш за все через залякування з боку влади". У звіті „Дому Свободи" мовиться про конкретні факти залякувань журналістів та закриття ЗМІ через їхню критичну позицію до влади.

В Україні обіцяють більше навчати українською

КИЇВ. – Міністерство освіти України плянує збільшити обсяги викладання у школах української мови та літератури. Міністер Василь Кремінь 13 липня сказав на міжвідомчому засіданні у Києві, що українська мова викладатиметься до 12-ої кляси включно. На засіданні йшлося про втілення державної мовної політики, ключовим гаслом якої є відродження української мови, сфера офіційного вживання якої до здобуття незалежности України була звужена. Мовна політика в Україні зазнає критики і з боку тих, хто скаржиться на, як стверджується, насильницьку українізацію, і з боку тих, хто дорікає владі за, на думку критиків, порожні гасла на тлі подальшої русифікації. В. Кремінь каже, що сьогодні 75 відсотків шкіл навчають українською мовою, стільки ж випускається україномовних підручників.

М. Бродський піде на президентські вибори, щоб агітувати проти В. Януковича

КИЇВ. – У п'ятницю, 9 липня, відбувся VII черговий з'їзд політичної партії „Яблуко". В ході з'їзду було прийнято рішення підтримати на президентських виборах кандидатуру В. Ющенка. „Яблуко" є однією з перших партій, що підтримала „народного кандидата", не будучи членом бльоку „Наша Україна". Крім того, провідник партії „Яблуко" Михайло Бродський вирішив кандидувати на посаду Президента України шляхом самовисування, повідомив 12 липня перший заступник голови партії „Яблуко" Юрій Сахно. Він підкреслив, що ще одним головним завданням партії є унеможливити перемогу Віктора Януковича, який „вособлює владу та кланово-олігархічні групи". Існує багато засобів у рамках законодавства України зробити це – перш за все, розповідати правду про В. Януковича, а також не допустити фальсифікації виборів. З цією метою на вибори піде М.Бродський. Ю.Сахно підкреслив, що провідник „Яблука" не зніматиме свою кандидатуру перед першою турою, а намагатиметься відтягнути голоси „у лівих та В. Януковича" на сході і на півдні.

Уряд затвердив проєкт саркофагу

КИЇВ. – Український уряд 12 липня затвердив проєкт саркофагу над зруйнованим 18 років тому четвертим енергоблькором Чорнобильської атомної станції. Головними функціями нової оболонки названі захист населення, довкілля та персоналу ЧАЕС від опромінення упродовж ста років, а також перетворення об'єкту укриття на екологічно безпечну систему. Згідно з проєктом, новий саркофаг матиме форму арки. У травні цього року Европейський банк реконструкції та розвитку оголосив тендер на його спорудження.

В. Путіна просять виділити приміщення для Української бібліотеки

МОСКВА. – Українська Всесвітня Координаційна Рада 12 липня звернулась до президента Росії Володимира Путіна і посадника Москви Юрія Лужкова з проханням надати Українській бібліотеці відповідне приміщення. УВКР звернулася до В. Путіна і Ю. Лужкова після того, як заплянованe на 1 липня введення в експлуатацію приміщення бібліотеки було відкладено на невизначений термін. Уряд російської столиці у січні минулого року надав українській бібліотеці приміщення, що потребує ремонту, але ремонт не було завершено. Уряд Москви неодноразово виділяв українській бібліотеці приміщення, але пізніше, під різними приводами відкладав їх передання бібліотеці.

Міністер закордонних справ України в Ізраїлі

ЄРУСАЛИМ. – 12 липня розпочалася офіційна візита міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка до Ізраїлю на запрошення міністра закордонних справ цієї країни Сильвана Шалома. К. Грищенко зустрівся з Президентом Ізраїлю Моше Кацавом, прем'єр-міністром Арієлем Шароном, міністром закордонних справ С. Шаломом, віце-головою Кнесету Міхашлем Нудельманом, провідником опозиції Шимоном Пересом, а також із представниками ізраїльських підприємницьких кіл та української діяспори. Під час візити обговорено питання двостороннього співробітництва в політичній, економічній, інвестиційній, договірно-правовій, науково-технічній, гуманітарній та інших сферах. На зустрічі з К. Грищенком прем'єр-міністер Ізраїлю наголосив, що Ізраїль задоволений зусиллями, яких докладає Україна для боротьби з антисемітизмом. Зі свого боку К.Грищенко наголосив, що єврейська громада є важливою і невід'ємною складовою українського суспільства. Під час зустрічі К. Грищенко та А.Шарон обговорили проблематику ізраїльсько-палестинського протистояння. К. Грищенко наголосив, що Україна підтримує зусилля в ім'я тривалого миру на Близькому Сході та підкреслив, що до врегулювання ізраїльсько-палестинського протистояння можна прийти лише шляхом компромісу.

Міжнародні спостерігачі на виборах в Україні

КИЇВ. – Україна запросила представників міжнародних організацій взяти участь у спостереженні на виборах Президента. Міністерство закордонних справ 13 липня надіслало офіційні запрошення Генеральному секретареві Організації з безпеки і співробітництва в Европі Янові Кубишеві, директорові Управління з демократичних інститутів і прав людини ОБСЕ Кристіянові Штрохалові, Генеральному секретареві Ради Европи Вальтерові Швімерові та Генеральному секретареві ООН Кофі Ананові. Також голова Верховної Ради Володимир Литвин надіслав офіційні запрошення керівникам Парляментської асамблеї ОБСЕ, Ради Европи, НАТО, Европейському парляментові. У цих листах висловлюється готовність української влади докласти всіх необхідних зусиль, щоб ці вибори були вільними, чесними й прозорими. День до того представник місії США в Організації з безпеки і співробітництва в Европі Джеймс Кокс запропонував ОБСЕ навчати українських спостерігачів для виборів президента. США уважають, що уряд України повинен дозволити участь незалежних вітчизняних спостерігачів, будучи переконаними, що чужоземних спостерігачів на виборах буде недостатньо, щоб забезпечити ефективну контролю. У зв'язку з цим США пропонують, щоб набір і тренування таких спостерігачів здійснювало Управління з демократичних інститутів і прав людини ОБСЕ. Дж. Кокс також наголосив на важливості участи саме українських спостерігачів на виборах.

Невідомі побили депутата А. Шкіля

КИЇВ. – Прес-служба „Нашої України" повідомила, що 9 липня близько 9 години ранку поблизу села Глибочиця на Житомирській автотрасі невідомі побили представника коаліції „Сила народу" народного депутата України Андрія Шкіля. Разом з дружиною А. Шкіль автом прямував до Львова. Народний депутат повідомив, що чорний „БМВ" та сріблястий „Мерцедес" заблькували йому проїзд, після чого з авт вийшли 8 чоловіків, які викинули А.Шкіля з його авта і завдали йому тілесних пошкоджень. А. Шкіль намагався наздогнати правопорушників і на найближчому пості дорожно-автомобільної інспекції (ДАІ) викликав правоохоронців. А. Шкіль переконаний, що напад пов'язаний виключно з його політичною діяльністю і вважає, що нападники є представниками криміналітету.

Сховища ракетного палива на заході України загрозливі

КИЇВ. – Сховища ракетного палива, три з яких розташовані на території Західного оперативного командування, становлять небезпеку, заявив 8 липня народний депутат, член фракції „Наша Україна" Петро Олійник. Він повідомив, що лише на території Західного оперативного командування у Львівській, Івано-Франківській та Вінницькій областях зберігається близько 4 тисяч тонн отруйного окислювача ракетного палива „Меланжу". „Концентрація запасів цього компонента у 24 рази перевищує норму. Військові запевняють, що проблема з відходами палива залишилася у спадок з 60-их років, коли масово проводили ракетні стрільби. Рідина зберігається на відкритому просторі у 1000 залізничних цистернах, і чим довший термін зберігання, тим вона небезпечніша, – запевняє військовий аналітик полковник Олександр Пушкар. – Технології, як і що робити з тими компонентами, в Україні немає".

Україна має бути в НАТО

КИЇВ. – „Україна має бути в НАТО", – вважає відомий американський політик та дипломат Ричард Голбрук, який перебуває в Україні з приватною візитою. 9 липня, як повідомили у прес-службі міністерства закордонних справ України, міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко зустрівся з Р. Голбруком, вони обмінялися думками стосовно здійснення напряму України на европейську та евроатлантичну інтеграцію. У ході бесіди обговорювались сучасний стан та перспективи розвитку українсько-американського співробітництва, шляхи подальшого поглиблення стратегічного партнерства між Україною та США. Р. Голбрук відзначив кардинальні зміни, що відбулися в нашій державі з моменту його першої візити до України у 1983 році. Він наголосив на суттєвих змінах, досягнутих Україною за роки її незалежности, зокрема на шляху розбудови громадянського суспільства та здійснення ринкових реформ. Американський політик підкреслив важливість демократичної і незалежної України як для США, так і для Европи.

Україна звинувачує ОБСЕ

КИЇВ. – Україна разом з ще вісьмома колишніми радянськими республіками звинуватила Організацію з безпеки і співпраці в Европі (ОБСЕ) у втручанні у внутрішні справи, неповазі до свого суверенітету, подвійних стандартах і вибіркових підходах. Заяву зачитала 8 липня делеґація Росії на засіданні постійної ради ОБСЕ у Відні. Спільну заяву разом з Україною підписали Білорусь, Вірменія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Росія, Таджикистан та Узбекистан. Усі ці країни зазнавали критики ОБСЕ за ті чи інші порушення демократичних норм і прав людини; Україна останнього разу - за вибори мера Мукачевого. У своїй заяві колишні радянські республіки також висловлюють занепокоєння, що місії ОБСЕ на місцях лише спостерігають за дотриманням прав людини й діяльністю демократичних інституцій, а не зосереджуються на допомозі владам країн перебування. У відповідь представники Европейського союзу і США в ОБСЕ заявили, що дотримання прав людини й верховенства права не можуть вважатися внутрішніми справами. Голяндія, яка головує у ЕС, у своїй заяві наголосила, що деякі твердження України й інших самі викликають серйозне занепокоєння.

За повідомленнями інформаційних агентств

Посол США в Україні - про три болючі точки ...

КИЇВ. – В неділю, 11 липня, посол США в Україні Джон Гербст дав інтерв'ю в прямому етері Радіо „Свобода". Впродовж години з запитаннями до нього зверталися кореспонденти радіостанцій „Голос Америки", „Свобода", інформаційної корпорації „Бі-Бі-Сі" та Радіо „Німецька хвиля". Запитання стосувалися трьох важливих моментів – президентських виборів в Україні, рішення Кабінету міністрів про реверсне використання нафтогону „Одеса-Броди та контроверсійного продажу заводу „Криворіжсталь".

Президентські вибори – найактуальніша тема у сьогоднішній Україні, тому розмова журналістів, про що б вони не запитували Посла Дж. Гербста, неодмінно поверталася до подій і обставин передвиборної кампанії. Зокрема на прохання представника „Голосу Америки" оцінити значення для українсько-американських взаємин десяти років президентства Леоніда Кучми, американський дипломат відповів, що ця оцінка в кінцевому підсумку залежатиме від того, чи відбудуться в Україні чесні вибори і мирне передання влади.

„Дуже важливо для розвитку України, щоб відбулись мирні, відкриті та прозорі вибори та мирне передання влади... Це продемонструє нам дуже серйозне прокращення стану взаємин між США і Україною. Вже тепер наші взаємини покращуються, але ми вважаємо, що демократичний розвиток має надзвичайне значення як для українського народу, так і для поглиблення стосунків між двома країнами", - сказав Посол США.

На думку Дж. Гербста, Леонід Кучма продемонстрував ознаки справжнього державного діяча, заявивши, що не буде пропонувати свою кандидатуру на третій термін. Американський дипломат і в цій розмові, як і в попередніх зустрічах з журналістами, підкреслив, що для Сполучених Штатів не так важливо, хто переможе в українських виборах. Важливо, аби демократичним був сам виборчий процес, коли люди обирають свого президента, а не влада робить це за них. Оцінюючи перші дні після початку виборчої кампанії в Україні, Дж. Гербст висловив занепокоєння тією обставиною, що засоби масової інформації, зокрема телевізійні канали, зазнають все відчутнішої контролі з боку влади. Більшість українських ЗМІ, вважає він, не подають збалансованої та об'єктивної картини виборчої кампанії.

На прохання журналістів, посол Дж. Гербст прокоментував також заяву, підписану днями представниками країн Співдружности Незалежних Держав, у тому числі Україною. Заява містить критику на адресу Організації з питань безпеки і співробітництва в Европі – за нібито упереджене висвітлення виборів в країнах Співдружности та „втручання", як підкреслено в цьому документі, у внутрішні справи цих країн. Дипломат не тільки не бачить підстав у тих звинуваченнях, але вважає, що ОБСЕ відіграє якраз провідну ролю у зміцненні демократії на пострадянському просторі. А подібні заяви, продиктовані вже неживим духом „холодної війни", свідчать, на думку Дж. Гербста, про намагання повернути старі радянські часи.

На запитання одного зі слухачів програми – чи є у міжнародній практиці випадки, коли в президенти кандидує діяч з кримінальним минулим, Дж. Гербст відповів, що в американському законодавстві про це нічого не сказано – воно містить лише застереження щодо віку кандидата і його громадянства.

Наступні великі групи питань стосувалися Іраку, стосунків України з НАТО та економіки. Щодо ситуації в Іраку, то Посол США знову подякував Україні за те, що її військо виконує важливі функції в Іраку, і висловив сподівання, що український контингент залишиться там доти, доки не буде досягнуто повної стабільности в тій країні.

Стосовно ж проблем економіки, то тут найгарячішою точкою залишається нафтопровід „Одеса-Броди" і рішення про реверс, щойно прийняте українським урядом. З цього приводу Дж. Гербст висловив сподівання, що прем'єр-міністер України розуміє стратегічну цінність спрямування каспійської нафти на Захід, і заявив, що дуже прикро, коли Україна приймає рішення, які суперечать національним інтересам".

Дж. Гербст відверто критично відгукнувся також про методи приватизації „Криворіжсталі", коли чужоземні компанії не були допущені до продажу, а натомість підприємство задешево купив зять Президента Л. Кучми:

„Приватизація „Криворіжсталі" дає підстави для висновку, що Україна – дуже заможна країна, адже уряд міг отримати 1,6 мільярда долярів, натомість виграв не американсько-британсько-індійський консорціюм ЛНМ, а ті, хто запропонував тільки 600 мільйонів. Тобто Україна, як виглядає, може дозволити собі таким чином змарнувати 700 мільйонів долярів. І мабуть, дуже заможні працівники працюють на „Криворіжсталі", тому що ЛНМ хотів вкласти 1,2 млрд. долярів в підприємство після сплати півтора мільярда долярів. Це дало б можливість створити багато нових місць праці і покращити добробут робітників „Криворіжсталі...", - сказав Посол США Дж. Гербст

Оксана Лігостова,
Радіо „Голос Америки"

Журналіста вбито в Москві

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У п'ятницю, 9 липня, у Москві невідомі злочинці вбили американського журналіста, 41-річного Пола Клебнікова, головного редактора журналу „Форбс" – Росія". П. Клебніков, який загинув від чотирьох пострілів 9-міліметровими кулями, повертаючись з праці додому, є п'ятнадцятим журналістом, убитим в Росії за останніх чотири роки - відколи владу в Росії перебрав Володимир Путін. Міліція в Москві важає, що вбивство П. Клебнікова має всі ознаки „вбивства на замовлення".

Пол Клебніков
Фото: Форбс

Головний редактор американського підприємницького журналу „Форбс" Стефан Форбс, який є власником журналу „Форбс"- Росія", заявив, що П. Клебнікова вбито за те, що писав правду і що старався виявити корупцію в теперішній Росії. П. Клебніков, як подав журнал „Форбс", – американець російського походження, він був нащадком відомого російського адвоката, приятеля поета Олександра Пушкіна – Івана Пущина, якого засудили на заслання в Сибір за його участь у повстанні проти царя у 1825 році.

На підставі різних журналістичних інформацій виникає переконання, що П. Клебнікова, який вперше вміщував у „Форбс"- Росія" список 100 найбагатших росіян, ненавиділи оліґархи, які „приватизували" російські суспільні багатства. „Особи, що стали більйонерами впродовж декількох місяців і не хочуть зізнатися, звідки вони здобули такі гроші, не могли стерпіти публічних інформацій, що їх подавав П. Клебніков", – сказав для Інтерфаксу Михайло Сеславінський, голова російської інформаційної служби. Цей список, який був опублікований в квітні ц.р., спринявся як велик сенсація і в Росії, і на Заході.

Минулого року П. Клебніков видав дві книги, одну – про олігарха Бориса Березовського, другу – про одного з провідників чеченських сепаристів, Хоз-Ахмед Нухаєва, під назвою „Розмови з варваром", яка нібито викликала незадоволення з боку Нухаєва.

Бюро російського прокурора повідомило 12 липня, що убивство П. Клебнікова розглядається на найвищих урядових рівнях.

За матеріялами ЗМІ

Сенатор Б. Кемпбел закликає своїх колеґ підтримати резолюцію про вибори в Україні

ВАШІНҐТОН - Сенатор Бен Найтгорс Кемпбел, співголова Гельсінської комісії Конгресу США, звернувся 9 липня з листом до своїх колеґ, закликаючи їх підтримати резолюцію Конґресу про демократичність президентських виборів в Україні. Сенатори Дод, Байден, Санторум, Сунуну та Шамбліс виступили співавторами резолюції.

Сенатор Кемпбелл висловив сподівання, що підтримка резолюції 106, яка закликає владу України ґарантувати демократичні, прозорі і чесні вибори цього року, надішле недвозначний і своєчасний сиґнал владі України про розчарування обох флангів американських законодавців темпами та рівнем демократичних реформ в Україні. Резолюція 106 накреслює заходи, до яких необхідно вдатися українській владі, згідно із законодавством країни, для ґарантування вільних, чесних, та прозорих виборів. Україна залишається на роздоріжжі, говориться далі у листі. На жаль, передвиборна ситуація в Україні викликає все більше занепокоєння у Сполучених Штатах та серед світового співтовариства. Сенатор Кемпбел згадав головні проблемні галузі, відзначені у резолюції 106: все щельніша контроля і маніпуляція пресою в країні; спроби влади обмежити доступ до міжнародних мовників, включаючи „Голос Америки" і Радіо „Свобода"; обмеження права вільних зборів і на проведення вільної і чесної політичної кампанії.

Жовтневі вибори будуть життєво важливими для визначення курсу українського розвитку на багато років вперед. Вони надають українським властям реальну можливість продемонструвати світові свою відданість принципам та цінностям ОБСЄ.

Резолюція 106, підсумовує текст свого звернення до колег сенатор Кемпбел, закликаючи українську владу дотримуватися критеріїв ОБСЄ щодо проведення демократичних виборів, водночас підкреслює відданість США українському народові та меті інтеґрації України до західнього співтовариства держав.

Володимир Звіглянич,
Радіо „Голос Америки"

Уряд виправдовується

(Закінчення зі стор. 1)

західніми країнами... Тому не тільки для мене, але, я певний, для більшости українців так само не цілком зрозуміло, що відбувається наразі з нафтогоном „Одеса-Броди". Дж. Гербст вважає, що Україні, з погляду її національних інтересів, недоцільно запроваджувати реверс, оскільки „нема ніяких ознак того, що коли „Одеса-Броди" буде повернений в зворотньому напрямку, то нафта потече через Україну. Якщо напрямок буде змінено, то нафта, яка тепер іде через Придніпровський нафтогін чи залізницею, піде з Бродів до Одеси".

Стурбованість з приводу рішення Кабінету міністрів про довготривалий реверс нафтопроводу „Одеса-Броди" висловила й Европейська комісія, відзначаючи, що цей варіянт значно збільшує риск для довкілля в районі Чорного моря і протоки Босфор, а також для енерґетичної безпеки ресурсів, що постачаються в Україну і Центральну Европу. Хоч Еврокомісія й визнає право України вирішувати, в який спосіб доцільніше використовувати провід „Одеса-Броди", фактом залишається непослідовність українського уряду, адже у травні 2003 року Україна, Польща і Европейський союз підписали спільну декларацію, підтримуючи проєкт перегону каспійської нафти проводом „Одеса-Броди" і його добудови до польського міста Плоцьк.

Отож запитання висить в повітрі: чому – реверс? Що насправді за цим стоїть? Чи тільки економічні міркування? До багатьох критиків на адресу уряду, котрі вбачають в історії з реверсом політичний аспект, приєдналися й соціялісти. Перший секретар Політичної ради Соціялістичної партії Йосип Вінський в коментарі для агентства УНІАН сказав, що рішення про реверс – це спроба прем'єра Віктора Януковича заручитися підтримкою Росії під час президентських виборів. Й. Вінський певний, що реверсним варіянтом проводу „Одеса-Броди" В. Янукович подає керівникам Росії сиґнал, що після своєї перемоги у виборах він буде готовий іти на компроміси".

Рішення Кабінету міністрів України про реверсний варіянт використання нафтопороводу „Одеса-Броди" викликало ще глибше узагальнення з боку Польщі. В інтерв'ю для агентства РАР 10 липня віце-прем'єр Польщі Єжи Гауснер сказав, що йдеться про відмову України від европейської інтеґрації. „Недавно ми були на польсько-українському економічному форумі в Ялті, і здавалося, що українці підтримують попереднє урядове рішення (тобто про европейський напрям використання нафтопроводу –Ред.). Зміна постанови Кабінету міністрів є несподіванкою для Польщі", – підкреслив Є. Гауснер.

П. Ч.

АМЕРИКА І СВІТ

У центрі Багдаду стався потужний вибух

БАГДАД, Ірак. – Принаймні семеро осіб загинули внаслідок вибуху автомобільної бомби в центрі Багдаду 14 липня. Вибух стався біля в'їзду до колишньої Зеленої зони, де містяться тимчасовий іракський уряд, головна квартира американських військ і кілька дипломатичних представництв. Іракська поліція каже, що вибух був спричинений бомбою, яка містила 450 кілограмів вибухівки. Щонайменше 20 осіб поранено. Крім того, 13 липня терористи стратили одного з двох захоплених болгарських заручників. Болгарський уряд підтвердив страту викрадачами одного болгарського громадянина – водія вантажівки, захопленого у заручники два тижні тому. Це сталося попри заклики арабської та мусульманської громад Болгарії. Викрадачі утримують ще одного болгарського заручника і погрожують стратити і його, якщов Іраку не звільнять захоплених у полон терористів. Болгарія, п'ятсот вояків якої присутні на півдні Іраку, твердить, що змін в її політиці, спрямованій на допомогу у затвердженні демократії в Іраку, не буде. До того, 12 липня, екстремісти погрожували убити філіппінського заручника, якщо Філіппіни до 20 липня не виведуть своїх військових з Іраку. Міністер закордонних справ Філіппін заявив, що виведення малочисельного контингенту (трохи більше 50 осіб) буде здійснене, як і плянувалося, 20 серпня. 11 липня в Іраку внаслідок вибухів мін під автомобілями загинули троє американських вояків.

Призначено нового посла ООН до Іраку

НЮ-ЙОРК. – Генеральний секретар ООН Кофі Анан 12 липня призначив пакистанського дипломата Ашрафа Джеханжіра Казі новим послом ООН до Іраку. Д. Казі замінить на цій посаді колишнього спеціяльного посланця Серджіу Віейру де Мело, який загинув у серпні минулого року внаслідок вибуху у Багдаді. Незважаючи на нещодавній спалах насильства в Іраку, К. Анан висловив сподівання на те, що Д. Казі базуватиметься в Багдаді.

К. Анан закликає припинити фальшиві дебати

БАНҐКОК, Таїлянд. – Генеральний секретар ООН Кофі Аннан, промовляючи 13 липня на найбільшій міжнародній конференції зі СНІДу у столиці Таїлянду Банґкоку, закликав США та інші уряди забезпечити провідництво і засоби в боротьбі зі СНІДом. Він висловив розчарування тим, що США не надали обіцяних фондів – у той час, як витрачають мільярди на війну з тероризмом. У доповіді, оприлюдненій у Банґкоку, сказано, що під кінець цього десятиріччя через СНІД в Африці з'явиться така кількість сиріт, що це загрожуватиме стабільності регіону. К. Анан сказав, що Об'єднані Нації зосереджують зусилля на допомозі цим дітям. „Ми тепер отримали змогу зосередити сили на переданні інфекції від матері до дитини і, як наслідок – краще захищаємо ненароджених дітей, але з іншого боку, маємо багато дітей, які або осиротіли внаслідок СНІДу, або вже інфіковані, або і те, й інше. Мова йде про 11 мільйонів сиріт. Подекуди 10-річні діти змушені ставати батьками для своїх молодших братів і сестер, бо дорослі повмирали. А втім, кошти на потреби цієї великої групи сиріт виділяються мізерні, багато африканських урядів не можуть із цим впоратися", – сказав К. Анан.

Ізраїль підтримав ідею зони, вільної від ядерної зброї

Директор МАҐАТЕ Мохамед Ель Барадей каже, що Ізраїль підтримує ідею перетворення Близького Сходу на зону, вільну від ядерних озброєнь. М. Ель Барадей сказав, що ця політика не нова, однак він уперше вів мову про неї з ізраїльським прем'єр-міністром Арієлем Шароном. 7 липня ізраїльська влада повідомила М. Ель Барадеєві, що вона не може розглядати питання про послаблення безпеки своєї країни, доки їй загрожує ядерна програма Ірану. За словами керівника МАҐАТЕ, арабські країни вважають, що ставлення до Ізраїлю інше, ніж до них. На відміну від Ірану, Ізраїль не підписав угоди про нерозповсюдження ядерної зброї. Він також відмовляється сказати, чи має ядерну зброю, хоча, як припускають, у нього є не менше двохсот ядерних боєголовок.

В Афганістані заарештували американців

ВАШІНҐТОН. – Державний департамент США 9 липня підтвердив, що трьох американців затримано афганською владою за звинуваченнями, що вони керували групою бойовиків-активістів, які боролися проти Талібану та „Аль-Кайди". Афганська влада заявила, що цих трьох було заарештовано в Кабулі 5 липня, після обшуку будівлі, яку використовували як приватну тюрму. Багатьох афганців, які перебували в тій же будівлі, відпустили на волю. Речник Державного департаменту Ричард Бавчер наголосив, що жоден із затриманих не був на службі американського уряду і не діяв за його наказами. З того часу, як за голову чи спіймання провідника „Аль-Кайди" Осами бен Ладена було оголошено нагороду в 25 мільйонів долярів, в Афганістані почало діяти багато самодіяльних бойовиків з інших країн.

Ірак і Сирія разом охоронятимуть спільний кордон

БАГДАД, Ірак. – Бархам Саліх 12 липня зробив цю заяву після переговорів у Дамаску з президентом Башаром Асадом. За словами іракського урядовця, сирійський провідник запевнив його у тому, що Дамаск намагатиметься покласти край будь-яким проникненням через кордон. Б. Саліх також зазначив, що спеціяльні сили безпеки контролюватимуть спільний кордон з обох сторін. Міністер закордонних справ Іраку Гошіяр Зебарі назвав спроби покласти край проникненню бойовиків тривалою битвою, яку можна завершити лише завдяки обмінові розвідданими і спільним аціями з Сирією.

За матеріялами ЗМІ

Праця...

(Закінчення зі стор. 1)

Також виступ секретаря Державного департаменту Коліна Павела в лютому 2003 року в ООН, де він представив причини для війни США з Іраком, базувався на поданих інформаціях ЦРУ, що „були перебільшені, обманливі або неправильні". Однак, на думку П. Робертса, найбільше занепокоює факт слабкости людської розвідки в Іраку. Ці проблеми виникли через занедбання корпоративної культури та слабкого керівництва впродовж останніх сім років під керівництвон Джорджа Тенета.

Незважаючи на гостру критику звіту Сенатського комітету, Президент Джордж Буш 12 липня знову виступив на захист війни в Іраку. Промовляючи у Дослідницькій ядерній ляборaторії в Овк Рідж, Тенесі, він виправдував військове вторгнення в Ірак і вперше подав свою реакцію на різку критику, якої минулого тижня зазнала американська розвідка за її ролю у підготуванні війни проти Іраку. Дж. Буш визнав, що арсеналів зброї там не було знайдено, але додав, що його воєнні дії проти Іраку запобігли можливим акціям тероризму та погрозам від країн, які створюють або вже мають зброю масового знищення. „Я мав зробити вибір – або прийняти слова Садама Гусейна, або захищати Америку – я вибрав, що захищатиму Америку. Тому, що Америка стала провідником і почала діяти, сили терору та тиранії сьогодні зазнають поразку за поразкою – Амерека і світ є безпечнішими", – підкреслив Дж. Буш.

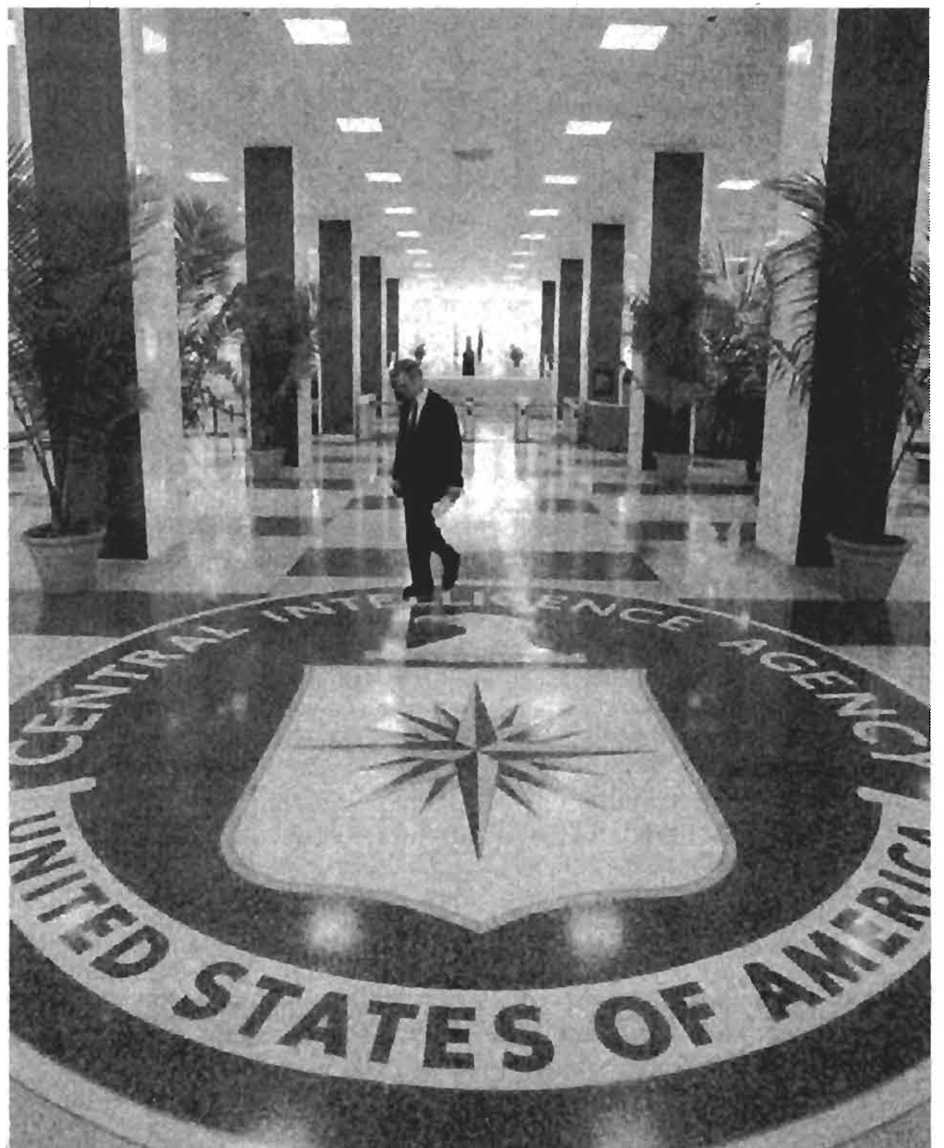
Його головний опонент, кандидат від Демократичної партії Джон Кері, заявив, що дії Президента Дж. Буша зробили Америку більш уразливою: „Недостатньо лише виголошувати промови – Америка стане безпечнішою, коли ми матимемо конкретні результати. Факти говорять самі за себе. Північна Корея сьогодні становить набагато більшу загрозу, ніж до того, як прийшла до влади чинна адміністрація".

Питання безпеки опинилося тепер в центрі передвиборчої кампанії обох кандидатів. З офіційним відходом в неділю, 11 липня, Дж. Тенета, дотеперішнього керівника ЦРУ, тимчасовим керівником став його заступник Джон МекЛафлин. Одначе після заяви кілька днів тому Тома Ріджа, голови Внутрішньої аґенції безпеки, про можливість терористичних нападів в США під час цьогорічних президентських виборів, чиниться тиск на Президента Дж. Буша з метою невідкладного призначення нового керівника ЦРУ.

Треба згадати, що подібний критичний звіт щодо ролі британської розвідки появився 14 липня в Британії. Маршал авіяції Британії сер Джон Волкер твердить, що ані американський, ані британський звіти стосовно ролі розвідки в Іраку не відкрили багато досі невідомих фактів. „Ми вдалися до війни на тій підставі, що зброя масового знищення була загрозою для Британії та британських інтересів, але коли ми туди потрапили, то зброї там не було. Отже, або розвідка припустилася помилок, або політична інтерпретація даних розвідки була хибною, – так чи інакше ми розпочали війну на неправдивих засадах".

Прем'єр-міністер Британії Тоні Блейр, як і Президент Джордж Буш, боронить своє рішення щодо війни в Іраку.

Х. В.-Ф.

Фойє на сьому поверсі головної квартири ЦРУ (CIA), перед входом до бюра директора.

Фото: Ґеті

Конференція з українознавства в Ілинойському університеті

Тетяна Конончук (Академія правничих наук, Київ)

Євген Місило (Український архів, Варшава)

Марта Трофименко (НТШ–А)

УРБАНА-ШАМПЕЙН, Іл. – Двадцять третя щорічна конференція з української проблематики відбулася в Ілинойському університеті 16-19 червня. Цього разу, як і в попередні роки, на конференцію зібралися науковці з різних країн світу, котрі займаються українською проблематикою у різних галузях гуманітарних досліджень. В рамках 14 сесій виступило майже 50 доповідачів. Організатор конференції – Українська Науково-дослідна програма при Ілинойському університеті під керівництвом Дмитра Штогрина. Програмою керувала Ася Гумецька.

Загальною темою конференції була „Сучасна Україна та її діяспора в поглядах науковців в Україні та поза її межами". Особливістю конференції було проведення її на відзначення 130-ої річниці від заснування НТШ у Львові, та 110-ої річниці від дня народження видатного українського літературознавця Дмитра Чижевського. Як і раніше, конференція відбувалася в рамках Літньої дослідної лябораторії Ілинойського университету, а також за підтримки Фундації для розбудови Українських студій в Ілинойському університеті (президент Раїса Братків) та фундації „Спадщина" (президент Юліян Куляс).

Серед тем, обговорених в доповідях і дискусіях конференції, найважливішими були питання сучасного суспільно-політичного стану в Україні напередодні президентських виборів, проблеми української громади в Північній Америці, а також культурного розвитку та стану освіти в Україні. Ключовою доповіддю, котра відкривала конференцію і викликала велике зацікавлення, була доповідь академіка Миколи Жулинського, присвячена суспільно-політичному становищу в Україні напередодні президентських виборів. Директор Інституту української літератури Національної Академії Наук України (НАНУ) Микола Жулинський відомий не лише як визначний науковець, але також як активний громадсько-політичний і державний діяч України. Другим ключовим доповідачем конференції був працівник НАНУ, доктор фізико-математичних наук Максим Стріха, відомий на батьківщині також як оригінальний публіцист і культуролог. Його доповідь була присвячена станові наукових інституцій та досліджень у природничих та гуманітарних науках в сучасній Україні.

В конференції взяв участь Генеральний консул України в Чикаґо Борис Базилевський, доповідь якого була присвячена проблемам сучасної України, зокрема перспективі европейської інтеґрації та деяким аспектам української еміґрації до США.

Вельми цікавими були доповіді, присвячені Дмитрові Чижевському. Леонід Рудницький виголосив доповідь про особисті та наукові стосунки Дмитра Чижевського та Ганса-Ґеорга Гадамера. Ася Гумецька розповіла про особисті враження від лекцій Дмитра Чижевського, котрий був її професором на студіях у Гарвардському університеті. Іван Фізер присвятив свою доповідь ґрунтовному розглядові філософських поглядів Дмитра Чижевського як автора „Історії української літератури". Він наголосив, що критика концептуального підходу Д. Чижевського до історії української літератури є здебільшого поверховою саме з теоретичної точки зору. Ярослав Розумний поділився думками щодо деяких аспектів праці Д. Чижевського, присвяченій історії слов'янських літератур, котра була видана у Західній Німеччині у 1968 році.

Серед найбільш цікавих сесій конференції було обговорення неґативних наслідків економічної та культурної політики Росії щодо України, в тому числі і на сучасному етапі. Доповіді Марти Трофименко, Веніяміна Сікори, Святослава Трофименка, Богдана Сікори та Анни Проців стосувалися різних сторін проблеми і були актуальними як з наукової, так і з інформативної точки зору.

Багато нової інформації учасники конференції почули від доповідачів, котрі обрали теми, що стосуються різних аспектів проблеми „четвертої хвилі" української еміґрації. У сесії, котрою керував Юліян Куляс, взяли участь Олег Воловина, Василь Лопух, Галина Саранча. Усі вони зосередили увагу на питаннях, що стосуються проблеми адаптації нових іміґрантів з України, а також їхніх стосунків із старшою еміґрацією та українськими громадськими та культурними організаціями в США та Канаді.

Цікавою, навіть дещо загостреною була дискусія навколо проблем освіти. Активну участь у ній взяли Петро Кононенко (Київ), Олег Романів (Львів), Сергій Квіт (Київ), Володимир Сергійчук (Київ), Максим Стріха (Київ), Мирон Куропась (Північно-Ілинойський університет) та інші.

Серед головних подій конференції була презентація книги „Ukraine: The Challenges of World War II" за редакцією Тараса Гунчака і Дмитра Штогрина. До книги, що була видана завдяки фінансовій підтримці Володимира та Раїси Браткових, увійшли тексти доповідей, котрі були виголошені під час кількох українознавчих конференцій в Урбані-Шампейні. Таким чином, було створено змістовну наукову працю, присвячену найрізноманітнішим аспектам українського суспільно-політичного і культурного життя в часі Другої світової війни. Ще одна презентація цієї книги відбулася також на зустрічі доповідачів конференції з України з українською громадою в Українському культурному центрі в Чикаґо, де її представив Тарас Гунчак.

Цьогорічна конференція в Урбані-Шампейні, як і у всі попередні роки, була чудовою нагодою для її учасників не лише обмінятися думками чи подискутувати з колеґами, але також попрацювати з матеріялами української колекції бібліотеки університету.

Колекція матеріялів, котрі стосуються української проблематики, нараховує близько 70,000 одиниць зберігання і є однією з найбільших у світі поза межами України. Цікаво, що науковці з України, котрі брали участь у конференції, також із задоволенням користалися з нагоди попрацювати з українськими матеріялами, багато з яких мають унікальний характер.

Закриваючи конференцію, її незмінний організатор протягом 23 років Дмитро Штогрин зазначив, що Ілинойський університет в Урбана-Шампейні є саме тим науково-освітнім закладом, де є нагальна потреба створити Катедру українознавства, як важливий центр українських досліджень у Сполучених Штатах.

Подібну думку наступного дня по конференції висловили Микола Жулинський і Максим Стріха під час зустрічі із українською громадою в Українському культурному центрі, організованої Фундацією для розбудови Українських студій в Ілинойському університеті, що її очолює Раїса Братків. Обидва науковці підкреслили, що подібна катедра могла б відіграти важливу ролю у поширенні наукових знань про Україну, а також проведенні майбутніх конференцій та семінарів з українських проблем.

Володимир Чумаченко
Фото: В.Лопух

Від редакції. *Звіт з цієї конференції надіслав також Лука Костелина.*

Проф. Тарас Гунчак (зліва) та проф.Іван Фізер

Програма В. Ющенка викликає довір'я

Гарячим очікується в Україні жовтень цього року, коли у боротьбі за найвищий в державі пост схрестять списки найсильніші претенденти – найсильніші не тільки іменами, здобутими усією попередньою діяльністю авторитетами, не тільки вольовими, цілеспрямованими характерами, але й ефективними програмами соціяльно-економічного, науково-технічного і культурного розвитку українського суспільства.

Першим свою передвиборну програму оприлюднив Віктор Ющенко, з перемогою якого значна частина громадян України пов'язує сподівання на позитивні зміни в усіх ділянках людського життя. Ці сподівання мають під собою незаперечні підстави: протягом п'яти років керуючи Національним банком, В. Ющенко виявив високий професіоналізм і вміння передбачати розвиток подій. Завдяки цим його якостям українська гривня у дуже складний 1998 рік майже не похитнулася – в той час, як російський рубель опинився в глибокій ямі. Ставши прем'єрміністром, В. Ющенко за лічені місяці вдихнув життя у напівзгаслу економіку, виплатив людям заборговані державою платні і пенсії, значно зменшив зовнішні борги України, здійснив важливі, неперехідні за значенням реформи. Що ж він плянує зробити на посаді президента? Якою бачить Україну сьогоднішню і завтрішню? За що і проти чого боротиметься?

„Я бачу Україну справедливою і заможною европейською державою. Де кожна людина може реалізувати свої можливості, не шукаючи кращої долі за кордоном. Де кожен, хто бажає працювати, має працю і гідну платню. Де кожна дитина може отримати якісну освіту... Де влада користується довір'ям і повагою громадян... Де надійно гарантовані свобода думки, свобода слова, свобода совісти... Я – за створення мільйонів нових робочих місць... За державу, яка захищає інтереси простих громадян, а не прислуговує купці олігархів... Я – проти приниження людської гідности, проти бідности і безробіття. Проти розкрадання державної власности і державного бюджету, проти репресивних податків... Проти зловживання владою...", – підкреслює В. Ющенко в ідеологічній преамбулі своєї програми. А далі пропонує плян конкретних дій, який має назву „Десять кроків назустріч людям". Ось ці кроки: створити п'ять мільйонів нових місць праці; забезпечити пріоритетне фінансування соціяльних програм; збільшити бюджет через зменшення податків; змусити владу працювати для людей, повести рішучу боротьбу з корупцією; створити безпечні умови для життя людей; захистити цінність сім'ї, повагу до батьків і права дітей; сприяти духовності, зміцненню моральних цінностей; сприяти розвиткову українського села; підвищити боєздатність армії, повагу до людей у погонах; проводити зовнішню політику в інтересах народу України". Кожен крок має окреме обґрунтування і заслуговує на довір'я. У підсумковому роздумі В. Ющенко пише:

„Я йду на вибори, щоб подолати в Україні бідність і безробіття, забезпечити високі стандарти життя для простих людей. Я знаю, які проблеми хвилюють кожного громадянина України. Я знаю, як ці проблеми вирішувати – і я вмію їх вирішувати. Всі мої дії на посаді президента будуть законними, прозорими і зрозумілими. Мої дії будуть рішучими, послідовними і ефективними... В Україні буде зручно і затишно усім і кожному – в цьому я вбачаю свій головний обов'язок. Говорячи словами Івана Франка, „мільйони чекають щасливої зміни". Нас в Україні – 48 мільйонів. Разом ми змінимо життя на краще!".

Наша громада також щиро бажає цього і, зі свого боку, буде активно сприяти назрілим змінам в житті України.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про скарб, що був колись моїм

Подарувала мені великодушно п. Уляна Старосольська, приїхавши зі Львова, один „Народознавчий зошит", присвячений Ользі та Олені Кульчицьким.

Обидві ці мисткині добре мені відомі від молодечих років, особливо ж пам'ять про них пов'язана з переживаннями Другої світової війни. То ж не просто з цікавістю, але ж з хвилюванням читала я про них та їхнє листування з різними відомими постатями передвоєнних літ та оглядала численні світлини з їхнього життя.

І ось, на моє велике зворушення, на сторінці 155 зі світлини з інтер'єру мешкання обох мисткинь глянув на мене дуже добре відомий мені килим із зображенням Матері Божої з дитятком та ангелами поруч, який довгі роки прикрашував спальну кімнату моїх батьків і був, як мама завжди підкреслювала, одним з найбільших мистецьких скарбів у нашому домі. А було їх там доволі багато – шедеврів Труша, Новаківського, Бутовича та інших творів визначних майстрів, що їх так ретельно збирали мої батьки. Але килим Кульчицьких зайняв почесне місце над ліжком батьків, до цього підходив його зміст – це ж бо місце святих образів, які звичайно висіли в українських домах над ліжками.

Для мене – молодої дівчини, ця Богоматір, мистецьки виткана руками Ольги Кульчицької за вказівками її сестри, мала особливе значення, і до неї я ішла потайки молитися у всіх моїх дитячих проблемах і бажаннях.

Цей килим мусів мати особливу вартість, бо завжди батьки приводили до нього своїх гостей, щоб погордитися оцим шедевром мистецтва. Мені дозволяли часом, коли я була хвора, лежати у ліжку мами, і для мене була це велика честь і радість – одужувати біля килима Кульчицьких, і бавитися довгими годинами тонкими шнурочками, що прикрашували килим. Одного разу це закінчилося майже трагічно, бо два з таких шнурочків під час плетення їх у „косу" увірвалися. Залишилося порожнє місце, за яке мені добре дісталося від мами, що дуже цінила і берегла свій скарб. Мені не дозволено більше лежати в цьому місці, а далі прийшли інші переживання, і моє „знищення" мистецького килима призабулося.

І ось після пів сторіччя і усіх воєнних переживань доля дозволила повернутися до рідного Львова. Моя-не-моя хата при вулиці Потоцького-Пушкіна-Чупринки у ці післявоєнні роки знайшла псевдовласника в особі славного Островерхова, що присвоїв собі не тільки мистецькі скарби моїх батьків, але також інших осіб. Частина з них знайшла своїх давніх власників, але я не була так щаслива.

Аж ось в одних з перших відвідин Львова я зайшла з друзями до музею Кульчицьких, щоб побачити, що там знаходиться. Яке було моє зворушення, коли побачила на стіні „мій-не-мій" килим Кульчицьких з улюбленою Матінкою Божою з дитятком. Емоційно, як завжди, крикнула я не весь голос: „Це мій килим"! Але стурбована упорядниця музею підійшла до мене з вимогою затихнути та не робити неспокою серед глядачів. Але я все ж підійшла до добре знаного килима та показала прогалину на правому краї шнурків: Оце я зробила дитиною". Чи повірила вона моїм запевненням, не знаю, але просила вийти зі залі та „не робити криків".

Рівно тринадцять років минуло від того часу. „Мій" килим висить далі у музеї Кульчицьких у Львові – а я тримаю у руках книжку про славних сестер Кульчицьких, а в ній світлина „мого" килима. Ось це мій скарб...

О-КА

Жертви комунізму чекають на пам'ятник

Як інформувала уся американська, в тому числі й україномовна, преса, у День пам'яті (Memorial Day) відкрито у Вашінґтоні пам'ятник полеглим у Другій світовій війні, який дістав назву – Стіна Свободи.

У зв'язку з цим в американському тижневику „Нешинел Рів'ю" появилася стаття Джона Міллера, в якій автор порушує питання, коли нарешті буде у Вашінґтоні споруджено пам'ятник жертвам комунізму, яких за часи існування совєтської імперії налічується до 100 мільйонів. Ідея відкрити у столиці пам'ятник для жертв комунізму постала ще десять років тому, однак виявилося, що її чомусь дуже тяжко здійснити.

Лі Едвард, голова Фундації, створеної з метою спорудження пам'ятника, мав у задумі також і створення музею та хотів зібрати на цю ціль 100 мільйонів долярів. На його думку, один долар на кожну жертву комунізму не було б надто багато. Але час показав, що пляни Лі. Едварда були надто великі, тому роки йшли, однак не вдалося зібрати навіть частини передбачуваної суми.

Отож пляни обмежилися до задуму збудувати у формі пам'ятника копію богині свободи, яку створили китайські студенти, тільки у бронзі. По другій стороні пам'ятника мають бути вислови з промов трьох Президентів – Трумана, Кенеді та Рейґена, а також Папи Івана Павла II, Вацлава Гавела і Лєха Валенси.

На цей проєкт жертвували гроші звичайні громадяни, а цього року додала до зібраної суми 35,000 дол. збірка серед в'єтнамців, американських громадян. Однак сама збірка потрібних коштів не є переплоною у справі такого пам'ятника. Тут перешкодою стали ще й різні чиновники у Вашінґтоні, і проєкт досі не перейшов усіх сходинок бюрократичної машини. Вкінці знайшлися у ній такі, що поставили під сумнів, чи можна цей пам'ятник поставити близько Капітолію, де місце має зберігатися для американських проєктів. Отож почалися пошуки іншого місця.

Таким стала площа напроти головної квартири Ветеранів закордонних воєн, недалеко від будинку Верховного суду. З таким новим місцем Л. Едвард вірить, що до наступного літа цей такий потрібний пам'ятник може врешті-решт стати дійсністю.

Редакція „Свободи"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Браво, професоре!

Наш непоборний „столітник", проф. Петро Одарченко, відважно виступив у „Свободі" за 28 травня 2004 р. з арґументом про розміщення кольорів на нашім державнім прапорі. Безумовно, в 1917 році наш прапор був жовто-блакитний.

Видатний політичний діяч Микола Ковалевський у своїх спогадах це підтверджує. Далі проф. П. Одарченко наводить „жовто-блакитні" цитати з віршів українських поетів, до яких і я можу додати свої: „Рідний краю мій, злото-блакитний" (у першій книжці „Crescendo", 1949), „Наш славний жовто-синій стяг" („Храм св. Софії", 1962), „багато значення в жовто-блакитнім" („Портрети", 1970), „Над нею соколом полине жовто-синій переможний стяг" („Гимн українських дітей", 1966). Згодом редактори газет та журналів почали „виправляти" кольори на „синьо-жовтий". Чому? А коли вже це ввійшло в норму в незалежній Україні, прийшлося згодитися.

Але чи це справедливо? Таж навіть такий непохитний звеличувач радянської системи, як Олександер Корнійчук засвідчив жовто-блакитність нашого прапора у творі „Загибель ескадри". А Юрій Смолич, змальовуючи українську революцію на параді при Софіївській площі, також засвідчив жовто-блакитні прапори (в його романі „Рік народження 1917", т. 1).

Як зазначає календар „Велика українська революція" (видання УВАН-США, 1967), 16 березня 1917 року відбулось Свято Свободи „під жовто-блакитними прапорами", а 19 березня того ж року – „Українська маніфестація з 320 жовто-блакитними прапорами". Отже, доказів на жовто-блакитність нашого прапора не бракує. Ще, пригадую, незадовго до війни я, підліток, пов'язала волосся двома стрічками – жовтою і блакитною. Один, сексотського вигляду, чоловік зупинив мене й запитав: „А, то ти – жовтоблакитниця? Буржуазних націоналістів виглядаєш?" Пізніше я дізналась, що так в СССР називали українських патріотів. І тепер я горда, що тоді, ще несвідомо, я стала „жовтоблакитницею". А як же нас називати тепер? Блакитно-жовтими?!

Ганна Черінь,
Фльорида

Мої поради спостерігачам на виборах в Україні

Як людина, котра довго прожила в Україні у більшовицькому ярмі, хочу поділитися з читачами, а особливо з тими, хто поїде в Україну спостерігачами на виборах Президента-2004, своїми застереженнями щодо методів фальсифікації виборів, до яких вдаються нечисті на руку люди. Тут лише деякі з них, котрі я знаю.

Перше – безправні селяни, багато яких все ще не усвідомили, що вони звільнені з комуністичного рабства і можуть сміливо голосувати за того кандидата, хто вже довів своєю працею на високих посадах, що він не злодій і піклується про народ України, а не про свою кишеню. Багато селян ще слухають покірно, за кого скаже їм голосувати голова колгоспу чи сільської ради. Добре, якщо ті голови – патріоти України. „Нашій Україні" слід більше уваги приділити агітації в селах України.

Друге – голоси „мертвих душ", до яких слід віднести тих, хто виїхав з України в еміґрацію, на заробітки та в гості за кордон. Більшість із них не в змозі, або вже не мають права голосувати, а в списки виборців їх можуть включити і за них „відповідно" проголосують. Про тих, хто виїхав, можна взнати у пашпортних відділах ЖЕК (житлово-експлуатаційних контор), або ж у жителів багатоповерхових будинків. Бабусі, котрі сидять на лавках біля дверей під'їздів, знають все.

Третє – багато зфальшованих бюлетенів можуть привезти і змішати з дійсними бюлетенями члени виборчих комісій, котрі їздять з бюлетенями і скриньками до хворих і немічних жителів міст і сіл. Їх потрібно контролювати, бюлетені порахувати окремо, включити в ті бригади чесних патріотів України.

Четверте – потрібно бути пильними й на виборчих дільницях під час голосування. Буває, одна особа вкидає 10–20 вже підроблених бюлетенів (часто за „мертвих душ"), хоча взяла в реєстратурі всього один бюлетень. Зфальшовані бюлетені в неї вже готові в рукаві чи в кишені. Отут важливо, щоб скрині, куди вкидають бюлетені, були на відкритому місці.

Ще пильнішими потрібно бути під час підрахунку голосів. Часто пачка невигідних владі бюлетенів блискавично замінюється на таку ж за кількістю пачку „потрібних" бюлетенів. Це можуть робити самі ж рахувальники та їх помічники, багато з яких „сумують" за комуністичним минулим, де їм добре жилося. Закликаємо всіх, хто працював на виборчих дільницях в СССР, поділитися „секретами", яких їх вчили, з читачами „Свободи", нехай хоча б і під псевдом.

Роман Кукуруза,
Сакраменто, Каліфорнія

Чи виживе „Просвіта" в Україні?

З цим питанням всі проґресивні національні діячі пов'язують дилему: бути чи не бути Україні незалежною суверенною державою? Тому при розмові на задану тему варто відштовхуватися від субстанції: виживе Україна – виживе й „Просвіта". Адже „Просвіта" – найдавніша і справді народна українська громадська організація, заснована більше як 135 років тому – 6 грудня 1868 року. Саме ця громадська організація, а це не зробила жодна з політичних партій, об'єднала широкі верстви населення, запалила свічу національного відродження народу, вперше в історії стала опікуватися духовним і моральним здоров'ям нації. Зрозуміло, що ворогам нації не до вподоби було духовне відродження України і тому „Просвіту" було ліквідовано, найактивніших її членів було заслано на каторгу, розстріляно чи замордовано в катівнях НКВД.

Відновилася „Просвіта" на Україні лише в 1989 році як Товариство української мови імені Тараса Шевченка (ТУМ), а згодом – після другого Всеукраїнського з'їзду цій важливій громадській організації було повернуто попередню назву. Тепер можна почути на Івано-Франківщині і в Україні взагалі про нашу організацію як занепадницьку, яка була створена лише на час проголошення незалежної України і зараз вичерпала свій духовний потенціял, бо ж її на місцях замінили нібито відділи і освіти державних адміністрацій, а її члени розбрелися по різноманітних партійках та партіях, яких зараз нараховується в Україні більше сотні. З першого погляду воно так виглядає: практично стали бездіяльні первинні осередки, загнано в кут „Просвіту" в селі, яка в свій час була основою економічного та культурно-просвітницького життя на місцях.

Чому так сталося? Довіривши органам влади бути носіями національної ідеї, просвітяни самі навіть і не запримітили, як на владному олімпі цей процес різко загальмувався і з телеекранів, радіо, книг, преси хлинули потоки бездійености, морального спустошення і бруду, почалося викоренення традиційно українського. Це добре усвідомлюють просвітяни нашої области, яких очолює Степан Волковецький. Він стояв біля джерел відновлення „Просвіти" в 1989 році, двічі обирався депутатом до Верховної Ради України, з травня 1998 по липень 2003 року був Послом України в Грузії.

Обласна рада „Просвіти" узялася до відновлення „Просвіти" на селі. Настала необхідність відродити давні гасла просвітян: „Свій до свого по своє", „Допоможемо собі самі". Діяльність сільської „Просвіти" зформульована у сімнадцяти найголовніших напрямках – відродження і розвиток культури і традицій села, збереження історичної пам'яті, створення сільських музеїв і написання книг з історії населених пунктів, пропаганда тверезого, здорового способу життя, вирішення питань благоустрою вулиць та індивідуальних господарств і, звичайно, повноцінне функціонування української мови в усіх сферах народного життя. Корисний приклад мали б перейняти інші області. І, таким чином, піде він доброю дорогою по всій Україні. Важливим інструментом в цій справі стала відновлена газета „Новий час", яка, по суті, не виходила майже десять років, та відновлений просвітянський щомісячний „Бюлетень". Ми чекаємо, що вибори Президента допоможуть розв'язати багато складних питань українського життя, відродження і розквіту української нації.

Любомир Михайлів,
голова Рожнятинського
районного об'єднання „Просвіта",
Івано-Франківська область

П О Д Я К А

У „Свободі", ч. 25 з 18 червня 2004 р., появилася вітальна стаття з приводу мого 99-ліття. Наслідком цього я дістав численні листовні і телефонічні привіти. Це було для мене не тільки милою несподіванкою, але великим зворушенням. Не маючи змоги подякувати кожному індивідуально, висловлюю всім разом і кожному зокрема мою сердечну подяку за пам'ять і побажання.

Дякую редакції „Свобода" за поміщення статті із згадкою про мене, а зокрема авторові статті.

З повагою
Роман Барановський

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени Українського Народного Союзу

Юліян Августин Кайн, син Рамони Т. Пакули-Кайн і Шона М. Кайна, – новий член 82-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабця і дідусь Ліда та Бенджамін Пакули.

Ізидора А. Лі, доня Христини і Тараса Лі, – нова членка 13-го Відділу УНСоюзу. Свою доню забезпечили батьки.

Лідія Р. Трофименко-Мургед, доня Зої Трофименко-Мургед і Христофера Мургеда, – нова членка 777-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабця і дідусь Святослав і Марта Трофименки.

Продовжуючи тему патріярхату УГКЦ

Історична доля і майбутнє Української Греко-Католицької Церкви, мабуть, як ніяка інша тема, від покоління до покоління хвилюють уми і серця наших читачів, адже для України і її майбутнього має вийняткове значення міжконфесійна злагода, в основі якої лежить не формальна належність до православ'я, католицтва чи протестантизму, а духовне визнання універсальних Христових правд. Ми не можемо змінити історії, але нашим невідкличним обов'язком є зрозуміти її, знайти задовільні відповіді на її найважливіші запитання, дослідити об'єктивні чинники її змін і тенденцій, котрі й сьогодні не втратили своєї ваги і викликають все нові думки і почуття. Тому, відчуваючи обов'язок перед історією, ми радо надаємо можливість висловитися тим авторам, котрі, як от шановний д-р Юрій-Мирослав Левицький з Монреалю,автор поданої тут статті, уважні до минулого і всього, що ми успадкували від нього.

Дещо з історії

Слово патріярх (по-грецькому – родоначальник) означає батька або начальника роду. Книги Старого Завіту вперше вживають слово патріярх, даючи цей титул Авраамові. У ранньому християнстві імена церковних достойників було взято часом від світської адміністрації (єпископ, диякон), часом запозичено в юдеїв (презвітер). Єпископів особливого значення називано патріярхами, подібно, як дияконів звали левітами, наслідуючи назви Старого Завіту.

Отже, патріярхат – це уряд патріярха, місце його осідку чи володіння або, найчастіше, територія, якою він володіє. Найстаріше канонічне право надає права, звані згодом патріяршими, трьом єпископам: Риму, Олександрії та Антіохії. Єпископ (патріярх) Риму мав між ними першість. Римський патріярхат обіймав землі Римської імперії на захід від Балканів і Киринеї, тобто Італію, Ґалію та Ілірію, Олександрійський – став начальником всіх єгипетських єпископів і митрополитів, а Антіохійський – панував над Сирією, Малою Азією, Грецією, Тракією, Понтом і рештою Сходу.

Коли до Єрусалиму почало приходити багато прочан, становище Єрусалимського єпископа, який був тільки помічником Кесарійського єпископа, значно зросло. Халкедонський собор (451) відділив від Антіохійського патріярхату Палестину і Арабію (Синай) і передав їх під владу Єрусалимського єпископа, надавши йому титул патріярха. Єрусалимський патріярхат був територіально найменшим, а його патріярх – найнижчим між патріярхами.

З поділом Римської імперії на Західню і Східню та з заснуванням столиці Східної імперії у Візантії (Константинополі), зросло значення константинопільського єпископа. Константинопільський собор (381) заявив, що єпископ Константинополя повинен мати почесну першість після Римського патріярха, тому що він є єпископом Нового Риму. Римські патріярхи відмовились підтвердити цю ухвалу собору. Врешті Халкедонський собор (451) установив Константинопіль як патріярхат і дав йому юрисдикцію над Малою Азією і Тракією, ставлячи його на друге місце після Римського. Хоч Римський патріярх Лев I відмовився прийняти цей канон (він стався при відсутності папських леґатів), утворилося п'ять патріярхатів у такому порядку: Римський (латинський, амврозійський і мозарабський обряди), Константинопільський (візантійський обряд), Олександрійський (коптійський обряд), Антіохійський (сирійський, мелхітський і маронітський обряди), Єрусалимський (візантійський обряд).

Численні єресі відділились від Церкви та потворили свої патріярхати: несторіяни, монофізити, яковити, вірмени (до речі, вірмени мають аж чотири патріярхати!). Після великого поділу Церков (1054), в добу хрестоносних походів помножилось число патріярхів: на місцях осідку „православних" патріярхів поставлено „латинських" патріярхів, з яких єрусалимський (латинський обряд) діє й досі.

Від XVI ст. творяться „уніятські" церкви, тобто Східні Церкви, які зберегли свій обряд, але визнали Римського патріярха головою Церкви, тобто творяться нові „уніятські" патріярхати: Олександрійський з коптійським обрядом, Антіохійський – з сирійським, мелхітським та маронітським обрядами, Вавилонський – з халдейським обрядом та Килікійський – з вірменським обрядом. Найчисленніша „уніятська" Церква – Київська зі слов'яно-візантійським обрядом (сьогодні її звуть Українська Греко-Католицька Церква) не має ще досі свого офіційно визнаного патріярхату.

У Константинопільському патріярхаті, в справи якого часто втручалися світська влада, настав поділ на окремі „національні" патріярхати: Болгарський, Румунський, Сербський і т.д. (про Московський див. нижче), так що сьогодні нараховуємо 14 загальновизнаних православних патріярхатів.

Відосередні сили були й у Римському патріярхаті, але там Римські патріярхи (папи) мали більшу владу, ніж світські правителі і поділу на окремі патріярхати не сталося. Правда, існують чотири єпископи, які мають титул патріярха, але це тільки почесний титул, жодної патріяршої юрисдикції вони не мають. Це патріярхи Венецький, Лісбонський, Східних Індій та Західних Індій. Почавши від папи Євгенія IV (1431-1447), Римська Церква ставить кардиналів вище патріярхів.

Тут слід підкреслити, якою є юрисдикція патріярхів. Східні патріярхи мають повну юрисдикцію над усіма єпископами і митрополитами своєї території. Патріярх не підлягає жодному іншому патріярхові, його влада є повною. Вище патріярха стоїть тільки Вселенський Собор. Найбільшу почесть має Константинопільський вселенський патріярх, він єдиний освячує хризму (святе миро) для всіх православних єпископів, за винятком московських і румунських. Патріярха вибирають єпископи й митрополити патріярхії, його ніхто не підтверджує, бо над ним немає вищої влади. „Уніятських" патріярхів вибирають теж єпископи й митрополити патріярхії, але його затверджує Римський патріярх (папа).

Загально визнається, що Київська держава отримала офіційне хрещення за князя св. Володимира Великого 988 року. Київська митрополія стала однією з найнижчих у Константинопільській патріярхії. Через занепад Київської держави і через напад татарів осідок Київських митрополитів перейшов спочатку на захід, а згодом – на північ і остаточно закріпився в Москві, хоч вони й надалі іменувалися Київськими митрополитами. Коли Литва окупувала українсько-білоруські землі і зміцніло Московське царство, 1458 року було поділено Київську митрополію на дві: Київську і Московську. 1589 року цар Федір I проголосив Московську митрополію самостійною і перетворив її на патріярхат. Це рішення потвердив синод інших патріярхів в1591 році, даючи Московському патріярхові п'яте місце, нижче Єрусалимського. 1685 року Московська патріярхія поглинула, за згодою Константинопільського патріярха, Київську митрополію, згодом ліквідуючи всі її права. В 1721 році цар Петро I ліквідував у Росії патріярший устрій Церкви. Відновлено патріярхат щойно 1918 року. Київській митрополії повернено багато з її колишніх прав щойно з постанням незалежної Української держави і з відосереднім рухом в Україні. З відродженням української державности в XX ст. почався рух за відокремлення від Московської патріярхії. Створилась Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ) зі своїм патріярхом (сьогодні цей пост не зайнятий), а також Українська Православна Церква Київського патріархату із своїм патріярхом.

Сьогоднішня ситуація

„Уніятська" Українська Греко-Католицька Церква бере свій початок від Берестейських синодів, переважно останнього, 1596 року, коли Київський митрополит і єпископи, усвідомлюючи загрозу з боку новоствореного Московського патріярхату і брак допомоги від Константинопільського патріярха, який потрапив під владу турків, вирішили визнати першість Римського патріярха, зберігаючи при цьому всі свої права, привілеї та обряди. Власне кажучи, це не початок якоїсь нової Церкви, а продовження тієї самої Київської Церкви. 1620 року Єрусалимський патріярх висвятив нову православну ієрархію для Київської митрополії, і це стало причиною боротьби „Русі з Русю". Православний митрополит Петро Могила і „уніятський" митрополит Веніямин Рутський підтримали пропозицію шляхтича Адама Кисіля про об'єднання двох Церков і створення Київського патріярхату. До об'єднання не дійшло через опір Римського патріярха з одного боку та козаків (підбурених московськими агентами) – з другого боку.

Коли Річ Посполита впала і українські землі було поділено, то „уніятську" Церкву на землях, що відійшли до Росії, ліквідовано, жорстоко й криваво, а на землях, що відійшли до Австро-Угорської монархії, імператриця Марія-Тереса назвала її Греко-Католицькою Церквою – для відрізнення від Римо-Католицької Церкви (латинського обряду), і так ця назва, з додатком „Українська", існує й досі.

Ідея патріярхату і одночасно з'єднання Церков в Україні не заникла. Відродив її Митрополит Андрей Шептицький, якому Римський патріярх дав патріярші права (хоч і без титулу) для поширення ідеї з'єднання на Сході, особливо в Росії. Митрополит А. Шептицький добре розумів, що з'єднання може прийти тільки тоді, коли „Уніятська" Церква відкине всі латинські обряди і практики, які, добровільно чи насильно, ввійшли в її життя. Він почав очищувати обряд, щоб повернутись до часів П. Могили й В. Рутського, коли обряди були однакові для обох гілок Київської Церкви. Одначе тоді не всі могли цю працю зрозуміти, та й сьогодні дехто її не розуміє. Це обрядове відновлення зупинилось в час прилучення західньо-українських земель до СССР. Тоді почалося брутальне знищення „уніятів" і насаджування обрядів Московської Церкви. „Уніятська" Церква пішла в глибоке підпілля. Тут слід додати, що Митрополит Андрей розумів християнську єдність як єднання самостійних Церков-сестер без домінації якоїсь однієї Церкви над іншими, але зі запевненням Римському патріярхові, як спадкоємцеві апостола св.Петра, першости між патріярхами.

Коли Митрополита Йосифа Сліпого звільнили з сибірської каторги, на другому Ватиканському соборі він запропонував визнати для УГКЦеркви статус патріярхальної. Коли цього не сталося, він проголосив Патріярхат УГКЦ у папській церкві св. Петра в Римі і почав діяти, як патріярх, висвячуючи єпископів, жонатих священиків і т. д. Офіційно Римський патріярх (папа) цих дій не схалював, зокрема – висвячення єпископів, але врешті, вже по смерті Патріярха Йосифа, не тільки потвердив свячення, а навіть згодився, щоб по смерті патріярха Мирослава

Перепоною для офіційного проголошення стали дві справи: чи проголошення патріярхату УГКЦ не вплине негативно на екуменічний процес, який провадить з рамени Папи кардинал Каспер, і по-друге, чи проголошення патріярхату УГКЦ не вплине негативно на долю римо-католиків в Російській Федерації.

(Закінчення на стор. 23)

Це важливо – сприяти „Просвіті" в Україні

Товариство Української мови ім. Шевченка (ТУМ) в Чикаґо вже 14 років співпрацює з обласними товариствами „Просвіти" в Україні, помагаючи їм не тільки українською літературою, але й фондами на видавничу працю.

З централі „Просвіти" в Києві пишуть, що цього року вся просвітницька діяльність проходить під знаком 190-річчя від дня народження Тараса Шевченка. 20 березня в музеї Т. Шевченка відбулося заключне свято Всеукраїнського фестивалю дітей та молоді „Шевченко у серці моїм". Змагання проводилося в шістьох номінаціях: література, театральне мистецтво, живопис, народне мистецтво, художнє читання і краєзнавство. В усіх категоріях журі відзначили I, II, III місця та спеціяльні нагороди. Юних змагунів вітали академік Іван Дзюба, голова „Просвіти" Павло Мовчан, голова Спілки письменників України Володимир Яворівський, академік Микола Жулинський, голова Спілки майстрів народного мистецтва України Володимир Прядка та інші.

Наступне свято для молоді – це літературно-мистецький конкурс „Я гордий тим, що українець зроду" та фестиваль дитячої книги „Тарасовими шляхами". Це включає школярів трьох вікових категорій: 7–9; 10–13; 14–17 років. Щоб якнайкраще втілити ці задуми, потрібні фонди, які „Просвіта вишукує. До 135-ліття товариства „Просвіти" було видано книжку „Український ідеал" Ол. Коновця.

В Чернігові „Просвіта" продовжує свої видавничі проєкти. Готова до друку книга Олександра Лук'яненка (брата Левка) знайомить з родиною відомого політв'язня. У Великодню суботу у Батурині Єпископ Київського патріярхату Михаїл та Віктор Ющенко відкрили великий пропам'ятний хрест біля московської траси на честь жертв 1708 року. Пам'ятник гетьманові Івановi Мазепі в Батурині є наразі тільки той, що встановлений „Просвітою" на початку 1990-их років.

Просвітяни у Рівному також дуже плідно працюють. Шевченківські дні було гідно відзначено вечорами в драматичному театрі Рівного та у селах і районах. Літературно-музичні композиції відбулися у школах, дитячих садках, бібліотеках. Були Шевченківські конкурси на тему „Обнімімось, брати мої" та „Іду до тебе, Тарасе". Було перевидано „Кобзар" редакції В. Доманицького з 1910 року та „Козак Мамай" Гр. Яковенка. В пляні є перевидати твори У. Самчука, як тільки назбирається коштів. Також було видано до 135-ліття товариства „Просвіта" книжечку про відродження „Просвіти" на Рівненщині.

У Вінниці „Просвіта" видала дві книжечки: „Правда очі коле" та „Україна була його любов'ю" (спогади про історика Іллю Шульгу), при фінансовій помочі ТУМ в Чикаґо. Плянується широке відзначення 110-ої річниці з дня народження отамана визвольних змагань українського народу 1917–1920 років полковника Якова Орла-Гальчевського; встановлення пам'ятника, перейменування вулиць, які ще й досі носять імена ворогів українського народу; кінний похід молоді за маршрутом походів війська Гальчевського і створення фільму про героїв визвольних змагань українського народу.

З Чернівців повідомляють, що журнал „Українська Ластівка" виходить від 1993 року бодай раз на рік. Він вміщує цікаві художні твори для дітей, публістичні, науково-освітні та педагогічно-просвітницькі матеріяли. Буковинці, як і українці з усіх областей, включилися у збиранні коштів на спорудження „Тарасової церкви" в Каневі.

Обласна Дитяча бібліотека в Полтаві проводить велику працю, щоб поширити знання про українські народні звичаї, ремесло, історію України. В бібліотеці виставляються дитячі вишиванки, живопис, вироби з соломи, пластеліну, випалювання, іграшки. Часто запрошують відомих майстрів народного мистецтва краю. Через посередництво ТУМ-Чикаґо бібліотека отримала багато книжок з Америки, як також книжки, видані „Просвітою" в Україні.

Севастопольська „Просвіта", де українського населення є тільки 80,000 з 400,000, а з того українську мову знають тільки 26,000, працює з русифікованою частиною українства. Організовує курси української мови, концерти, літературні вечори, презентації книг. Просвітяни організували дитячу творчу студію „Дзвіночок", де вчаться обдаровані діти. З боку російськомовної влади відчувається тиск на просвітництво. Газету „Дзвін Севастополя" та книги випускають по приватних квартирах. За останніх 5 років видали 12 українських книг севастопільських авторів. Плянують видати поему „Матрос Кішка" (герой-українець, правнук гетьмана Самійла Кішки); „Народний кобзар Євген Адамцевич" (автор „Запорозького маршу"), „Пісня над морем" (збірка пісень севастопільських українських поетів і композиторів); збірки поетів Олени Гринник та Юліяна Романовського; випуск дитячих поезій „Дзвіночок". На всі ці наміри потрібна фінансова поміч, яку ТУМ-Чикаґо старається віднайти.

З далекої Луганщини, від „Просвіти" в селі Морозівка, надійшла вістка, що вони отримали від ТУМ-Чикаґо посилку дитячих книжок і дуже нею дорожать. Вони вже зареєстрували свою „Просвіту", вислали даток на будову „Тарасової церкви" в Каневі, отримують „Слово Просвіти" з Києва для шкіл, бібліотек, вчителів української мови та історії. На Різдво три групи дітей, по 25 осіб, їздили на екскурсію в західні краї України, проживали з родинами, у яких збереглися українські звичаї та обряди. Все було організоване й фінансоване бльоком „Наша Україна".

ТУМ-Чикаґо з приємністю ділиться новинами від обласних та місцевих „Просвіт" в Україні зі своїми членами, добродіями та громадою в Америці, бо тільки з поміччю всієї громади ми можемо допомагати Україні в просвітницькій праці.

Віра Боднарук,
голова ТУМ-Чикаґо

УСО „Тризуб" – відзначить свято України

ГОРШАМ, Па. – 22 серпня, о 12-ій годині полудня, УСО „Тризуб" відзначить на „Тризубівці", 13-ту річницю незалежности України обширною мистецькою програмою.

Програма включатиме виступи танцювальних ансамблів „Барвінок" (Канада), „Обрій" (Ню-Йорк) і „Волошки" (Філядельфія), музичного ансамблю „Гармонія", сестер Орос (Ню-Йорк), виконавців народних пісень „Аколада", баптистського чоловічого хору, фолкльорних музикантів, а також змагання з копаного м'яча, продаж мистецьких виробів, ігри для дітей. Будуть також смачні страви і напої.

Після мистецької програми відбудеться забава при звуках оркестри „Гармонія". Вступ – 10.00 дол.; вступ для дітей до 10 років – вільний. Управа УСО „Тризуб" і його спортова ланка запрошують всіх на цей фестиваль!

Методій Борецький

Імперський синдром

Внаслідок Біловезьких угод Росія втратила Україну. Для неї то був грім серед ясного неба. Ніби стався тектонічний розлом і частина материка з Україною відпливла в Індійський океан або полетіла на Місяць. А Україна де була, там і залишилася. Лише вийшла з орбіти Російської імперії з її царями, імператорами, генсеками. Незалежність України від Росії тяжко пережили й прихильники російського панування в самій Україні. Ці люди з тугою згадують радянські часи, увінчані гимном УРСР: „Нам завжди у битвах за долю народу був другом і братом російський народ"... Братом? Слизький текст... Україна вже раз добренько посковзнулася, доручивши обороняти свою самостійність школярам під Крутами, а також марно повіривши у соціялістичні перетворення, що привели до страшного геноциду в Україні з волі Москви. Проголошення незалежности України супроводжувалось покаянням за довір'я до Москви і вірою в краще майбутнє, в самостійне життя – „у своїй хаті – своя правда, і сила, і воля". Та з'явилися носії ідейки – „Воз'єднання України з Росією", повернення України в обійми „друга і брата". Він дуже любить Україну, її екзотичну присутність в Москві – розкішний готель „Україна", набережну Тараса Шевченка, проспект Лесі Українки, велелюдні вулиці – Гоголя, Івана Франка, Коцюбинського, Довженка, Київську, Львівську, Одеську, Карпатську. Того року урочисто відкрили Український бульвар, як заміський відпочинковий парк з басейном-ставком і декоративними печерами – на знак славної пам'яті про Кармелюка... Такий українського зразка еталон у Москві від поняття росіян-великоросів і українців-малоросів, мовляв: українці і росіяни – один народ.

Витівки і виверти! Загальновідомо, що спільність народів Східньої Европи визначає, насамперед, їх слов'янське походження, спорідненння мов. До слов'ян належать українці, білоруси, поляки, чехи, болгари, серби, словенці, босняки. Тільки не росіяни. Які з росіян слов'яни? Так тільки кажуть для красного слівця. На відміну від України, яка територією і населенням належить до Европи, Росія – ні Европа, ні Азія. Мішанина тюрських та фінських впливів. Якесь тмутараканське ханство. Росія утворена подібно до Золотоординської держави. Тому й видатні діячі Росії – з татар: Суворов, Кутузов, Аксаков, Чаадаєв, Бердяєв, Карамзін. А просвітили Росію обрусілі чужоземці – Бірон, Ладжерон, Герцен, Губерт, Глінка, Пржевальський, Воєйко, Рубінштейн, Струве, Даль, Вільд. Рід Пушкіна – з Етіопії, Лермонтова – з Шотляндії, Некрасова – з татар. Російського роду був видатний вчений Ломоносов, котрий здобув освіту у Києво-Могилянській академії. Повернувшись до Санкт-Петербурґу, продовжив освіту, користуючись Граматикою церковнослов'янської мови українського вченого-філолога Мелетія Смотрицького.

Взагалі старослов'янська мова набула особливого значення в самобутній культурі України – єдиний у своєму роді літературний твір „Слово о полку Ігоревім", творчість філософа Сковороди, Галицько-Волинські літописи.

Росіяни і українці не лише не подібні, але прямо протилежні за складом психіки. Як стверджує російське прислів'я, „Бєй жену к обєду і ужину. Чем больше жонку бйош, тем щі вкуснєє" (Бий жінку перед обідом і вечерею. Чим більше жінку б'єш, тим борщ смачніший". В українців жінка – предмет поваги і поклоніння.

Росіянам властивий колективізм (артєль, общіна, комуна інші форми усуспільнення). Українці схильні до індивідуалізму – сам собі пан. Суцільна колективізація сільського господарства заходами Москви зустріла в Україні та Кубані рішучий опір.

Колективізація закінчилася примусовим голодом, в якому загинуло понад 13 мільйонів українців. В самій Росії усуспільнення одноосібних господарств відбулося спокійно, добровільно. Бо російське селянство звикло жити за рахунок праці чужих рук – хліб з України, картопля з Білорусі, баранина з Чечні, бавовна з Узбекистану... Ще донедавна посіви цукрового та кормового буряків тамбовських та рязанських чорноземів обробляли сезонні робітники з західних областей України. Росіяни нарікають, що внаслідок розвалу СССР чимало родючих земель Росії відійшли до України. Насправді ж у нинішній Росії родючих земель на душу населення в десять разів більше, ніж в Україні. Тільки ж ці землі треба самим обробляти, а не заглядати до чужих комор.

Як же росіяни взагалі ставляться до українців? Росія – це непорушно встановлена монархія. Її ставлення до українців визначається особистими пристрастями того, хто сидить на московському троні. Російська імператриця Єлизавета була українофілкою. Вийшла заміж за реєстрового козака Олексу Розума (граф Розумовський) і призначила на державні посади багатьох українців. Українофілом був Микола Хрущов. Почасти – Леонід Брежнєв. Михайло Горбачов нікому не дозволяв понижувати українців, заявляючи: „Я сам хохол". Лютим українофобом був цар Петро І. Збудував Санкт-Петербург („вікно в Европу") на кістках полонених запорожців. Катерина ІІ зруйнувала Запорізьку Січ. Царський міністер внутрішніх справ П. Валуєв заявляв: „Украинского язика нє било, нєт і бить нє может". Голова ради міністрів царської Росії П. Столипін своїм указом 1910 року іменував українців „інородцями" і заборонив діяльність усіх українських товариств. 1920 року Ленін проголосив червоний терор в Україні та Кубані, де чекісти розстрілювали на місці усіх петлюрівців. На ХХ партз'їзді М. Хрущов, розвінчуючи культ особи Й. Сталіна, заявив, що Сталін не вислав до Сибіру геть усіх українців тільки тому, що їх забагато. В „історії інакомислія в СССР („Хроніка-прес", 1984) зазначено, що в радянських таборах особливого режиму з кожних 20 політв'язнів 13 були українці. Виходячи з такого ставлення росіян до українців, виникає запитання: „Що ж лишається робити самим українцям? Узалежнювати свою долю від того, хто сидить на московському троні? Власне, таких поглядів дотримуються наївні людиська українського роду. Для цих ренеґатів Росія – святиня. Вони споглядають „білокам'яну" Москву, сповнені благовіння. Чекають від неї опіки над Україною.

Тим часом Московська патріярхія докладає усіх зусиль, щоб розсварити між собою православних українців. Ця затія тісно переплетена з місіянством Росії, намаганням виховувати фанатиків російського панславізму та відродження монархії з єдиноправною православною вірою. Історик запорізького козацтва Дмитро Яворницький писав, що українці, ворогуючи з поляками також через віру, своєю вдачею, побутом значно ближчі до них, ніж до одновірних московитян. Микола Гоголь у своїй повісті-містерії „Вій" виявляє усю суть російського православ'я, зараженого жорстокістю і страхом. У його храмі – страхітні візантійські стінописи зображують пекло. Таємний голос шепоче Хомі: „Не дивися". А він подивився і – пропав... Московська патріярхія домагається удержавлення православної віри, лишивши інші віросповідання безправними. Конституція України гарантує свободу віросповідання. Віруй у кого хочеш – Христа, Магомета, Єгову, Будду, Дажбога, Марію Цвігун.... Нині в Україні кожний третій віруючий українець – „уніят". Зате усі українці між собою – одного роду брати.

Історія України епізодично, скажімо, стосується українсько-єврейських взаємин. Були ексцеси з обох сторін. Тільки ж їх прояви завжди були спровоковані імперською Росією. Єврейські погроми у Києві, Одесі, Кишеневі – робота „Союза Русского Народа" з його сотнями чорносорочників і гаслом „Бєй жідов, спасай Россію!". А в самій Росії єврейських погромів не було. Чому? Бо там євреїв взагалі не було. Царська влада забороняла їм оселятися в Росії („черта осєдлості"). Так імперська Росія здійснювала свій вроджений антисемітизм, нацьковуючи одних на одних українців та євреїв. Відома „справа Бейліса" у Києві була зфабрикована царською таємною поліцією. Підсудного захищав через пресу письменник Володимир Короленко. Присяжний суд з селян виправдав Бейліса. Тельавівська газета „Алєф", описуючи діяльність уряду Української Народної Республіки, зазначає, що голова Української Центральної Ради Володимир Винниченко гостро засуджував за єврейські погроми денікінців, махновців, більшовиків. Єдиний в Українській Народній Республіці єврейський погром в Проскурові вчинив полковник Армії УНР Болбачан, за що Головний отаман Симон Петлюра наказав його судити і розстріляти. Тому мотиви вбивства Петлюри в Парижі, як „погромника", залишаються неясними зазначає газета „Алєф".

Цей приблизний огляд ставлення Росії до України з найдавніших часів і до сьогодні може мати єдиний висновок: годі Україні чекати від Росії якогось добра. Путін обіцяє російському народові політичні, економічні та соціяльні зміни. І що ці зміни в Росії сприятимуть такому ж розвиткові в Україні. Обіцянки-цяцянки, а дурням – радість...

В. Остапенко,
Вашінґтон

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Богдан Ватраль: „Україна - країна кооператорів"

У червні своє перше десятиліття відзначила Національна асоціяція кредитних спілок України. З цієї нагоди у Києві відбулися урочистості, на яких серед гостей був Богдан Ватраль, президент кредитівки „Самопоміч" у Чикаго, почесний член правління Національної асоціяції кредитних спілок України (НАКСУ). З ним мала розмову Марія Климчак.

– Починаючи з 1992 року, ви активно співпрацюєте з Україною. Чи здійснилися пляни і бажання кооператорів, про які говорилося 10 років тому?

– Можна ствердити, що більшість завдань і сподівань здійснилися. Це був складний період становлення незалежної Української держави. Економічні негаразди та політична нестабільність були причиною того, що люди шукали способів собі зарадити та допомогти один одному. Беручи під увагу напрацьований в діяспорі досвід кооперативного руху та приклад його розвитку на початках минулого століття в Україні, українці об'єдналися навколо прогресивної ідеї, згуртувалися для спільної праці, і вийшло усе їм та державі на користь. Великою перемогою кредитних спілок України я вважаю той чинник, що кредитні спілки здобули право бути повноцінними учасниками фінансового ринку України.

– В Україні широко розвинена мережа банківської системи. Чи складає вона конкуренцію кредитівкам?

– За своєю природою кредитівки не складають банкам конкуренції в Україні. Кредитівка є неприбутковою кооперативною організацією, мета якої не заробляти гроші, а надавати фінансову допомогу своїм членам. Для прикладу, на початках кредитні спілки в Україні відігравали значну ролю в кредитуванні малого підприємництва, дрібних сільськогосподарських виробників, невеликих фармерських господарств. Розуміючи потреби і проблеми початкуючих фармерів, ми взяли участь у проєкті підтримки. Через добрі взаємини з американськими діловими колами, ми змогли поза кредитівкою отримати для України понад 150 тис. долярів.

Відвідуючи кредитівки, я був приємно вражений їхнім поступом. Багато з них мають власні приміщення, забезпечені відповідною технікою, користуються електронним зв'язком. Цікавим є вже власний напрацьований досвід на ринку мікрокредитування. Зокрема майже половина активів кредитних спілок задіяна в кредитах на побутову техніку, навчання, лікування. У звітах подаються дані, що майже сто тисяч людей в Україні скористалися кредитами у минулому році, при чому більшість з них – це люди з невеликим достатком. Банки ж ніколи не зможуть вирішити питання кредитування особистого селянського господарства чи початкуючого фармера.

Цікавим є приклад праці однієї з кредитівок на Луганщині. У районному центрі Сватів є кредитівка „Сватова Лучка", яка обслуговує, в основному, населення, що займається сільським господарством. Фармерам відкладається платежі до збирання врожаю, їм зменшують відсотки. Також важливо, що на Луганщині кредитівка активно впроваджує в життя національну ідею, залучаючи молодь до вивчення української мови і культури. Кредитівка надає фінансову допомогу станиці Пласту, виплачує стипендії обдарованим дітям місцевої школи мистецтва. Прикладів таких є чимало. У Чорткові, Бучачі, Козовій, Заліщиках, що на Тернопільщині, та у Бродах на Львівщині кредитівки мають назву „Самопоміч".

– Чи сприятливий є в Україні клімат для інвестування чужоземного капіталу?

– Ствердити на всі сто відсотків що є, не можу. Відомо, що тіньова економіка та корупція відштовхують інвесторів. Керівництво кредитівок, з якими ми працюємо, налаштовано на чесну і прозору співпрацю. Особливо багато праці над недосконалою податковою системою, та і самі закони вимагають допрацювання. Я зустрівся з Послом США в Україні Джоном Гербстом, який сказав, що за 10 місяців праці він має дуже позитивні погляди на майбутнє в Україні. Готується підписання позички кредитним спілкам України з початковим внеском 200 тис. долярів, при чому під дуже низький процент. Американська делегація, на чолі з президентом Всесвітньої ради кредитних спілок Артуром Арнольдом та президентом Кредитної централі у США Деном Кемпеном, плянує зустрічі з урядовими представниками та керівництвом кредитних спілок. Є сподівання, що ці зустрічі матимуть позитивний характер і залишать надію на покращення інвестиційного клімату.

– А які враження у вас від Києва?

– Київ – це велика европейська столиця. Кількість супермаркетів, присутність чужоземних фірм, мережа ресторанів, високий рівень обслуговування – усе це створює образ зразкового міста. Я зустрів багатьох друзів, це місто гарних контактів і приязні.

Ми, американські українці, робитимемо все для того, щоби Державний департамент США відносив Україну до Европи, а не до Евразії – з усіма відповідними наслідками. Без радикальних змін в українській економіці й політиці Америка звикне до того, що Україна є лише сферою інтересів Росії. Ми ж бачимо Україну через погляди наших батьків і дідів, котрі, віддаючи життя за вільний край, випросили в Бога для нього благословення. І вертаємося серцем до нашої Батьківщини.

Під час зустрічі у Києві, президент кредитівки „Самопоміч" Б. Ватраль (третій зліва) з президентом НАКСУ П. Козинцем (другий справа) та її працівниками.

50 тисяч долярів – дарунок на підтримку оселі СУМ

На відзначенні 40-ліття кредитівки

ЙОНКЕРС, Н. Й. – „Не снилось мені 40 років тому, коли мала група молодих і відважних вирішила створити свою фінансову установу, що з маленького зернятка виросте могутній дуб", – цими словами привітав учасників бенкету голова Федеральної кредитової кооперативи СУМА Володимир Козіцький.

Бенкет на відзначення 40-ліття успішної праці для добра української місцевої громади відбувся 22 травня в приміщенні дому Української молоді. Цю важливу імпрезу було поєднано зі загальними зборами та річною конференцією ЦУКА, якої кредитівка була господарем. В бенкеті взяли участь священство, представники уряду України, посадник Йонкерсу разом з вищими урядовцями, учасники конференції ЦУКА, представники суспільно-громадських центральних та місцевих організацій, численні члени та гості кредитівки.

Урочистість відкрив голова В. Козіцький, який попросив Владику Василя Лостена до молитви.

Далі ведення програми перебрав А. Горбачевський. Ансамбль „Пролісок" під керівництвом Андрія Стасіва виконав американський та український гимни, а опісля члени ансамблю заспівали декілька патріотичних пісень. Відтак ведучий попросив до слова почесного голову Лева Футалу, який докладно висвітлив історію Кредитівки.

Посадник міста Йонкерсу Філіп Амікone привітав Кредитівку із 40-літтям та передав грамоту з нагоди ювілею. Привіти склали також перший секретар Постійного представництва України при ООН Андрій Бешта, консул Олександер Лях, голова СКУ д-р Аскольд Лозинський, голова УККА Михайло Савків, голова Світової ради українських кооператив Ярослав Скрипник, Оля Гнатейко – від Українського музею, Ірина Куровицька – від Союзу Українок Америки.

Андрій Горбачевський представив всіх учасників конференції ЦУКА та представників установ та організацій, серед яких були – Стефан Качарай (Український Народний Союз), Ярослав Ґавур і Христина Шабловська (Український Братський Союз), Степан Керда (Централя українських кооператив). Центральні організації представляли: ОЖ ОЧСУ – Марія Лозинська, СУМ – Богдан Гаргай, Світову лігу Українських політичних в'язнів – Богдан Качор, ЗУДАК – д-р Лариса Кий, часописи „Америка" – Осип Рожка, „Закордонна газета" – Петро Рибчук, телевізійну програму „Година української молоді" – Роман Маринович, УАКР – Романа Дигдало, місцеві організації ООЧСУ – Михайло Зварич, Вояків УПА – Петро Шкафаровський, ООЛ – Стефан Ґованський, УККА – Ярослав Кіцюк мол.

Письмові привіти надійшли від Консисторії Української Православної Церкви США, губернатора штату Ню-Йорк Дж. Патакі, „Кредит Юнійон Ліги", Крайової Пластової організації, 119-го Відділу СУА. Володимир (Мірко) Пилишенко і Тамара Денисенко подарували пропам'ятну книжку від Української кредитової спілки в Рочестері. Після обіду Народний артист України Іван Бернацький разом з 6-літнім Максимом Лозинським продеклямували вірш Т. Шевченка „Мені однаково", а Лесик Кмета своїми дотепами забавляв гостей.

Наприкінці програми Володимир Козіцький сказав: „Нашим спонзором є молодеча організація Осередок СУМ в Йонкерсі. Ми високо цінимо працю наших молодечих організацій, де виросли і виховувались в українському, національному дусі провідники нашої патріотичної діяспори. Пам'ятаю їх ще маленькими юнаками, котрі при вечірніх вогниках ватри вивчали українські пісні, слухали казки та оповідання про славні княжі походи, козацькі герці, та про бойові дії УПА. Саме тут, у молодечій організації, вони засвоїли любов до української, материнської мови. Коли поступили в університети, вони добре знали, чиїх батьків вони сини. І як сказав перший Президент України Леонід Кравчук: „Маємо те, що маємо". Чи мали б ми їх без цих виборів? Якщо не матимемо цих осель, яка молодь буде продовжувати нашу громадську працю? Хто після нас буде відвідувати наші церкви, кому будуть цікаві наші національні надбання, наші установи, хто буде опікуватись українськими музеями? Оселя СУМ в Еленвілі наступного року відзначатиме своє 50-ліття, але має борги, які намагається зліквідувати управа оселі".

Володимир Козіцький попросив фінансового директора І. Макаренка та голову Крайової управи СУМ Б. Гаргая вийти вперед і заявив, що рішенням Ради директорів, Федеральна кредитова кооператива СУМА передає чек на 50,000 долярів для сплати боргу. Кредитівка подвоїть пожертви громади на цю ціль до повної сплати.

Володимир Козіцький попросив о. Филипа до кінцевої молитви і подякував всім присутнім за участь у святкуванні.

Володимир Козіцький

Згоріла монастирська церква

НОКС, Індіяна. – Серед дня, 29 червня, по полудні, згоріла зимова монастирська церква св. Ів. Хрестителя в місцевому монастирі Преподобного Антонія Печерського Української Автокефальної Православної Церкви Київського патріярхату. Існує підозра підпалу, тому відповідні органи досліджують цю пожежу, яка може бути ділом ворожих Церкві й вірі елементів, оскільки перед цим неодноразово відбувалися дрібніші акти вандалізму: вломи у храми монастиря й будинки, зривання зі щоголь національних прапорів США й України, нищення дошки з назвою монастиря при головній брамі тощо.

У спаленій церкві було також п'ять келій для монахів, а серед монастирських будинків ця церква-ротонда, увінчана банею з позолоченим хрестом, була гарна, як писанка голубого кольору.

Найкращою відповіддю злочинним елементам буде відбудова церкви спільними зусиллями й коштами духівництва й вірних УАПЦ КП та інших церков і всіх людей доброї волі, до яких звертаємось із братерським закликом вносити свої щедрі пожертви на цю святу справу. Імена всіх жертводавців будуть записані на вічне поминання в монастирських церквах.

Пожертви просимо надсилати на адресу: St. Anthony Ukrainian Orthodox Monastery, 4275 S 700 East, Knox, Indiana 46534-8322.

Олександер Смиренний,
Єпископ Уманський УАПЦ КП (соборноправної) в США

Активна діяльність Централі УАКР

ВОРЕН, Миш. – Українська Американська Координаційна Рада (УАКР) – головна демократична централя українців у США, веде безперервну працю для належного представлення українців перед урядовими чинниками США та у співпраці з Посольством України допомагає у багатьох аспектах Україні. Без великого і зайвого розголосу вона об'єднує щонайменше половину українців у США, мирно і об'єктивно співпрацює з багатьма українськими організаціями, як центральними, так і місцевими, які існують у більших осередках США. УАКР є членом СКУ та УВКР. За ініціятивою і у співпраці з Фундацією „Україна-США" та Українською Федерацією Америки, Вашінгтонське бюро УАКР влаштувало три „круглі столи" на тему „Американсько-українські відносини та президентські вибори в Україні в жовтні 2004 р.". В першому „круглому столі", 17 березня, відбулася дуже важлива дискусія на цю тему між представниками Державного департаменту США та Посольством України у США. В другому „круглому столі", 30 березня, виступав депутат Верховної Ради, один із провідників „Нашої України" та колишній міністер закордонних справ Борис Тарасюк, а в третьому – колишній Посол США до України, один із заступників секретаря Державного департаменту США Стівен Пайфер. Близько 50 осіб брали участь в кожному з тих „круглих столів". Це представники Державного департаменту та інших аґенцій американського уряду, наукових інститутів та американського підприємництва, зацікавленого інвестиціями в Україні.

22 березня голова УАКР Ігор Гавдяк взяв участь у першому засіданні громадського комітету з нагоди відзначення 40-их роковин відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінгтоні. Відтак був на ряді дальших засідань комітету. Засідання відбувалися в Посольстві України.

29 квітня Посол України Михайло Резнік запросив представників нашої коаліції „Акція Україна" – УАКР, Фундація „Україна-США", Українська Федерація Америки – на вечерю в резиденції посла, щоб обмінятися думками про співпрацю діяспори в Америці та Посольством України.

19 травня І. Гавдяк брав участь у зустрічі в Білому Домі, яку організував „Нешионал Секюриті Кавнсил" для представників української громади. Це був брифінг для нас про результати відвідин України 12 травня колишнім Президентом США Дж. Бушем старшим. 12 червня І. Гавдяк брав участь у конференції Вашінгтонської групи професіоналів з нагоди 20-их роковин існування.

16 червня відбувся т. зв. „Телеміст" між „Голосом Америки" та українським телебаченням у Києві з нагоди 40-ліття відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінгтоні. В цій одногодинній програмі з американської сторони брали участь д-р Лариса Онишкевич, Славко Левицький, Михайло Савків мол. та Ігор Гавдяк. З української сторони були колишній президент Л. Кравчук, П. Мовчан, Посол Дж. Гербст та заступник голови українського національного телебачення І. Кметик. Зараз вашінгтонське бюро УАКР продовжує акцію за резолюцію Сенату про Голодомор з Україні.

Подібну працю у більших скупченнях українців у США ведуть відділи УАКР. Вони працюють з бажанням створити одну головну репрезентацію українців у США, яка працювала б на демократичних принципах та представляла усіх.

Зенон Василькевич

АГРУ домагається визнати Голодомор 1932-33 рр. геноцидом

НЮАРК, Н. Дж. – Організація „Американці в обороні людських прав в Україні" (АГРУ) написала листи до всіх членів американського сенату у справі підтримки Резолюції 202.

Резолюція 202, яку вніс голова Гельсінкської комісії сенатор Бен Найтгорс Кемпбелл, закликає Сенат клясифікувати Голодомор 1932–33 рр. в Україні як геноцид.

Резолюція 202 затрималася на цілий рік в Комісії закордонних справ, де головою сенатор Ричард Люґар. Її переслухання не призначається. АГРУ просить сенаторів прилучитися до Резолюції і переконати Р. Люґара, щоб він підтримав Резолюцію, а прямо до Ричарда Люґара пише, щоб він згодився на переслухання сенатської Резолюції 202.

Це вже не перший випадок, коли сенатор Р. Люґар є проти справ, які сприяють Україні. Він був проти створення Комісії Голоду 1932–33 р в 1982 році, коли йшла затяжна боротьба, щоб таку комісію створити в Конгресі США. Він тиснув на Україну, щоб вона віддала свої ядерні боєголовки до Росії, а тепер блькує сенатську Резолюцію 202, яка закликає Сенат США підтримати клясифікацію Голодомору як геноциду.

Канцелярія сенатора Р. Люґара подає непереконливі причини проти підтримки Резолюції 202, говорячи, що Президент Дж. Буш і Росія проти резолюції, а також Туреччина є проти резолюції, тому що саме Туреччина скоїла геноцид проти вірменів в 1915–1918 рр і не бажає бути звинуваченою в злочинних діях проти людства.

Речник АГРу закликає людей доброї волі писати до сенатора Ричарда Люґара і вимагати, щоб він передав Резолюцію 202 на обговорення і голосування. Листи слід писати на адресу: Mr. Richard Lugar, Chairman Senate Foreign Relations Committee United States Senate, Washington, DC 20510.

Володимир Боднар,
заступник голови АГРУ

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

З Катедри українських студій Отавського університету до бібліотеки „Свободи" надійшов ряд книжок англійською та французькою мовою:

George S.N. Luckyj. „Young Ukraine. The Brotherhood of Saints Cyril and Methodius, 1845 – 1847 ". University of Ottawa Press, 1991 Ottawa–Paris.

Dennis F, Essar et Andrew B. Pern al. „La Description D'Ukraine. De Guilaume Le Vasseur de Beauplan". University of Ottawa Press, 1990; Ottawa–Paris–London.

Українські студії Отавського університету. „Studia Ucrainica I", University of Ottawa Press, 1978; „Studia Ucrainica 2", University of Ottawa Press, 1984; „Studia Ucrainica 3", University of Ottawa Press, 1986; „Studia Ucrainica 4", University of Ottawa Press, 1988; Ottawa, Canada.

Українські студії Отавського університету. „ Towards a New Ukraine I: Ukraine and the New World Order, 1991-1996". University of Ottawa Press, 1997. „Towards a New Ukraine III: Geopolitical Imperatives of Ukraine: Regional Contexts". University of Ottawa Press, 2001; Ottawa, Canada.

МОВА ПРО МОВУ

Толстой як дзеркало українського правопису

Публікації нашої рубрики „Мова про мову“ переважно заторкують проблеми, котрі лежать на поверхні і тому легко впадають в поле зору. Досить українську мову мати за свою, рідну, бути небайдужими до її становища, її долі – і ми вже помічаємо чимало такого, з чим не згоджуємося. Найбільше нарікань викликає занечищення нашої мови чужими словами. Однак це належить не до мовних, а до чисто людських проблем – до проблеми індивідуальної культури, самосвідомости, світогляду. Тим же часом довгі роки неволі, царської і совєтської, не тільки унеможливили розвиток нашої мови, але й відкинули її назад, внесли розлад в саму її природу, у внутрішню структуру. З лексики проблеми перейшли на глибші рівні – граматичний, правописний, й так там зручно повмощувалися, що мовознавці затято стали одні навпроти одних: реформувати правопис чи залишити незмінним все, що успадковане з совєтських часів? Ситуація навіть ще складніша: є такі правописні заковики, які виглядають взагалі нерозв'язними. Одну з них цікаво і не без тонкої іронії, починаючи від заголовку (він запозичений від статті Леніна „Лев Толстой як дзеркало російської революції“) досліджує мовознавець Галина Наконечна. Її розвідку, вміщену в київській „Критиці“ (число за січень–лютий 2004 року), пропонуємо (за згодою редакції журналу) нашим читачам.

Галина Наконечна

Приваба структуралізму полягає в його системності. Якщо ж спроєктувати це твердження на мову, то матимемо давно зформульовану вимогу до її літературного варіянту: кожному слову, кожній формі – окрему клітиночку в мовній споруді. Подібно до того, як атоми вуглецю займають чітко визначене місце в кристалічній гратці алмазу (лише таке їх розташування дає змогу вишліфувати діямант), кожна слово-форма літературної мови теж мусить мати чітку фіксацію в парадигмі інших – тільки тоді метафора Володимира Самійленка про коштовний камінь, що „на дорозі лежав“, матиме сенс. Натомість усяка невизначеність, аморфність провадить до творення якісно інших форм – з ознаками аж ніяк не алмазу, а радше графіту чи й смоли – попри наявність тих самих атомів годі чекати, що графіт колись зблисне діямантово-шляхетно, а смола й поготів.

Стрижневе слово в назві статті більшість мовців без надуми відмінює так: *Толстого, Толстому* і т. д. – тобто за прикметниковою моделлю. Проте для шанувальників нормативности літературної мови тут є одна прикрість: в українській граматиці відсутні прикметники на **-ой**. Чинний Правопис (1993) у §§67–68 („Прикметник. Зразки відмінювання прикметників“) подає дві групи прикметників: тверду (із закінченням **-ий**, **-ів(їв)**, **-ин(їн)** та м'яку (із закінченням **-ій**) і відразу ж наводить взірці відмінювання [2,82]. Отож шукаючи „клітиночку“ для слова Толстой, мусимо переглянути інші взірці, що є в мові, і знайдемо лише один – це іменники з основою на **-й**: *трамвай (трамвая), ковбой (ковбоя), Маккенрой (Маккенроя)* [2, 62]. Звідси: *Толстой, Толстоя, Толстоєві.*

Цілком можливо, що сьогодні українські мовляни ще не готові забути про прикметниковість прізвищ на зразок **Толстой**. Тому тут радше йдеться не про користувачів, а про чин Правописної комісії, яка унормовує літературну мову: коли певне явище не підходить під жодну модель, про це зазначають окремо, кваліфікують його як виняток. Як це, наприклад, зробив свого часу Іван Огієнко з притаманними йому категоричністю й науковістю: „У слов'янських прізвищах, як і в своїх, пишемо закінчення **-ський, -цький**: *Соболевський, Карський*... Але чужих нам російських закінчень **-ской і -цкой** не змінюємо: *Донской, Трубецкой*“ [4, 101]. Далі Огієнкова категоричність мусила таки поступитися методичності: як і належить у таких випадках, автор окремо зазначає про відмінювання незвичної для української мови групи прикметників: „російські прізвища на **-ой**... відмінюються як прикметники (а не йменники): *Толстой, Толстого..., Толстому...* (а не: *Толстоя*)“ [4, 110]. Трохи дивно, що Огієнко не спромігся вийти із силового поля російської літературної мови й східньоукраїнського розмовного мовлення, адже перший крок зроблено („чужі нам закінчення“), зроблено також і останній (*Толстоя*), але із заперечною часткою. Проте не забуваймо, що Іван Огієнко написав свій „Український правопис і основи української літературної мови“ в 1933 році, а перед тим вийшов Харківський академічний „Український правопис“ (1929), де на цю тему зазначено: „Російські закінчення **-ой** так і передаємо: *Толстой, Полевой* і т. ін., змінюючи їх як прикметники (*Толстого...*)“ [3, 74]. Так само, практично слово в слово, переписує це місце Михайло Возняк у своєму „Українському правописі із словничком“, що вийшов у Львові в НТШ також 1929 року. Отож як перший мовознавець, так і другий свідомо дотримувалися норм такого довгоочікуваного соборного державного (!) правопису. Зрештою, Правопис 1929 року чітко розв'язував це питання. З ним можна було не погоджуватися, але зрозуміле тлумачення проблемного випадку тодішня мовна конституція таки подавала.

Видання, обговорювані у цій статті:
1. **Український правопис.** Проєкт найновішої редакції. – Київ: Наукова думка, 1999, 340 с.
2. **Український правопис.** 4-те видання, виправлене й доповнене. – Київ: Наукова думка. – 1993, 236 с.
3. **Український правопис.** – Харків: Державидав України, 1929, 103 с.
4. **Іван Огієнко.** Рідне писання. Ч. 1. Український правопис і основи літературної мови. – Жовква: Друкарня оо. Василіян, 1933, 145 с.
5. **Василь Сімович.** Граматика української мови. – Київ-Ляйпціг-Коломия-Берлін, 1943, 584 с.

Натомість чинний Правопис, як ми вже ілюстрували вище, обходить це питання, і дуже послідовно. Додамо ще: §102 („Відмінювання прізвищ“) прізвищ на **-ой** серед прикметникових не наводить. І лише в §104 випадково можна довідатися, що прізвища на **-ой** належать все-таки до прикметникових. Чому випадково: бо параграф називається: „Фонетичні правила правопису слов'янських прізвищ“. Серед фонетики лише випадково або у відчаї хтось шукає морфологію. Зрештою, її там і нема: взірці відмінювання відсутні, бо ж правила – „Фонетичні...“.

Як бачимо, за бажання на чинний Правопис можна й покликатися, обґрунтовуючи модель *„Толстоя, Толстоєві...“*.

Проєкт „Українського правопису“ 1999 року цієї проблеми не розв'язує, однак намагається зрушити її з мертвого пункту: у §115, п. 10 („Прізвища з прикметниковими суфіксами та закінченнями“) читаємо: „Закінчення **-ой** передаємо через **-ий**: *Донський, Критий, Луговський, Полевий, Трубецький*, але *Толстой*“ [1, 175]. Це значно сміливіше, ніж в Огієнка. Відсутні емоції про „чужі нам“ закінчення, натомість є вчинок: зменшено питому вагу прикметників-фантомів у літературній мові, практично зліквідовано їх. Крім одного. Ось уже справді зачароване слово, здатне відобразити ступінь самостійности розвитку української словозміни зокрема й мови загалом. Сьогодні те слово-дзеркало, не впливаючи на кардинальний вектор розвитку української ортографії, відбиває побічні, але дуже симптоматичні „векторики“ цього процесу.

Про відмінювання прізвищ на **-ой** у §115 „Проєкту“ не сказано також нічого, бо знову назва невідповідна – „Правопис...“ А у відповідних параграфах („Відмінювання прикметників“, „Відмінювання прізвищ“) чомусь випущено з уваги єдиний в українській мові прикметник на **-ой** і відсутня модель його словозміни.

За природного розвитку мови цей морфологічний екзот має два шляхи адаптації: або набути вигляду „нормального“ українського прикметника (*Толстий*), або змінити словозміну на іменникову (*Толстой–Толстоя*). Другий шлях прийнятніший, бо виконує головну умову транслітерування прізвищ: якомога менше змінювати оригінал або й цілком не змінювати його, звісно, у початковій формі.

Відмінювання прикметників за іменниковою парадигмою не є чимось новим для української граматики. Прізвища – присвійні прикметники відмінюємо як іменники (за вийнятком орудного відмінка): **н. в.** *Василишин* – **р. в.** *Василишина* (а не *Василишиного*); *Іванів–Іванова (Іванів*[1]*)* (а не *Іванового*). До речі, у польській мові російські прізвища на **-ой** мають лише іменникову парадигму відмінювання. Але це до слова. Українська літературна мова розвивається за власними внутрішніми законами, які підлягають ретельному внормуванню на найвищому рівні. Правописна комісія мала б доопрацювати норми відмінювання прикметникових прізвищ і деталізувати нюанси. Проте сьогоднішні клопоти (мовні й позамовні) нашої найвищої ортографічної інстанції наводять на думку, що Толстой і надалі залишатиметься напівквартирантом в українському мовному домі: одиницею без визначеного місця й статусу.

І на завершення. З українських граматистів XX століття Василь Сімович чи не єдиний не зачепив *Толстоя (Толстого)*. Натомість у своїй граматиці мовознавець наочно застосував структуралістичний підхід до відмінювання інших прикметникових і подібних до них прізвищ: „Цілком таксамо відміняють ся іменники з прикметниковими закінченнями, а далі прізвища... й чужі прізвища на **е**...: *Данте, Дантого, Дантому, Дантим... Гайне, Гайному... Гайним... Ґете... Ґетого, Ґетому*“ [5, 196]. Відтак цікава заувага: „Часто письменники (головно наддніпрянські) таких іменників не відміняють [московський уплив] і пишуть: у творах *Ґете* (**род.**), читаю *Гайне* (**знах.**)“ [5, 196]. Ідучи за Сімовичевою логікою, можна припустити, що прізвища на -ой він мав би віднести до іменникової парадигми. Шкода, що про це в підручникові не зазначено окремо[2].

Структуралістичний підхід, безперечно, не розв'язує всіх мовних проблем, але так само безперечно й те, що він виструнчує систему, уніфікує її елементи, надає їй внутрішньої логіки – тобто рис, що притаманні літературній мові як такій.

*1 Правочинність форм **Іванів, Петрів** також дискусійна, проте на сьогодні нормативна – відповідно до чинного Правопису (4, с. 106).*

*2 Клясичним прикладом структуралістичної синтаксичної моделі в курсі загального мовознавства радянського періоду було таке речення: **„Глокая куздря штеко бодланула бокра и кудрячит бокренка“**. З погляду семантики російської мови конструкція беззмістовна, однак відповідно до морфолого-синтаксичних норм тієї ж самої мови речення складено правильно: є підмет, присудок, другорядні члени речення, усі змінювані слова мають відповідні для своєї частиномовної категорії закінчення, а незмінювані займають традиційне для свого клясу місце. Чогось хрестоматійного в українському мовознавстві покищо немає, кожен викладач, торкаючись моделей словозміни і загалом формальних явищ у мові, добирає свої приклади. На жаль, особливо вигадувати не треба: море невмотивованих з погляду звичайного мовця слів заполонило мову настільки, що вона опинилася перед загрозою перетворитися на варіянт **„глокої куздрі“** (для прикладу – із дисертацій: **„Домінуюча роля сигніфікатики полягає в кореляції субстратики та атрибутики“**, **„Сублімація сексуальної енерґії вимагає її повної акцептації“**). Але це тема іншої розмови.*

Розділ „Мова про мову“ веде редактор „Свободи“ Петро Часто

Ось така „еволюція"...

У 3-му числі журналу „Українознавство" за 2003 рік Дарина Тетеріна-Блохін в загалом глибокій, ідейно наснаженій розвідці „Еволюція літературної української мови та її сучасний стан" припустилася, м'яко кажучи, невчасної помилки. Заторкуючи тему безцінної мовознавчої спадщини професора Юрія Шевельова, авторка пише: „Щодо правопису, то Шерех (*один з псевдонімів Ю. Шевельова* – **П. Ч.**) визнавав правопис, прийнятий на еміґрації 1928 року". Так, визнавав, тільки цей правопис прийнятий зовсім не на еміґрації, а в Харкові, тодішній столиці України, чому його й називають Харківським або ще – „скрипниківкою": Всеукраїнська правописна конференція, з участю делеґації від Наукового товариства Т. Шевченка у Львові, у червні 1927 року схвалила проєкт, а у вересні 1928 року його підписав тодішній народний комісар освіти Микола Скрипник. Ще одна досить сутнісна назва Харківського правопису – „соборницький", оскільки він наыможливішою на той час мірою об'єднував Велику і Західню України. Помилка Д. Тетеріної-Блохін тим прикріша, що під прізвищем стоїть титул: „член-кор. УВАН у США", що до певної міри кидає тінь на все шановне середовище УВАН. Також дивно, чому на цю очевидну неточність не звернули уваги редактори журналу „Українознавство", хоч стаття об'єктивно заслуговувала на особливу увагу, адже йдеться про вченого, чия титанічна праця ще й у сьогоднішній Україні не має належного визнання.

Натомість вийшла „медвежа послуга" проєктові найновішої (1999 року) редакції „Українського правопису", що його українська влада відхилила у 2001 році – на явну догоду прорадянським мовознавцям: ті звинувачували авторів проєкту в накиданні Україні „діяспорної мови".

Ще раз вернімося до 10 грудня 1999 року. Того дня в НТШ в Ню-Йорку перед членами мовознавчої секції доповідав директор Інституту української мови проф. Василь Німчук – один зі співтворців проєкту. В обговоренні брали участь два закордонні члени Державної правописної комісії – проф. Юрій Шевельов і проф. Андрій Горняткевич та голова НТШ у Львові проф. Олег Романів. То була зустріч вузьких спеціялістів, представників преси чекав спеціяльний семінар аж наступного дня. Однак набагато цікавішим, таки унікальним є саме 10 грудня, й авторові цих рядків пощастило в цей день побачити і почути в НТШ чимало такого, без чого історія питання буде неповною.

Один з кульмінаційних моментів стосувався пом'якшеного **-л** у словах *„парлямент", „кляса", „фльота", „доляр"* і т. д. Проєкт пропонував скасувати це пом'якшення. Проф В. Німчук авторитетно запевнив, що Україна вже не повернеться, як він висловився, до „**лялльолюкання**". Члени мовознавчої секції НТШ сприйняли це запевнення без ентузіязму, і все ж їм вистачило почуття відповідальности і належности до єдиної української культури, щоб погодитися на це скасування і взяти його як закон, коли проєкт стане урядовим рішенням.

Рівень українськости теперішньої влади – відомий. Президент Л. Кучма відкинув проєкт, і то була явна поступка не тільки перед мовознавцями радянської школи – то була протиукраїнська політика, цілком у дусі київського журналу „Комуніст", який в січні 2001 року у статті під рубрикою „Чию мову нам нав'язують?" назвав авторів і прихильників найновішого проєкту правопису *„українським панством"* і *„гітлерівськими коляборантами"*, а сам проєкт – *„діяспорною мовою"*, над якою Україна, мовляв, сміється.

Що ж, нікому не заборонено сміятися над певними фактами нашої історії, зокрема правописної, але від цього вони не зміняться. Сміятися над історією – це не належить до доброго виховання. Ще зовсім недавно філологи від політики робили жалюгідні спроби сміятися з непересічної наукової спадщини проф. Ю. Шевельова, і академічний журнал „Мовознавство" називав вченого „головним ідеологом буржуазно-націоналістичного мовознавства".

Іншими словами, в усій цій історії з постанням проєкту найновішої редакції „Українського правопису" і його відкиданням є забагато політики, й то нездорової, старої, ну й, звісно, трохи звички, яка маскується під „вірність принципам". Ю. Шевельов здавав собі справу з непробивної сили людської звички, недаремне ж він у своєму знаменитому „Нарисі сучасної української літературної мови" (Мюнхен, 1951 рік) цитує французького граматика К. Вожля: „Звичай робить багато чого згідно з логікою, дещо – незалежно від логіки, а багато – проти логіки".

Справді проти логіки, бо ж *„доляр"*, скажімо, стоїть в тому самому ряді, що й *„муляр", „маляр", „столяр", „таляр"*, але *„доляр"* чи *„парлямент"*– вже незвичні, й тому з затятістю, гідною кращого застосування, заперечуються.

Для проф. Ю. Шевельова пом'якшене **-л** було таким природним, що він не мав потреби спеціяльно обґрунтовувати це. Тобто, пом'якшення не було „галицьким" чи „діяспорним" явищем, а саме загальноукраїнським, первісно властивим нашій мові, про що свідчать „Найголовніші правила українського правопису", які подала урядові УНР до затвердження правописна комісія на чолі з проф. І. Огієнком у 1918 році. Це ж написання знаходимо в його „Етимологічно-семантичному словнику української мови": *пляц, лямпа, лямент* і т. п. Тим часом ми звикли до *„пляшки"*, але не до *„пляцу"*...

Але й задовго до цього Борис Грінченко вніс у свій знаменитий словник – *„плян", „пляцинда", „лямпа"* і т . п.

А потім прийшла свавільна антиукраїнська політика, за багато років прищепила нові звички, заохотила сміятися над тим, що колись було цілком природним. Було б смішно, якби не було аж надто сумно...

Петро Часто

Занедбаний фонетичний принцип

Прочитав я у „Свободі", на тематичних сторінках „Мова про мову", мовні поради Галини Бондаренко щодо того, що треба вважати правильним написанням, а що – неправильним. Найбільше мене вразило в „правильному" стовпчикові слово *„хокей"*.

Я вже був певний, що за 13 років державної незалежности українці навчилися покладатись на власні очі і вуха, і вже не тримаються за полу „старшого брата". Виявляється – ні. Вже скільки разів писалося і говорилося про цей нещасний *„хокей"*, про те, що англійське слово і що в англійській мові нема звуку **„х"**. Це **„х"** сліпо перейняте від російської мови, в якій нема звуку **„г"** і тому вона англійське **„h"** передає, за відсутністю кращого, точнішого способу, через своє **„х"**. Але ж наша мова дозволяє, згідно з фонетичним принципом, котрий лежить в її основі, передавати **„h"** нашим **„г"**.

Це саме стосується англійських *„hot dog"*, *„hobby"* та багатьох інших слів і висловів, котрі в Україні все ще перекладаються у спотвореному вигляді. А може, річ не в буквах і звуках, а в прищепленій українцям психології, яка називається „какая разніца?" ?

Іван Пуйо,
Ню-Йорк

Більше уваги чистоті мови

Пишу до редакції з вірою, що зі мною погодяться багато читачів „Свободи", принаймні люди старшого покоління, для яких завжди було важливим не тільки діставати свіжу й актуальну інформацію про український світ, але також мати глибоку душевну втіху з доброї української мови, з такого рідного слова, за яким відчувається щира пошана до своєї культури і свого народу.

Від далекого 1893 року мова „Свободи" постійно вдосконалювалася, позбувалася принесеного першими еміґрантами „язичія", все більше ставала українською, все в більшій мірі олітературнювалася, і вже у 30-ті роки набула стрункої граматичної обґрунтованости і лексичної повноти. На ще вищий щабель піднесла мову „Свободи" та інших україномовних видань наша повоєнна політична еміґрація, для якої справою чести і національної гідности було дотримання Харківського правопису.

Від 90-их років чимало змінилося, тільки, на жаль, не в добру сторону. Мало того, що Україна, ставши незалежною державою, далі живе за хибним і шкідливим совєтським правописом, але й в діяспору непомітно, безневинно прийшла, як її називають, „шовкова русифікація". Власне, тільки „Свобода" твердо залишається на ґрунті Харківського правопису і провадить правильну, здорову мовну політику, зокрема матеріялами постійної рубрики „Мова про мову". Якщо є хоч невелике середовище, для якого рідна мова – предмет уваги і турботи, то ми ще не пропали. Крапля води свердлить камінь. Відродити мову неможливо ніякими „націоналістичним" тиском, ніякими постановами Верховної Ради, досягнути це можна тільки живою любов'ю і почуттям відповідальности за рідну культуру і її майбутнє. Ми тут, в діяспорі, небагато можемо зробити, але принаймні можемо залишатися прикладом вірности своєму слову.

Виходячи з цих думок і почуттів, прошу редакцію „Свободи" частіше вміщувати матеріяли про мову і її проблеми, надавати слово тим ученим з України, імена котрих символізують сьогодні боротьбу за очищення української мови від совєтсько-російських впливів.

Едвард Кухар,
Говел, Н. Дж.

Ще про „ню" і нью"

У сторінці „Мова про мову" („Свобода" з 4 червня, ч. 23) редакція попросила читачів висловити інші можливі міркування з приводу того, потрібний чи непотрібний „м'який знак" в українському написанні назви *„New York"*. Отож відгукуючись, передусім погоджуюся з д-ром Орестом Гаврилюком, що американці інакше вимовляють слово *„nuklear"*, ніж слово *„new"*. Проте український правопис, будучи фонетичним, має тільки один спосіб передання на письмі звуку *„ню"*. Наприклад, *„нюхати", „Ганю", „Таню"*, навіть *„нюанси"* (як, зрештою, пише й сам д-р О. Гаврилюк). В редакційному коментарі чесно визнано, що „Свобода" щойно в 1998 році додала м'який знак, і тільки тому, що „так пишуть в Україні". А чому в Україні пишуть так, а не інакше, ми добре знаємо.

Ціню „Свободу" за відверту відповідь („Помилковий варіянт і правильний...") читачці, яка чомусь обстоює варіянти, накинуті нам „старшим братом". З цим вияснениям варто ознайомити всі наші школи українознавства.

Лев Іваськів,
Філядельфія, Па.

Якщо такі квіточки, якими ж будуть ягідки?

Відомо, що нашу першу еміґрацію гнала за океан біда, тим людям було не до чистоти мови і не до правописних суперечок, а все ж і вони мали тепле серце до рідного слова. Сміялися, чуючи щось подібне до цього: *„Візьми, Марусю, брум та позамітай порч, кинь ґарбидж на трак, щоб Михась по дорозі до супермаркету викинув на дамп"*. Тепер вже й не сміються, звикли. Тепер мовний „гарбидж" успішно перейшов у вищі сфери: *„Я пофіксував свій комп'ютер, заложив новий чіп і мушу перечекувати мазерборд..."*. Або: *„Я зафіксований подати результати свого рісерчу на стендові презентації на наступній конференції"*. Провідник став *лідером*, зауваги – *ремарками*, несподіванка – *сюрпризом*, продовження – *пролонґацією*, рівень оцінки – *рейтинґом*, вишкіл – *тренінґом*... Це вже сьогодні, коли ґльобалізація світу щойно розпочинається. А чого ж очікувати нам після її закінчення?

Богдан Слабий,
Бруер, Мд.

УКРАЇНА І СВІТ

Відзначили День Пласту

СЕВАСТОПОЛЬ. – В Українському культурно-інформаційному центрі севастопольські пластуни 12 квітня святкували 92-річчя своєї організації. На святі були присутні пластуни з Симферополя, Євпаторії, Бахчисараю, Красноперекопська, провідники громадських, культурних і екологічних організацій, журналісти, а також представник британської фльоти, який займається вивченням пам'ятників часів Кримської війни XIX ст. Пластуни розповіли гостям про те, як в 1912 році була створена українська скавтська організація „Пласт", про тернистий шлях її в 1920-30-ті роки минулого століття, підпільне існування в умовах польської і повній забороні в роки німецької окупації. Після війни в умовах тоталітарного режиму ця організація знову була заборонена. Можливість відновити її діяльність з'явилася тільки в 1989 році.

В Севастополі „Пласт" існує з 1996 року, і за цей час зроблено немало. Неодноразово організовувались благодійні акції на допомогу малозабезпеченим сім'ям. Севастопольські пластуни – постійні учасники кримських і всеукраїнських таборів, багатьох урочистих заходів, присвячених пам'ятним датам – Дню Соборности України, Дню козацтва, Дню Незалежности.

Після офіційної частини артисти дитячої театральної студії „Світанок", показали декілька святкових сценок-мініатюр і виконавши твір Т. Шевченка „Причинна".

Щирими оплесками нагородили глядачі ансамбль „Веснянка" Українського культурно-інформаційного центру, якій подарував їм гарні твори як народної і сучасної української музики.

Ст. пл. Олег Савченко

Ст. пл. Настя Ільющенко пов'язує пластову хустку пл. прих. Віталієві Харламову

Учасники Дня Пласту у Севастополі

Вшанували пам'ять жертв злочину в Кінґірі

ЖЕЗКАЗГАН, Казахстан. - 26 червня українці міста відзначили п'ятдесяту річницю придушення повстання в Кінґірі. Біля пам'ятника, спорудженого в 1998 році, відбулися Панахида та віче, присвячені цій сумній події. Панахиду відслужив о. Василій Говера, апостольський делеґат для греко-католиків в Казахстані та Середній Азії, разом з о. Романом Заміховським, адміністратором греко-католицької парафії в Сатпаєві, недалеко Жезказгану.

На Панахиді та вічу були присутні колишні політичні в'язні, які перейшли через цей табір смерти, представники українських культурних центрів Караганди та Сатпаєва. В цей день, за словами очевидців, перед присутніми повставала кривава трагедія п'ятдесятирічної давности.

Після смерти Сталіна, в 1954 році, в одному з таборів ГУЛагу, який знаходився біля Жезказгану і називався „Степлаг", або за назвою місцевости – Кінґір, розпочалось повстання політв'язнів, які поставили вимогу переглянути їхні особисті справи, полегшити умови праці та життя. Зробивши барикади, відмовившись йти на роботу, протягом сорока днів в'язні тримали кругову оборону, надіючись на покращення своєї ситуації, але з Москви прийшла інша вказівка: „Нєповіновєніє должно бить прєсєчєно". 26 червня вранці п'ять танків Т-34 та понад тисячу вояків з собаками, розібравши барикади, вдерлися на територію табору. Жінки та дівчата, вірячи, що їм не завдадуть кривди, стали в перші шеренги, але це не зупинило танки. В цей день загинули сотні жінок та чоловіків, які були роздавлені танками або розстріляні з автоматів. Але пролита кров не була марною. Вже за кілька тижнів прийшло покращення умов життя та праці не тільки в Кінґірі, але в усіх інших таборах Радянського Союзу.

Біль втрати, нелюдські умови життя та знущання в сталінських таборах назавжди залишились в пам'яті тих, які вижили і сьогодні доживають своє життя далеко від рідної Батьківщини. З Жезказгану всі вирушили до Рудника, де на місці одного з таборів була відслужена Панахида біля пам'ятного хреста, спорудженого три роки тому українською громадою Сатпаєва. Українська греко-католицька церква в Казахстані висловила особливу подяку Михайлові Вишиванюку, голові Івано-Франківської обласної адміністрації, який пообіцяв в найближчий час виділити 50,000 гривень на спорудження храму в Сатпаєві.

Прес-служба УГКЦ в Казахстані

„Нехай не гасне світ науки"

До 150-річчя народин Івана Горбачевського

Незважаючи на нашу довгу бездержавність, в Україні не бракувало визначних українців-науковців, які силою політичних обставин виявляли свої таланти поза межами батьківщини, і їх зараховувано до чужих народів, серед яких вони жили і працювали, роблячи свій внесок до всесвітнього культурного розвитку. До таких належав і відомий в Европі вчений Іван Горбачевський, родом з Тернопільщини, визначний біохемік, який причинився до того, що в Австро-Угорщині було створено перше у світі міністерство охорони народного здоров'я, а він був першим його міністром.

Сьогодні такі міністерства є в кожній державі. Горді за свого співвітчизника тернопільські науковці під кінець 1990-их років назвали його іменем Державну медичну академію у своєму місті. На 32-і сесії ЮНЕСКО, що відбувалася у Парижі від 29 вересня до 17 жовтня 2003 року, було ухвалено відзначити в 2004 році 150-річчя від дня народження видатного сина України і відомого громадянина Австрії і Чеської Республіки, академіка Івана Горбачевського.

Спеціяльне пропам'ятне відзначення відбуватиметься в Тернополі, в Державній медичній академії імені Івана Горбачевського. Обласна державна адміністрація запросила на ці святкування внучку академіка Ірину Роману Носик, що проживає в Торонто. Вона також брала участь у семінарі, присвяченому 150-літтю народження професора Ів. Горбачевського, засновника чеської медичної хемії, який відбувся 13 травня в Карловому університеті у Празі. Три з п'яти доповідей були присвячені І. Горбачевському як біохемікові (професор-емерит Їржі Крамль, професори С. Штіпек, і Ян Платенік). Проф. Богдан Зілинський розповів про ролю Івана Горбачевського в розвиткові чесько-українських взаємин, а проф. Ярослав Балвін – про українську меншину в Чеській Республіці та її славні особистості. Одночасно діяла виставка документів і видань академіка І. Горбачевського та відбулося відкриття барельєфу з його портретом. Це очевидно, тільки початок вивчення життя і творчости вченого. Немає сумніву, що ним зацікавляться ще й інші адепти точних наук, лікарі, біохеміки, літератори, які піднесуть не тільки славу І. Горбачевського як людини, дослідника і патріота, але також ознайомляться глибше з вкладом українців у світову науку.

У Києві заходом проф. Василя Шендеровського й Емми Бабчук від кінця 1999 року на хвилях Українського радіо організовано щодругої неділі місяця 20-хвилинні радіопрограми під назвою „Нехай не гасне світ науки", і 9 січня 2000 року слухачі мали нагоду почути розповідь про Івана Горбачевського. Нам не можна забувати, що слава великих людей українського роду в будь-якій ділянці науки – це слава України, це закріплення української державности і присутности України у колі вільних народів.

Василь Верига,
Торонто, Канада

Останній командир УПА вимагає законодавчо прирівняти вояків УПА до ветеранів Другої світової війни

КИЇВ. – Останній головний командир Української Повстанської Армії Василь Кук, виступаючи 8 липня в Києві під час науково-практичної конференції „Польське зазіхання на Волинь і українське право на оборону в роки Другої світової війни", наголосив на необхідності на державному рівні визнати УПА воюючою стороною у Другій світовій війні і законодавчо прирівняти її вояків до ветеранів війни. У резолюції конференції йдеться, що польській та українській сторонам треба розробити заходи для відзначення 60-річчя депортації українців з Польщі, а Верховній Раді провести парляментські слухання „Депортації українців Польщі у XX столітті та шляхи ліквідації їх негативних наслідків". Також необхідно опрацювати та видати в межах окремої серії документальні джерела і створити банк даних жертв Волинського конфлікту 1940-их років. У резолюції зазначено, що коли йдеться про події на Волині 1943-44 років, немає наукових і політичних підстав уживати терміни „волинська вендета", „геноцид", „екстермінація", „різня", „етнічні чистки".

На думку учасників конференції, остаточне українсько-польське порозуміння можливе лише після оприлюднення архівних і мемуарних матеріялів, які стосуються проблем співжиття українського і польського народів, а також після об'єктивного спільного дослідження періоду окупації Волині Польщею та наслідків політики поляків щодо українців, що призвели до крайнього напруження під час війни. Учасники конференції вважають, що без комплексного підходу дійти до спільної думки і нормального добросусідства буде неможливо.

На фото: Останній головнокомандувач УПА Василь Кук, який нині проживає в Києві, промовляє 30 червня на урочистій академії з нагоди 63-ої річниці проголошення Акту про відродження Української самостійної держави.

УНІАН

Чи збереже Україна військову фльоту?

Вийшло з друку 106-те видання відомого серед військовиків ілюстрованого довідника „Бойові кораблі 2003-2004" заснованої у 1897 році компанії „Фред Джонс" (Jones „Fighting Ships 2003-2004"). Цікаво погортати ті його сторінки, що стосуються Військово-морської фльоти України. Молода держава має, розповідає довідник, 827 миль морського узбережжя, утримує 119 бойових кораблів на базах в Севастополі, Одесі, Миколаєві, Феодосії, Ізмаїлі, Балаклаві, Керчі. у 2003 році на фльоті служило 12,500 осіб. Але відразу – сумна статистика: у 2000-2001 роках було списано зі служби ряд фрегатів, ракетних кораблів, допоміжних суден. Невже Україна зменшує свою фльоту?

На це запитання відповів капітан II ранґи Ігор Єремєєв у статті „Чи йти українським ВМС шляхом, що його торували будівники радянської фльоти?" („Військо України", 7-8, 1999): „Нині ВМС України – це безсистемне зібрання різних кораблів, здебільшого застарілих. Їхнє утримання досить дороге. Усі ті кораблі, що за віком вже давно мають бути виключені зі складу ВМС, повинні бути продані на металобрухт".

Отже саме життя змусило Україну вивести зі служби ряд бойових кораблів. Ще у 1999 році за їх числом вона посідала четверте місце на Чорному морі після Росії (389 кораблів), Туреччини (200), Румунії (174) і поступилася Болгарії (70) і Грузії (25).

І ось надійшов найостанніший довідник. Що ж має Україна? Флагманом є фрегата „Гетьман Сагайдачний", побудована 1990 року в Керчі, що має на озброєнні гармати, ракети, торпеди, вертоліт. Ще 3 корвети („Чернігів", „Луцьк", „Вінниця") передані з Росії у 1998 році до берегової охорони. Росія має 7 кораблів такого типу, а загалом має 18 фрегат і ще 33 будує.

Україна має також дизельний підводний човен „Запоріжжя", збудований в 1970 році в колишньому Ленінграді (тепер – Санкт-Петербурґ). Він стоїть у Балаклаві на тривалому ремонті. Росія ж має 50 підводних човнів і ще 5 будує, але це переважно атомові кораблі великої потужності.

З довідника легко зробити висновок, що поділ фльоти колишнього СССР не був справедливим. Надто багато переданих Україні у 1996-98 роках кораблів відразу пішли на брухт, решта ледве животіє. Стоїть на переобладнанні єдиний крейсер „Україна", але на його доведення до ладу немає коштів. Росія пропонує поставити для нього крилаті ракети комплексу „Базальт" по 2.5 млн. дол. США за кожну. А у 2003 році весь оборонний бюджет України становив 2.4 млн. гривень („Військо України", 9-10, 2003). При цьому не береться до уваги, що Україна віддала Росії безкоштовно 3905 тактичних ракет, кожна з яких коштувала мінімально по 1 млн. дол.

Україна має 5 тральників старої побудови (1970-78 рр.), переданих з Росії. „Зенітчик" став „Жовті Води", „Развєдчик" – „Черкаси", „Мелітополь" і „Маріуполь" залишились при старих назвах, але жоден від перейменувань не помолодшав. Серед шести ракетних катерів є навіть ветеран „Хмельницький" (кол. МПК-116), побудований у Ярославлі 1985 року. З переданих у 1996 році п'яти таких кораблів побудови 1978-83 років один віддали Грузії, а решту вивели зі служби. Ще сумніше виглядає становище з допоміжними, буксирними, шпитальними, пожежними суднами, танкерами, серед яких є збудовані у 1958 році. Командний корабель „Славутич", який відвідав США у 2000 році, насправді є акустичним роззідником, пристосованим для штабної праці. Дещо сучасніші десантні амфібії, хоча й серед них – „Костянтин Ольшанський" – 1978 рік, „Рівне" – 1971 рік.

Росія має на Чорному морі серед кількасот кораблів ракетний корабель „Бора", аналогів якому немає у світі, два великих протичовнових кораблі, три ракетних, 25 тральників, 4 великих десантних кораблі, солідну морську авіяцію. Порівняння не на користь України. У 1999 році В. Заблоцький писав у огляді „Стан і перспективи розвитку ВМС Причорноморського реґіону" („Військо України", 11-12, 1999):

„У зв'язку з прогнозованим завершенням остаточних термінів служби вже до 2001 року очікується скорочення названої кількости кораблів удвоє, до 2003 року ця цифра зменшиться ще наполовину і в 2005 році у складі ВМС України буде налічуватися не більше 20 кораблів і суден. ВМС України просто перестануть існувати через відсутність кораблів".

Левко Хмельковський

Найбільший корабель Росії „Адмірал Кузнецов" побудований у Миколаєві. Залога – 1960 моряків і 626 авіяторів. Має 22 літаки і 2 гелікоптери.

Український корвет „Вінниця" (колишній „Днєпр") переданий з берегової охорони Росії в 1996 році.

На місце заасфальтованих могил – пам'ятник невинно убієнним

Освячення пам'ятного знака 23 червня в Луцьку

ЛУЦЬК. – У червні 1941 року московсько-більшовицькі „визволителі", ганебно втікаючи від своїх недавніх союзників – німецьких нацистів, вчинили нечуваний досі в світовій історії злочин – без суду знищили тисячі українських в'язнів в тюрмах Луцька, Ковеля, Володимир-Волинського, Рівного, Дубна, Крем'янця та інших міст. Лише в Луцькій тюрмі замордовано 5 тисяч в'язнів – молодого українського цвіту. Щоб замаскувати свої страхітливі злочини, більшовики по війні місця масових могил в Луцьку заасфальтували, але з народженням незалежної України правда відкрилась волинянам, які кожного року ідуть до могил в Луцьку, щоб разом з духовенством помолитися за спокій душ невинно замордованих.

Цього року масова проща до могил відбулася 20 червня. Сотні людей з'їхались з усіх куточків Волині. Серед прочан – українська інтелігенція Луцька, ветерани УПА, члени молодіжних національних організацій, депутати обласної і міської ради та інші.

Духовенство монастиря Різдва Христового відслужило Поминальну Службу, а потім з катедрального собору Св. Тройці до могил розпочався Хресний хід, який очолив Єпископ Луцький і Волинський Владика Михаїл. Більше тридцяти священиків та сотні вірних ішли з хрестом і хоругвами від собору вулицею Лесі Українки до старого міста.

Поминальну Службу Божу на могилах помордованих в'язнів відслужив Владика Михаїл у співслуженні з священиками. Співав хор „Оранта" під керівництвом Василя Мойсіюка. Владика Михаїл виголосив проповідь і закликав кожного на своєму місці служити щирою правдою Богові і Україні. Після Панахиди відбулося віче, присвячене сумній даті.

23 червня сумні урочистості продовжились відкриттям і освяченням пам'ятного знаку жертвам терору. Владика Михаїл закликав в своїй проповіді місцевого ієрарха московської церкви Ніфонта порвати з чужинецькою церквою і служити патріяршому престолу в Києві.

Володимир Рожко

Вітрила „Батьківщини"

Невдовзі після проголошення Незалежности України козацька чайка „Пресвята Покрова" та вітрильник „Батьківщина" вирушили у морський похід довкола Европи. Через 200 років мовчанки нащадки козаків знову пройшли слідами славних запорожців. Козаки одержали стільки запрошень, що чайка повернулася на батьківщину з европейського „полону" аж через 10 років.

Тим часом залога вітрильника „Батьківщина" готувалася в далекі мандри з культурологічною програмою „Хай світ пізнає Україну". І ось під цю пору прийшло запрошення зі США взяти участь у всесвітньому морському фестивалі „OpSail-2000".

Незабутній день прощання з Києвом, 4 квітня 2000 року. Промови, музика, поцілунки, сльози. На корабель піднімаються маленькі художники Київської школи мистецтв „Троєшки". Вони вручають нам свої картини, аби ми подарували їх американським дітям. А найменшенька, 9-літня Яночка Бзенко, дарує капітанові Бірюковичові намальовану нею ікону Божої Матері.

– Хай вона оберігає вас у далеких світах від усякої біди...

Справді пригодницьким, сповненим двобою з морською стихією, був перехід до США. Позаду залишилося 8 тисяч морських миль. І ось довгожданний крик юнги: „Земля!". Гаряча зустріч із земляками зі штату Вірджінія, адже ЗМІ повідомляли, що вітрильник під час гураґану пішов на дно. Зустріч з редакторами газети „Свобода". Відтоді з її шпальт українці постійно довідувалися про нашу експедицію.

Тим часом вітрильник увійшов до складу міжнародної вітрильної фльотилії. Почалися трудові будні: демонстрація виставок, концертів, сувенірів, приваблювала українська кухня, козацькі забави, танці, жива народна дипломатія. Аби піднятися на палубу вітрильника, людям доводилося вистоювати у довжелезній черзі. І так у кожному порту перебування. Інтерес та доброзичливість до маленької часточки України були вражаючими.

Особливою популярністю користувалася виставка дитячих картин студії „Троєшки". Юні художники віком 7–10 років здивували американську публіку своєю майстерністю. Відтак всі картини, як символ солідарности, були роздаровані по школах. Але, щоб продовжити вік дитячих творів, довелося видрукувати книжечку „Зоряні вітрила". У ній розкрито мету експедиції, подано дитячі картини, до кожної написано віршик. А ще – адреси студійців. Результат не забарився. Юні київські малярики одержали масу листів від американських школярів. Так зав'язалася дружба між дітьми України та США. Щасливі малюки уклінно дякують народженню цієї дружби своїм спонзором – Українським кредитовим спілкам, А. Якимовичові з Дітройту, В. Саленкові з Ню-Йорку, Б. Ватралю з Чикаґо, І. Чижовичеві з Філядельфії, Тамарі Денисенко з Рочестеру, Я. Гавурові зі Стрентону та щедрій українці з Ню-Йорку Людмилі Лозовій.

І ось історична парада 400 вітрильників в Ню-Йорку. „Батьківщині" випала честь іти у фарватері за флагманом „Eagle". За нами ішов польський „Dar mlodziezy". Президент Бил Клінтон відзначив активну участь України у цьому світовому форумі, яка була представлена вітрильником „Батьківщина" та військовим кораблем „Славутич". Окрилювало і те, що нашій шхуні був виділений найпрестижніший причал у центрі Мангетену, поруч з літаконосцем-музеєм „Intrepid".

Петро Ващик в образі козака Мамая

Уже під час першого року перебування на американському континенті понад сто тисяч людей відвідало шхуну. Зацікавлення до українського вітрильника виявили найвищі посадові особи США – президент держави, губернатори, сенатори, посадники, духівництво. Незабутнім був день, коли священослужителі православної та греко-католицької конфесій спільно провели освячення корабля. Газета „New York Times" аж на двох сторінках розповіла своїм читачам про незвичайну „одісею" нашої шхуни.

А нас тим часом занесло аж в Саргасове море. Гураган налетів так несподівано, що ми не встигли прибрати жодного з восьми вітрил. Стара-престара шхуна, закута в товстий шар бетону, подеколи ледь виринала з-під води. Віри на порятунок не було. І ось ми згадали про іконку Божої Матері, яку подарувала нам 9-літня Яночка. Молилися всі. Можливо, та дитинка, хай її Бог береже, врятувала нас.

Відтак „Батьківщина", набувши популярности, одержала запрошення на безплатну зимівлю в Норвічі, безплатний ремонт та участь у наступних вітрильних фестивалях на Великих Озерах (2001 р.), в Карібському басейні (2002 р.) та на східньому узбережжі США (2003 р.). Отже, заки вітрильник відвідав усі порти узбережжя США та пройшов по річках Ілиной та Місісипі, промайнуло аж три роки.

Тяжко переоцінити здобутки, які на рівні народної дипломатії здобула залога вітрильника протягом цих років у популяризації України. Тільки англомовних публікацій було понад сто, не кажучи вже про українську пресу. Телебачення та радіо повідомляли про наше перебування у всіх портах. Губернатор штату Конектикат Джон Роланд і його дружина так захопилися українським кораблем, що протягом чотирьох годин були нашими гостями. А українське відділення „Голосу Америки" запровадило цикл програм.

Акція українського вітрильника була не тільки пропаґандивною. У

(Закінчення на стор. 25)

Молоді священики мають розбудити приспаний український народ

ТОРОНТО, Канада. – В першій половині року парафіяни української католицької церкви Святого Миколая в Торонто мали приємність приймати гостя з України – ректора Духовної семінарії Св. Духа у Львові д-ра Богдана Праха. Він прибув до Канади на запрошення Української Католицької Освітньої Фундації, щоб ознайомити громаду з великим проєктом побудови у Львові нового центру вищої богословської освіти УГКЦ.

Отець д-р Богдан Прах народився 1959 року на українських землях Бойківщини, що тепер включені в межі Польщі. Богословську освіту здобув у Католицькому університеті в Люблині, завершивши її здобуттям докторату з історії Церкви. Висвячений на священика в 1985 році в катедральному соборі Св. Івана Хрестителя в Перемишлі. Невдовзі стає парохом у місті Ярославі, прийнявши дуже зруйновану церкву, вбогу і нечисленну парафію. Тут о. Богдан виявив свій великий організаційний талант. Поборюючи немалі перешкоди, чинені як державними органами, так і римо-католицьким кліром, він зумів за короткий час відбудувати, повернути на давне місце святість цієї церкви – чудотворну ікону Божої Матері „Милосердя Двері“. Завдяки наполегливій праці о. Богдана, не лише Ярославська парафія розрослася, але постали нові станиці. У 1998 році о. Богдан переїжджає до України і в тому самому році його призначають ректором Львівської Архиєпархіяльної семінарії Св. Духа в Рудні біля Львова.

Коли наприкінці 80-их – початку 90-их років минулого сторіччя УГКЦ почала виходити з підпілля, через надто малу кількість священиків вона не мала можливости обслуговувати вірних по всіх селах і містах. Постала проблема вивчення нових священиків. УГКЦ звернулася до державної влади з проханням повернути її власність – будинки колишньої семінарії, щоб там відновити науково-педагогічну діяльність, однак відповідь була неґативною. Церква отримала від влади напівзруйнований літній піонерський табір в селищі Рудно, за 12 км від Львова. Приміщення абсолютно не надавалися для потреб навчального закладу. Кімнати маленькі, холодні і вогкі. Семінаристи змушені були жити по 3-4 особи в тісноті. Крім того, селище Рудно віддалене від Львова, від інших вищих навчальних закладів, від бібліотек, архівів. Така ситуація триває по нинішній день.

Тому є гостра потреба побудувати у Львові комплекс для вищої богословської освіти УГКЦ. За цей проєкт з усією енерґією і самовідданістю взявся о. Б. Прах. Корисний задум освятив Патріярх Любомир. Як просувається будівництво нової семінарії, про її майбутнє значення, про нові перспективи освітньо-виховної праці цікаво розповів о. Богдан присутнім на зустрічі.

На прозірках можна було побачити будівництво центру від самого його фундаменту. Нова семінарія споруджується неподалік Українського Католицького університету, що дасть змогу тісної співпраці між цими двома богословськими закладами. 17-гектарну ділянку під забудову подарувало місто Львів, але на цьому державна поміч і закінчилася. Зібрання коштів на будову лягло на плечі о. ректора Богдана, оскільки успіх справи залежить тільки від спонсорів і жертводавців.

Комплекс семінарії вміщатиме: головний будинок з церквою, будинки оо. Редемптористів і оо. Студитів, житловий будинок персоналу семінарії, будинок Пасторально-місійного центру, Філософсько-богословський факультет з бібліотекою, господарський будинок та спортивну зону. Ректор о. Богдан Прах розповів про тісну співпрацю семінарії з Українським Католицьким університетом та монашими чинами оо. Редемптористів і оо. Студитів і підкреслив, що „найважливішим завданням сучасного суспільства, до якого мають бути готовими майбутні священики, є розбудити приспаний народ. Він спить і не реагує на будь-які, навіть неґативні явища соціального, економічного та політичного характеру в Україні. Духовенство своїм прикладом має навчити людей реагувати на неґативні суспільні явища“. На закінчення зустрічі чимало її учасників склали свої пожертви на побудову Духовної семінарії у Львові.

Для інших зацікавлених подаю адресу: Львівська Духовна семінарія Святого Духа, Львів-Рудно, 79493, вул. Шевченка, 188, Ukraine.

Тел-факс:(380-322) 69-09-14 Факс:(380-322) 69-05-85, електронна адреса: office@lds. lviv.ua

Пожертви можна надсилати на адресу: Ukrainian Catholic Education Foundation, 1317 Stonecutter Dr., Oakville Ont. L6M 3C5, Canada, – зі зазначенням, що це пожертва на будову Духовної семінарії у Львові.

Анізія Путько-Стех

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, червень 2004 р.

65 дол.	Полянська Марія	Матаван, Н. Дж.
55	Комічак Михайло	МекКіз Рокс, Па.
	Одежинський Богдан	Філядельфія, Па.
	Олесницькі Іванка і Нестор	Мейплвуд, Н. Дж.
45	Бреславець Галина	Роквіл, Мд.
	Сосяк Михайло	Куритиба, Бразилія
30	Геврик Стефанія	Едмонтон, Алб. Канада
	Місіянович Еміль	Валатай, Н.Й.
	Ощаповський Ґеорґій	Бранзвик, Огайо
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н.Дж.
25	Мельник Катерина	Ню Гартфорд, Н.Й.
	Бачинська Марія	Нюарк, Н. Дж.
	Худовський Леонід	Ветерсфілд, Кт.
	Ґавдяк Ігор	Коламбія, Мд.
	Гнатюк Юлія	Монреал, Кв. Канада
	Яросевичі Лідія і Євген	Вашінґтоп Д.К.
	Колибаб'юк Ярослав	Мурставн, Н. Дж.
	Лончина Орися	Рілай, Н. Кар.
	Лучків Василь	Ню Сиіті, Н.Й.
	Процик Роман	Гантінґдон Валей, Па.
	Пундій Павло	Чикаґо, Іл.
	Ріпецький Юрій	О'Клер, Віск.
	Сімок Андрій	Лас Веґас, Нев.
	Слюсарчук Юрій	Монро, Н.Й.
	Сохан Неонілія	Моріставн, Н.Дж.
	Український Клюб	
	Відділ УНС 452	Чикаґо, Іл.
	Жизномирський Зенон	Сарасота, Фла.
20	Гулеї Марія і Дмитро	Вестон, Онт. Канада
	Фенчен Мирон	Мавнтен Гом, Аріз.
	Гуцал Йосиф	Торенс, Каліф.
	Масєнець Лідія	Чизолм, Мін.
	Ожги Марта і Юрій	Нейпервіл, Іл.
	Рудь Пелагія	Ріджвуд, Н. Дж.
16	Наконечний Михайло	Парма, Огайо
15	Дяків Марія	Ворен, Миш.
	Фолтин Оксана	Снелвил, Джа.
	Іванчук Адріян	Флашінґ, Н.Й.
	Меленка Микола	Вітінґ, Н. Дж.
	Александер Б.	Монтерей, Каліф.
	Дурбак Христина	Мавтенсайд, Н.Дж.
	Феш Михайло	Тусон, Аріз.
	Фусяк Анна	Джерзі Сиіті, Н. Дж.
	Ґелета Ярослав	Коледж Парк, Мд.
	Гриценки Татяна	
	і Володимир	Вест Роксбері, Мас.
	Костюк Теодор	Силвер Спрінґ, Мд.
	Ковалисько Михайло	Ґейтерсбурґ, Мд.
	Курилів Ігор	Вестон, Онт. Канада
	Лобур Віліям	Ріджвуд, Н.Й.
	Лиско В.	Александрія, Ва.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н. Дж.
	Михальчак Микола	Манліюс, Н.Й.
	Мисишин Мар'ян	Спрінґфілд, Мас.
	Очеретко Я.	Ню-Йорк, Н.Й.
	Раковська Олександра	Вейдинґ Рівер, Н.Й.
	Репета Євген	Ворен, Миш.
10 дол.	Данівський Сергій Б.	Дніпропетровськ, Україна
	Стебельська Лідія	Йонкерс, Н.Й.
	Троч Михайло	Парма, Огайо
	Задорожний К.	Ст. Кетеринс, Онт. Канада
	Ференцевич Юрій	Джерзі Сиіті, Н.Дж.
	Гальчук Ярослав	Ст. Кетеринс, Онт. Канада
	Костик Степан	Наяк, Н.Й.
	Кушнір Мирослав	Філядельфія, Па.
	Лиса Соня	Ґолден Валей, Мін.
	Ожги Марта і Юрій	Мейпервіл, Іл.
	Підлуська Марія	Еленвіл, Н.Й.
	Андибур Михайло	Потставн, Па.
	Білик Марія	Фавнтен Гілс, Аріз.
	Бурак Андрій	Бімзвіл, Онт. Канада
	Чорній Ігор	Палатайн, Іл.
	Демидчук Євген	Гамілтон, Онт. Канада
	Древницький В.	Джонсон Сиіті, Н. Й.
	Гаврилюк Галина	Джерзі Сиіті, Н. Дж.
	Герець Роксана	Ратерфорд, Н. Дж.
	Гетьманський Володимир	Рослінрдейл, Мас.
	Юзвін Йосиф	Ратерфорд, Н.Дж.
	Качала Олена	Савт Венес, Фла.
	Когут Микола	Філядельфія, Па.
	Котляр Іван	Ірвінґтон, Н. Дж.
	Коваль Бойд	Вашінґтон Д. К.
	Ковальчук Лідія	Ню Говп, Па.
	Крижанівський Юрій	Медісон, Н. Дж.
	Кульчицька Марія	Вудбрідж, Кон.
	Кущ Микола	Фінікс, Аріз.
	Луцуняк Михайло	Колман, Віск.
	Наконечний Богдан	Тусон, Аріз.
	Онуферко Маркіян	Дженкінтавн, Па.
	Онищук Катерина	Самерсет, Н. Дж.
	Потієнко Таїса	Клифтон Парк, Н.Й.
	Правдюк А.	Монреаль, Квеб. Канада
	Совірка Іван	Ворен, Миш.
	Свірський Іван	Вотерсфілд, Кон.
	Свистун Богданна	Овенсборо, Кент.
	Тершаковець Марія	Мілбрн, Н.Дж.
	Тесленко Григорій	Трентон, Н. Дж.
	Ткач Степанія	Монро Твп. Н. Дж.
	Тимчишин Тамара	Клірвотер, Фла.
	Ватяк Ярослав	Джерзі Сиіті, Н.Дж.
	Васьків Михайло	Вініпеґ, Ман. Канада
	Яґла Віліям	Вансдейл, Па.
	Яремко Оксана	Лівінґстон, Н. Дж.
7	Черніга Володимир	Сиракюз, Н.Й.
5	Бердей Еміліян	Рокавей, Н.Дж.
	Максимович Романа	Клівленд, Огайо
	Нагірний Мирон	Ботел, Ваш.
	Прибила Остап	Сиракюз, Н.Й.
	Струз Петро	Вест Роксбері, Мас.
	Шмайда Марія	Ню Бритен, Кон.
	Барановський Роман	Кергонксон, Н.Й.
	Басараб Катерина	Філядельфія, Па.
	Бережницька Оксана	Бафало, Н.Й.
	Борис Іван	Кергонксон, Н.Й.
	Буш Чарлс	Вудридж, Н.Дж.
	Чорний Андрій	Балтимор, Мд.
	Дебраун Людмила	Голивуд, Фла.
	Долинська Лариса	Ветерсфілд, Н.Дж.
	Дратвиінська Віра	Чикаґо, Іл.
	Дигдало Володимир	Трой, Миш.
	Дика Людмила	Блерставн, Н.Дж.
	Філяк Іван	Норт Роялтон, Огайо
	Гладун Валентина	Рідінґ, Па.
	Головатий Михайло	Венес, Фла.
	Грабець Роман	Парма, Огайо
	Юськів Юрій	Чикаґо, Іл.
	Коцелко Нестор	Чикаґо, Іл.
	Коваль Марія	Ню-Йорк, Н.Й.
	Козуб Володимир	Сиракюз, Н.Й.
	Кравців Ярослав	Норт Провіденс, Р. Ай.
	Кунцік Ярослав	Шелтон, Кт.
	Кузмів Данієл	Ґлен Бирні, Мд.
	Лис Марія	Пірсон, Фла.
	Маланюк Богдан	Н. Маямі Біч, Фла.
	Маленчук Марія	Сиракюз, Н.Й.
	Місійонґ Наталія	Лівонія, Миш.
	Мозіль Дмитро	Клівленд, Огайо
	Нічиї Марія і Олександер	Расін, Віск.
	Палайда Дмитро	Парма, Огайо
	Підгірний Іван	Парма, Огайо
	Погуляй Лариса	Лорейн, Огаайо
	Ракочий Теодор	Олбані, Н. Й.
	Рябокінь Галина	Ст. Пол, Мін.
	Руб Юрій	Дірборн, Миш.
	Руда Анна	Рочестер, Н.Й.
	Семчишин Віктор-Ілля	Гартфорд, Кт.
	Шандрук Петро	Філядельфія, Па.
	Скарупа Юрій	Клівленд, Огайо
	Смук Андрій	Коламбія, Кт.
	Ступар Теодор	Ла Порте, Інд.
	Татчин Степанія	Тімоніюм, Мд.
	Ткач Л.	Ворен, Миш.
	Ткачук Ґертруда	Тусон, Аріз.
	Трач Ірина	Вестон, Онт. Канада
	Тресньовський Роман	Ан Арбор, Миш.
	Турчак Люба	Самерсет, Н.Дж.
	Васютин Михайлина	Ровлет, Текс.
	Весоловський Олег	Чикаґо, Іл.
	Юречко Михайло	Лаврис Стейшен, Па.
	Жданів Ярослава	Брайтон, Миш.
1	Тришляк Павло	Венес, Фла.
	Разом	**2,084 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

ФІЛАТЕЛІЯ

Поштові марки України в 2005 році

Видавництво „Марка України" затвердило плян випуску поштових марок у 2005 році. Новими марками буде відзначено річниці видатних діячів, зокрема вийдуть марки до 150-річчя з дня народження Дмитра Яворницького – видатного українського вченого, до 100-річчя з дня народження Павла Вірського – відомого хореографа. Буде продовжено серію „Наша Батьківщина" марками про Вінницьку, Житомирську, Івано-Франківську області, Севастополь і Суми (до 350-річчя цього міста).

В історичній частині вийдуть 4 марки серії „Історія війська в Україні: Велике князівство Литовсько-Руське (XIII-XV ст.)" і поштовий бльок „60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні". Буде широко представлене мистецтво в серіях „Київ очима художників" (4 марки), „Скарби музеїв України" (Феодосійська картинна галерея ім. І. Айвазовського – до її 125-річчя, 2 марки й купон), „Український народний одяг" (Львівщина, Прикарпаття, Буковина – по 2 марки), українські храми за кордоном (2 марки). Україна випустить 4 марки за програмами „Европа: кулінарія" (4 марки), „Україна-Австрія" (2 марки).

Збереженню природи присвячуються марки серій „Заповідники та природні парки України": Карадазький природний заповідник (бльок), „Червона книга України": нічні метелики (бльок), коні (бльок).

Технічний проґрес буде представлений марками серій „Україна – космічна держава" (супутник Землі „Космос-1", ракети-носії „Циклон", „Зеніт", „Дніпро", по 1 марці), „Льокомотивобудування в Україні" (2 марки). З нагоди різних свят і подій плянуються марки за програмою Міністерства внутрішніх справ, до Всесвітньої зустрічі на вищому рівні з питань інформаційної співдружности, серія „Світ очима дітей" (3 марки), до Нового року, Різдва Христового, Дня слов'янської писемности і культури, конкурсу „Евробачення - 2005" в Україні (бльок).

Л. Хм.

У червні цього року ввійшли в обіг поштові марки серії „Українські народні казки" у вигляді зчіпки з трьох марок: „Котик", „Івасик-Телесик", „Котигорошко" (художник Кость Лавро); серії „Київ очима художників": „Краєвид Києва з Андріївською церквою. 1889 р. Невідомий художник"; „Фонтан біля Золотих воріт. Київ. 1910 р. Петро Левченко"; „Весна на Куренівці. 1914-1915 рр. Абрам Маневич"; „Київський Михайлівський собор з півдня. 1919 р. Микола Бурачек". Оформлення Оксани Тернавської.

А 26 березня було введено в обіг художній поштовий бльок „Метелики" з п'яти марок: „Ендроміс березовий Endromis versicolora", „Бражник очковий Smerinthus ocellatus", „Стрічкарка блакитна Catocala fraxini", „Райдужниця велика Apatura ilia (Den. & Schiff.)", „Махаон Papilio machaon". Художник – Генадій Кузнєцов.

Продовжуючи тему...

(Закінчення зі стор. 9)

Любачівського, УГКЦ очолив „нелегально" висвячений Владика Любомир Гузар. Акції патріярха Йосифа не підтримували деякі єпископи УГКЦ, тому Рим не відповідав позитивно на прохання визнати патріярший статусу. Коли ж у 2002 році на синоді єпископів УГКЦ всі члени висловилися за патріярший статус УГКЦ, то папа Іван Павло II передав цю справу, вперше, на розгляд колегії кардиналів. Колегія кардиналів, величезною більшістю, крім трьох – Вальтера Каспера, Йосифа Рацінгера та Ігнаса Мусси Дауда – 6 лютого 2003 року згодилися на патріярший статусу для УГКЦ.

Перепоною для офіційного проголошення стали дві справи: чи проголошення патріярхату УГКЦ не вплине негативно на екуменічний процес, який провадить з рамени Папи кардинал Каспер, і по-друге, чи проголошення патріярхату УГКЦ не вплине негативно на долю римо-католиків в Російській Федерації.

Щодо першої перепони, то це справді може перервати на деякий час діялог між Римом і Москвою. Але ж які є познаки, що будь-який діялог з Москвою дасть позитивні наслідки? Історія вчить, що Москва ніколи не вела діялогу з наміром осягнути порозуміння, ніколи не йшла на компроміси, а тільки все це робить „про око". Діялог з нею ні до чого не допровадить.

Щодо другої перепони, то навряд чи римо-католиків зможуть московські чинники переслідувати так, як переслідували „уніятів" в Україні, а тим часом „уніяти" не тільки вийшли з цього переслідування зміцнілими і об'єднаними, але й дали сотні святих мучеників за віру Христову, стали в зірцем для наслідування.

Щоб вивідати, яка буде реакція Московського патріярха, кардинал Каспер (він очолює Папську раду у справах християнської єдности) восени 2003 року листовно повідомив патріярха Російської Православної Церкви Алєксія II про намір Папи Івана Павла II визнати патріярхат УГКЦ. Патріярх Алєксій II розіслав копію цього листа всім православним патріярхам з просьбою звернутися до Ватикану зі спільним листом, остерігаючи, що визнання патріяршого статусу УГКЦ спинить діялог між Римською і Православними Церквами на довгі роки та відновить відкриту ворожнечу між ними. Це всі православні патріярхи, включно з Константинопільським патріярхом Бартоломеєм, зробили. Патріярх Бартоломей навіть відважився радити Папі Іванові Павлові II ліквідувати УГКЦ: „поступово зменшувати присутність Уніятської Церкви і послаблювати її діяльність" (з листа Бартоломея до папи Івана Павла II).

19 лютого 2004 відбулася зустріч кардинала Каспера з Архиєпископом Кирилом, головою департаменту зв'язків Московського патріярхату, а 22 лютого – з самим Патріярхом Алєксієм II. Згідно з фіційним повідомленням Ватикану, кардинал В. Каспер заявив на цих зустрічах, що „провід Католицької Церкви серйозно розглядає одноэгідну позицію всіх Православних Церков. Католицька сторона запевняє православну сторону, що бажанням Святого Престола є втримувати й зміцнювати позитивні стосунки з Православними Церквами". Загально це коментують як знак, що Ватикан не буде наразі визнавати патріяршого статусу УГКЦ.

Синод єпископів УГКЦ видав з цієї нагоди послання, потверджуючи обурення вірних, що справа патріярхату вирішувалася не в Києві, а в Москві і без присутности представників УГКЦ. „Переговори в Москві аж ніяк не перекреслюють той магістральний курс на розбудову патріярхату, який випливає з рішень Синоду єпископів нашої Церкви. Цей шлях нами обрано давно, і він відображає виразну волю Божого народу нашої Церкви", – говориться в посланні. І далі: „Законний розвиток Української Греко-Католицької Церкви не може бути предметом дипломатичних санкцій".

Згідно з офіційним повідомленням РПЦ, Патріярх Алєксій II заявив кардиналові В. Касперові, що після 1946 року багато людей у Західній Україні – ті, що перейшли на православ'я, і ті, хто в душі залишилися греко-католиками, всі вони були під духовною опікою Руської Православної Церкви. „Коли ж прийшла релігійна свобода, потрібно було подякувати Російській Православній Церкві за те, що вона зробила для віруючих Західньої України у важкі роки. А що відбулося? На хвилі дикого націоналізму відбувся розгром трьох православних епархій у Львові, Тернополі та Івано-Франківську... Силою захоплювали храми". Думаю, що коментарі зайві: за знищення єпископів, сотень священиків, ченців і черниць та тисяч вірних УГКЦ має бути вдячною Руській Православній Церкві, яка не тільки не боронила її перед владою Сталіна, але цій владі помагала!

Вірні вважають Українську Греко-Католицьку Церкву помісною, тобто автокефальною, самоуправною Церквою. Тим часом Патріярх Алєксій II заявляє кардиналові В. Касперові: „Чому ж з такою наполегливістю катедру Глави уніятської Церкви в Україні хочуть перенести зі Львова до Києва і заснувати патріярхат? Створення патріярхату поставить на десятиріччя хрест на наших стосунках. У Москві є вже дві уніятські парафії. Іноді нам говорять, що це самостійна Церква. Ні. Це частина Римо-Католицької Церкви, і Римо-Католицька Церква повністю несе відповідальність за дії уніятів".

На жаль, треба визнати, що тут Патріярх Алєксій II має рацію. Хоч УГКЦ називає себе помісною Церквою, вона не діє, як самостійна, самоуправна Церква. УГКЦ діє так, наче б вона були частиною Римської Церкви. Кожне рішення своїх патріярших синодів вона відсилає до Риму до затвердження, до схвалення. Без згоди Риму УГКЦ навіть у внутрішніх справах не спроможна ступити жодного кроку. Ось недавно виникла проблема в Бучацькій епархії, і Синод звернувся до Риму, щоб Ватикан призначив для цієї епархії адміністратора. Створення Одесько-Кримського екзархату, призначення екзархом Василя Івасюка, нещодавне призначення єпископа Василя Семенюка помічником Тернопільсько-Зборівської епархії – все це відбулося з „благословення" Ватикану і оприлюднено тільки після того, як Ватикан дав на це свою згоду.

УГКЦ сама себе принижує, сама себе заперечує. Її патріярші собори ніяк не є патріяршими, бо справжні патріярші собори діють самостійно і їхні рішення не підлягають жодній апробаті іншої Церкви. УГКЦ діє, як підлегла Римській Церкві. А її вірні навіть приймають і радіють з того, що патріярх Йосиф, Верховний Архиєпископ Мирослав Любачівський і Верховний Архиєпископ Любомир удостоїлися титулу кардинала. Але для вірних цей титул – чужий. По-чужому він і звучить: „кардинал Святої Римської Церкви". Тобто це не є кардинал Католицької, Вселенської Церкви, але тільки Римської. Один зі східних патріярхів зовсім справедливо відмовився від цього титулу, – з тієї причини, що титул кардинала є нижчий від титулу патріярха, незважаючи на те, що папа Євген IV поставив своїх кардиналів вище патріярхів.

УГКЦ називає свого Главу патріярхом, але цей титул без жодних реальних прав, які з нього випливають, не дуже вищий від титулу Венецького патріярха, який насправді має тільки звичайні єпископські права. Отож слід діяти так, як патріяршій Церкві годиться. Верховний Архиєпископ Йосиф, проголосивши патріярхат, діяв як патріярх. І якщо УГКЦ буде діяти як патріярхат, скоріше чи пізніше дістане офіційне визнання. Доконані факти скоріше чи пізніше визнають усі.

Як ми бачили вище, тільки чотири патріярхати були засновані „канонічно", тобто Вселенськими Соборами: Римський, Олександрійський, Антіохійський і Єрусалимський. Всі інші, включно з Константинопільським і Московським, були проголошені або самостійно або світською владою, і всіх їх за якийсь час, коротший чи довший, визнали всі „канонічні" патріярхи.

Перспективи

У зв'язку зі сказаним вище вирисовується такий плян дії для УГКЦ:

– офіційно відновити вперше проголошене Патріярхом Йосифом створення Київського патріярхату;

– Глава УГКЦ повинен завжди і всюди титулувати себе Київсько-Галицьким патріярхом і вимагати цього від усіх, хто до нього звертатиметься;

– повідомити про це всіх патріярхів, включно з Римським (папою) та Московським, і запропонувати їм обмін послів (амбасадорів) – в Римі вже є наш Владика Гліб;

– згідно з пропозицією єзуїта о.Роберта Тафта, не приймати жодних листів чи телефонних дзвінків, адресованих до Верховного Архиєпископа, звідки вони не приходили б, і відсилати їх назад до відправника з дописком: адресат невідомий. Приймати тільки листи, адресовані до патріярха;

– почати керувати Церквою зовсім самостійно, включно з творенням нових епархій чи екзархій та висвячуванням і призначенням єпископів без жодної попередньої апробати Ватикану;

– почати переговори з Українською Православною Церквою Київського патріярхату і з Українською Автокефальною Православною Церквою про об'єднання і створення єдиної Київської Вселенської Православної Церкви (КВПЦ), посестри інших патріярхальних Церков, уважаючи Римського патріярха (папу) за першого між усіма патріярхами (згідно з пляном Митрополита Андрея Шептицького);

– багато парафій, а то й епархій УПЦ Московського патріярхату, побачивши християнську єдність в Україні, скоріше чи пізніше долучаться до КВПЦ.

СПОРТ

Новий чемпіон УСЦАК-Схід: УСО „Тризуб", Філядельфія

ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й. – 3-4 липня на спортовій базі оселі „Верховина" відбувся футбольний турнір з нагоди 80-річчя УСВТ „Чорноморська Січ", який рівночасно був офіційним змаганням на першість УСЦАК-Схід. Згідно з вислідами змагань, в яких взяло участь 6 дружин, звання чемпіона УСЦАК-Схід на 2004 рік здобули футболісти УСО „Тризуб", Філядельфія. Учасникам цього футбольного турніру були УСВТ „Ч. Січ", Нюарк; СК СУМ „Крилаті", Йонкерс; УСО „Тризуб", Філядельфія; СК „Ватра", Лонг Айленд; ФК „Леви", Стемфорд і футбольна дружина семінаристів-василіян з Юшен Ков. Перед першими змаганнями турніру відбулася коротка церемонія, в часі якої від організаторів привітав учасників О. Твардовський, від Управи УСЦАК вітав футболістів голова УСЦАК М. Стебельський. Ланковий футболу УСЦАК Є. Чижович поінформував присутніх про зміну системи ігор в зв'язку з неочікуваним прибуттям на турнір 6-ої дружини. Замість кругової системи, ігри пройшли в двох рівнорядних підгрупах, після чого відбулися півфінальні і фінальні змагання за звання чемпіона. В першому дні відбулося 6 змагань з такими вислідами:

СК „Ватра"	– Семінаристи	– 1:0,
УСВТ „Ч. Січ"	– СК „Леви"	– 2:0,
СК СУМ „Крилаті"	– Семінаристи	– 8:1,
УСО „Тризуб"	– УСВТ „Ч. Січ"	– 0:0,
СК СУМ „Крилаті"	– СК „Ватра"	– 2:0,
УСО „Тризуб"	– СК „Леви"	– 3:0

Показники після цих ігор:

Група „А"	Точки	Ґолі
1. СК СУМ, „Крилаті"	6	10:1
2. СК „Ватра"	3	1:2
3. Семінаристи	0	1:9
Група „Б"		
1. УСО „Тризуб"	4	3:0
2. УСВТ „Ч. Січ"	4	2:1
3. СК „Леви"	0	1:5

Другого дня, згідно з розкладом змагань, відбулися півфінальні ігри дружин, що зайняли перші два місця в обох групах.

В першому півфіналі зустрілися СК СУМ „Крилаті" – УСВТ „Ч. Січ" – 0:0. Досить завзятий і емоційний змаг, так в нормальному часі, як і в догривці, не приніс бажаних ґолів. Згідно з правилом турніру судді зарядили серію карних стрілів, в якій переможцями вийшли футболісти „Крилатих" вислідом – 4:3.

В другому півфіналі в поєдинку УСО „Тризуб" – СК „Ватра", перемогли „Тризубівці" вислідом – 4:0. Переможні голі здобули С. Ладучин – 2 і Л. Касаткін – 2.

В чергових змаганнях за третє місце „Ч. Січ" перемогла СК „Ватру" – 2:0. Переможні голі в цій зустрічі здобули О. Фрижа і Д. Левицький.

Фінальні змагання провели УСО „Тризуб" – СК СУМ „Крилаті" – 0:0. Футболісти обидвох дружин завзято боролися за перемогу, але знову в нормальному часі і в догривці жодній не довелося вийти переможцем, тобто здобути хоч би єдиного ґоля. І знову треба було суддям вдатися до процедури карних стрілів, в яких цим разом перемогу здобула дружина „Тризуба" – 3:1.

Склади дружин, що здобули перші три місця в цьому турнірі:

Чемпіон УСО „Тризуб":
Дж. Костовкіс, Р. Стекелсе, Д. Стекелсе, С. Формосо, В. Карвкоза, І. Штейн, С. Ладучин, А. Клименко, В. Арнсавскас, Л. Касаткін, Д. Тофе, А. Бучкевич. Провідник – М. Юрчак, тренер П. Борецький.

Віце-чемпіон СК СУМ „Крилаті":
Б. Протас, М. Гованський, Ю. Греб, Н. Мартинюк, В. Лещак, М. Проків, З. Павлишак, В. Круглий, Ю. Ґаґарін, В. Брик, В. Чухун, С. Казаков, Б. Лоневський, Т. Стромінський, Р. Кенюк, Р. Гриньків, М. Воянош, Ф. Новічев, Д. Ойоник, С. Демчинко. Провідники Марко і Стефан Гованські, тренер З. Павлишак.

Третє місце УСВТ „Ч. Січ":
В. Пардо, Г. Сергіїв, Мар. Гординський, Д. Фріґа, А. Нинка, Д. Левицький, Д. Колодій, С. Колодій, М. Раковський, А. Панас, Т. Оконел, Р. Головінський, Б. Поритко, С. Сікорський, М. Витвицький, Д. Козюпа. Провідник Мик. Гординський, тренер А. Панас, асистент Г. Сергіїв.

Значна більшість змагань пройшла на досить високому технічному рівні, хоч деякі були переплетені непересічною завзятістю, емоціями і навіть пристрастями. В цій ділянці спорту ці чинники бувають на усіх рівнях і усіх країнах світу, де існує палка любов до цього популярного спорту. До цього дуже часто причинюються ревні любителі, чи, як їх звуть в Україні, – „болільники". Вони уважають себе „тонкими" знавцями усіх футбольних правил і особливо футбольного суддівства. Отже, протягом минулих років, як і цим разом, ми зустрілися з цим явищем. Але без цього футбол не був би футболом.

По закінченні фінальних змагань відбулася церемонія вручення нагород переможцям. Після коротких виступів голови УСВТ „Ч. Січ" О. Твардовського та голови УСЦАК М. Стебельського, які ще раз подякували учасникам за приїзд на цей турнір та відмітили важливість таких зустрічей, ланковий футболу УСЦАК Є. Чижович вручив клюбові трофеї дружинам, що зайняли три перші місця: УСО „Тризуб", СК СУМ „Крилаті", УСВТ „Ч. Січ".

Індивідуальні трофеї вручено усім футболістам чемпіона і найкращим футболістам турніру – А. Панасові („Ч. Січ") і А. Бучкевичу („Тризуб"), кращому воротареві турніру – Дж. Костовскісу („Тризуб"), кращому стрільцеві ґолів – В. Шикунові („Крилаті").

Фінал чемпіонату УСЦАК і Канади відбудеться між „Тризубом" і СТ „Україна", Торонто, в цьому місті, 28 серпня.

Омелян Твардовський

Вітрила...

(Закінчення зі стор. 20)

співпраці з американським „Фондом допомоги Дітям Чорнобиля" (керівник Олесь Кузьма) було зібрано 7 тисяч долярів на придбання сучасного медичного обладнання для Рівненської обласної дитячої лікарні. Діти Костопільської санаторної школи, що хворіють церебральним паралічем, одержали пакунки з одягом, взуттям, шкільним приладдям. Київська дитяча студія „Троєшки" одержала фінансову підтримку і значно розвинулася.

Розповсюдження інформації про будівництво на Волині собору на честь героїв УПА посприяло у надходженні коштів на його будову. Парафіяни та колишні упівці Волині щиро вдячні за братерську допомогу вірним собору св. Володимира з Чикаго, Михайлові Луцеву з Вірджінії та Миколі Швецеві з Гартфорду.

Минув рік, як вітрильник розпрощався з гостинною землею Америки і взяв курс на Австралію – згідно з програмою „Хай світ пізнає Україну". А щоб українці США не залишилися без „Батьківщини", я вирішив започаткувати добродійну організацію „Український Центр культури та духовности „Батьківщина". Бо варто продовжити ту добру справу, яку започаткував вітрильник. Передусім – допомоги найбільш нужденним в Україні. Особливу увагу маємо приділити патріотам та вдовам вояків УПА, адже бідова влада від кращих синів України відвернулася. Маємо в плянах, у випадку підтримки громадськости, створити цикл художніх фільмів про героїку Української Повстанської Армії. Адже це поле майже не оране. Хочемо пожвавити діяльність українського козацтва, концертну діяльність тощо. Отож закликаю вас, брати-українці, усією великою родиною піднімімо вітрила нашої нової „Батьківщини", наповнімо їх свіжими вітрами єдиномислія та братолюбія.

Чекаю на ваші відгуки та пропозиції, шановні земляки. Адреса: 10387 Valley Forge Dr., Ap. 121, Cleveleand, OH 44310. Тел.: (4400 885-2272. Електронна адреса: kozakpetro@yahoo.com

Петро Ващик,
колишній помічник капітана вітрильника „Батьківщина"

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ – СВОБОДУ'!
НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

• КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ •

ПРОДАЄТЕ СВІЙ БУДИНОК?

Зателефонуйте до нас!

Купуємо
6-60 родинні будинки

Charles Podpirka
JRC Management LLC

(718) 459-1651

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA „LIDIA"
SUZANNA SAPOWYCZ
128 E. Crocus Rd.
Wildwood Crest, NJ 08260
Tel. (609) 522-3348

• ПРАЦЯ •

Українка шукає працю по догляду за старшими особами.
Тел.: (732) 302-2450

• ЗНАЙОМСТВА •

Дівчина, проживаюча в Нью-Йорку, 30 років, медичний працівник, бажає познайомитись з громадянином США для створення сім'ї.
Тел.: (646) 479-2372

Фірма „КАРПАТИ"
Licence № 113486759

Виконує малі і великі роботи. Переробляє хати, лазнички, направляє дахи, виконує цементні праці, а також малює назовні і всередині (handyman) сантехнічні і електричні роботи – **Василь Чолак**

Тел.: (718) 937-1021
Beeper: (917) 935-0280

Понад 30,000 читачів тижнево дивиться на реклями!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ! ЦЕ ПРАЦЮЄ!

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів.

Зацікавлених просимо звертатися на тел.: (973) 292-9800 додатковий 3018

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через **„WESTERN UNION"**
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ до:**

„FINNAIR"		„AEROSVIT"	
Ст. Пітербург	$660 + податок (RT)	Київ	$645 + податок (RT)
Москва	$610 + податок (RT)	Львів	$725 + податок (RT)
Рига	$610 + податок (RT)	Івано-Франківськ	$725 + податок (RT)
Вільно	$610 + податок (RT)	Одеса	$725 + податок (RT)

Нові спеціяльні ціни на **ВЕРЕСЕНЬ 2004 р.**:
„MALEV" (Мадярська авіялінія) до Києва – **$ 560** + податок (RT)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083
Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973
http://www.albatravel.com **e-mail:albatravel@aol.com**

ПАЧКИ В УКРАЇНУ
DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 взірців хусток!
Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за $10.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

R.P. Drago Funeral Home, Inc.

Louis G. Pillari – Funeral Director

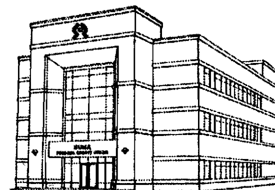
43-10 30th Avenue
Long Island City, NY 11103
(718) 278-0089

Українська обслуга
Owned by the Podpirka Family

SUMA (Yonkers) Federal Credit Union
Федеральна Кредитова Кооператива СУМА
Пропонує

Найновіші, Найшвидші і Найвигідніші Послуги.

- *Вікно Каса (Drive thru teller window)*
- *Mon-Tru: 8:00 A.M. – 3:00 P.M. Fri: 8:30 A.M. – 8:00 P.M.*
- *ATM машина – 24 години, 7 днів*
- *Додаткові години урядування*
- *Обслуга від понеділка до суботи*
- *Ранні і вечірні години урядування*
- *Позики на землю (vacant land loans)*
- *Позики на будову (construction loans)*

Тільки у нашій кредитівці СУМА в Йонкерсі Вам не потрібно шукати за паркуванням, платити за паркування і висідати із машини. Всі Ваші фінансові справи можна полагодити дуже швидко через Вікно Каси (Drive – thru teller window), а також дістати гроші у вигідний для Вас час через АТМ машину.

Головне Бюро:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701-6841
Phone: (914) 220-4900
Fax: (914) 220-4090
Monday-Thursday: 9:00 A.M. – 3:00 P.M.
Friday: 9:00 A.M. – 8:00 P.M.

Філія у Йонкерсі:
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: (914) 965-8560
Fax: (914) 965-1936
Tuesday - Thursday: 3:00 P.M. – 8:00 P.M.
Saturday: 9:30 A.M. – 12:30 P.M.

1-888-644-SUMA
E-mail: Sumayonfcu@aol.com

Філія у Стемфорді:
Ukrainian Research Center
39 Clovelly Road, Stamford, CT 06902
Phone/Fax: (203) 969-0498
Tuesday, Wednesday, Friday:
4 P.M.–8 P.M.

Філія у Спрінг Валі:
Ukrainian Hall
16 Twin Ave., Spring Valley, NY 10977
Phone: (845) 356-0087 • Fax: (845) 356-5335
Tuesday, Friday:
5:30 P.M. – 8:30 P.M.

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашаго найдорожчого ТАТА і ДІДА

бл. п.

ЯРОСЛАВА ГАЙВАСА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

24 липня 2004 р., о год. 7-ій ранку, в церкві св. Михаїла, Львів;
24 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку, в церкві Христа Царя, Філядельфія, Па.;
24 липня 2004 р., о год. 6-ій веч., в церкві св. Івана Хрестителя, Гантер, Н.Й.

Просимо згадати Покійного в своїх молитвах.

РОДИНА

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу нашої найдорожчої
МАМЦІ, БАБЦІ, ТЕТИ І ТЕЩІ

бл. п.

КАТЕРИНИ КОВШЕВИЧ

будуть відправлені

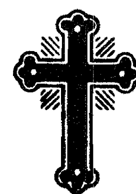
**ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ
З ПАНАХИДАМИ**

за душу Покійної.

31 липня 2004 р. – церква св. Івана Хрестителя, Гантер, Н.Й.;
31 липня 2004 р. – церква св. Юра, Львів;
31 липня 2004 р. – церква св. Йосафата, Трентон;
2 серпня 2004 р. – церква св. Івана Хрестителя, Нюарк.

Родину, знайомих і приятелів просимо згадати
Покійну в молитвах у ці дні.

Дочка – ХРИСТИНА К. ДУРБАК
зять – БОГДАН ГАСЮК
внуки – СОФІЯ і ОЛЕГ-РОМАН
сестрінка – АНЯ БОЙЦУН-СЕВИДЖ із синами ЧАРЛЕМ і МИХАЙЛОМ.

З глибоким жалем ділимося з рідними, приятелями і науковими співпрацівниками сумною вісткою, що після важкої недуги, 17 травня 2004 р., в Інсбруці, Австрія, відійшов від нас у вічність наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

д-р філ. ЛЕВ БІЛАС

нар. 7 серпня 1922 р.

У смутку залишені:
дружина – МАРТА
дочки – РОКСАНА з родиною
– РОМАНА з родиною
– ОЛЯ
та ближча і дальша родина і приятелі.

Покійний залишив по собі незабутню пам'ять про люблячого чоловіка, турботливого і відданого батька та дідуся, вірного товариша та видатного науковця. Залишив на цьому світі згадку про себе як про добру людину і свідомого українця.

Вічна Йому пам'ять!

В ДЕНЬ СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА

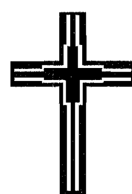
буде відправлено

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у світлу пам'ять

ДАРІЇ, ВОЛОДИМИРА, ЮРІЯ ТА ІГОРЯ СТАРОСОЛЬСЬКИХ

Відправа – 28 липня 2004 р., о год. 10-ій ранку
в церкві св. Івана Хрестителя, в Гантері, Ню-Йорк.

Ділимося сумною вісткою, що 27 червня 2004 р. відійшла
у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА та БАБЦЯ

бл. п.

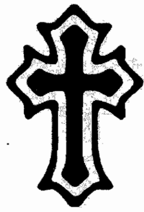
ІРИНА МАКАР
(з дому ГОФМАН)

В глибокому смутку залишені:
чоловік – АНДРІЙ
син – ІВАН з дружиною ХРИСТЕЮ та донькою ОРІЯНОЮ
тесті – ІВАН та ТЕТЯНА МАКАРІ
свати – д-р БРОНІСЛАВ та ОРИСЯ ГОРСЬКІ
родина – МАКАРІВ
та ближча і дальша родина в Америці, Україні, Канаді та Польщі.

ПАРАСТАС відбувся 1 липня 2004 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 2 липня в церкві св. Юра в Ню-Йорку. Тіло Покійної спочиває на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Нехай буде вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 6 липня 2004 р. на 92-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ КОРИБУТЯК-ВЕРБИЦЬКА

з дому СЕМЕНЮК-СОКОЛОВСЬКА

У глибокому смутку залишені:

доньки – ОЛЬГА ДУДЯК та МАРТА ТЕЙЛЬОР з дому КОРИБУТЯК
внуки – ХРИСТИНА ДУДЯК-ДЕВІС з мужем СТІВЕНОМ
– РОМАШКА ДУДЯК-ВІЛЬГЕЛЬМ з мужем МАРКОМ
– КАЛИНА ДУДЯК-ПІТОТ з мужем ГЕНРІ
– ТАМАРА ДУДЯК-МЕЙДЕР з мужем КРІСТОФЕРОМ
– РІЧАРД ТЕЙЛЬОР
– ҐРЕҐОРІ (GREGORY) ТЕЙЛЬОР
правнуки – ЛУКА, ДАНИЛО
– АННА, ОЛЕНКА
– МАРІЧКА
– МАКСИМ-СТЕФАН
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Йосифа; поховання на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 4 липня 2004 р. відійшов у Божу вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ВАРШОНА

нар. 6 жовтня 1926 р. в Жулиці, пов. Золочів, Україна.

Покійний був членом розвідки ОУН, членом Пласту в Україні, СУМУ в Америці, членом ООЧСУ, УККА, довголітнім секретарем 266 Відділу УНСоюзу, провідником Українсько-Американського клюбу в Амстердамі, трастистом і членом церкви св. Николая в Амстердамі. Від 1951 до 1954 р. був санітаром в американському війську під час Корейської війни. 54 роки жив в Амстердамі і був активним в громаді. Був знаним кравцем.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 10 липня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Николая в Амстердамі, Н.Й., а відтак на церковному цвинтарі.

Залишені у глибокому смутку:
дружина – ОЛЕНА з дому БАБИЧ
син – МИХАЙЛО з дружиною ЛИНН
дочка – МАРІЯ РИМАРУК з мужем ЮРКОМ
внуки – АНДРІЙ і СОНЯ РИМАРУКИ
брат – БОГДАН з родиною в Україні
сестра – ВЕРОНІКА ЮРЦАН з родиною в Україні
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять покійного Володимира можна складати пожертви на: St. Nicholas Ukrainian Catholic Church, c/o Michael Warshona, 14 Tremont Ave., Amsterdam, NY 12012.

В ПЕРШУ НЕЗАБУТНЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого
БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

ЯРОСЛАВА ОВАДА

який відійшов у вічність 24 липня 2003 р.

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 24 липня 2004 р., о год. 11-ій ранку, в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, в Гантері, Н.Й.

Після Панахиди о год. 12-ій дня відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСТА

на цвинтарі St. Francis de Sales, Elka Park, Hunter, NY

Про молитви за душу Покійного ЯРОСЛАВА просять

дочки – ХРИСТИНА
– ЯРОСЛАВА з чоловіком КЕНОМ і дітьми.

У смутку повідомляємо, що в понеділок, 12 липня 2004 р. відійшла у Божу вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА

бл. п.

АННА МАЦ

нар. 14 вересня 1925 р. в Дрогобичі, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 16 липня 2004 р. в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., а відтак на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

В смутку залишились:
доньки – ХРИСТИНА БОЗАЧИК з чоловіком ІВАНОМ
– ГАЛЯ ЖУКЕВИЧ з чоловіком ЯНУШЕМ
брат – РОМАН з дружиною ФЕРНАНДОЮ в Бразилії
внуки – АНДРІЙ, ДАНИЛО з дружиною ПАЛОЮ і ДИЛАН
сестра – МАРУСЯ з родиною в Дніпропетровську, Україна.

Вічна Її пам'ять!

Ділимось сумною вісткою, що в середу, 8 червня 2004 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ТЕОФІЛІЯ (ТНЕО) ПЕТРИК

нар. 6 березня 1920 р. в Малет, пов. Парана, Бразилія.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 10 червня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па., а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Про молитви за спокій душі Покійної просить

РОДИНА

У ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого незабутнього дорогого МУЖА

бл. п.

скульптора

МИХАЙЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

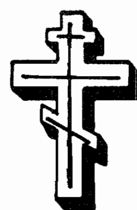
буде відправлено

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ.

**20 липня 2004 р., о 8-ій год. ранку
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Кон.**

Друзів, приятелів і знайомих
прошу в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина ЛЮДМИЛА

Вранці, 21 червня 2004 р., в 43 роки життя
несподівано помер наш дорогий СИН

св. п.

МАРКО ВАРВАРІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного і поховали його на православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

„Вогонь який згорає передчасно освітлює найбільш яскраво".

В глибокій скорботі залишились:

батьки – д-р ЄВГЕН і ТАМАРА
брати – д-р ВАСИЛЬ
– ТАРАС з дружиною д-р МОНІКОЮ
племінник – ТАРІК-АЛЕКСАНДР
і широка родина ВАРВАРОВИХ.

Нехай милосердний Господь
прийме Його ніжну і чутливу душу
в свої обійми.

РАДА ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

повідомляє своїх членів, що
13 червня 2004 р. в Орландо, Фла.,
відійшла у вічність

св. п.

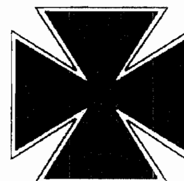
МАРІЯ ЛИСОГІР

Покійна Марія із своїм мужем Йосифом, були спів-головами Комітету для вшанування Особи Року, та довгі роки були активними членами Українського Інституту Америки.

Мужеві ЙОСИФОВІ, одному із засновників УІА,
членові Ради Директорів висловлюємо наші глибокі співчуття.

Вічна Її пам'ять!

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ
1-ої УД УНА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Ділимося сумною вісткою з членами
і українською громадою,
що 29 червня 2004 р.на 77-му році
життя відійшов у засвіти колишній
голова станиці, голова Суспільної Опіки,
член Крайової Управи

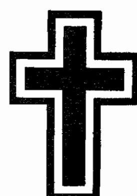
св. п.

ВОЛОДИМИР СІМКІВ

Похорон відбувся 2 липня 2004 р. на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі.

Дружині МЕРІ, синам МАРКОВІ, АНДРІЄВІ,
сестрі ЕВГЕНІЇ, братові МАРЯНОВІ,
ближчій і дальшій родині
висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ І
ПОЛІТИЧНА РАДА ОУНз
діляться сумною вісткою з членами й українським
громадянством, що 1-го липня 2004 р. у Філядельфії, на 88 році
багатотрудивого життя перенісся у Божу вічність

бл. п.

ОМЕЛЯН ОРТИНСЬКИЙ

Уродженець Ортинич, що на Західній Україні, довголітній член ОУН в Україні. Вояк Дружини Українських Націоналістів, учасник підпілля ОУН на Донбасі, під час Другої світової війни, ув'язнений німцями в Сталіно, після звільнення продовжував свою діяльність у підпіллі, будучи одночасно перекладачем німецької мови. Член ОУНз, Середовища УГВР і Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України та активний діяч церковних і громадських організацій.

Дочці МАРТІ і синові ТАРАСОВІ з родинами складаємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

З жалем повідомляємо, що в суботу, 3 липня 2004 р. відійшла у Божу вічність
на 91-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ

св. п.

РОСТИСЛАВА ЕМІЛІЯ КАЧАЛА

з дому ІВАНЧУК

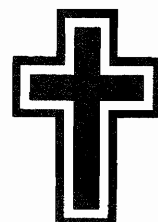
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 7 липня 2004 р. в українській католицькій церкві Успіння Божої Матері в Перт Амбої, Н. Дж., а похоронено Покійну у спільному мавзолеї на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишилися в глибокому смутку:

син – д-р АНДРІЙ з дружиною НАТАЛІЄЮ
внуки – СТЕФАН, ТАЇСА, АЛЕКСАНДРА
сестри – ОРИСЯ з чоловіком, дітьми, внуками і правнуками
– НАДЯ ІВАНЧУК з родиною
та ближча і дальша родина.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів просимо складати датки на Children of Chornobyl Relief Fund
272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078.

В глибокому смутку ділимося з приятелями і знайомими
сумною вісткою, що 14 червня 2004 р. відійшов у вічність
наш дорогий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЛЮБОМИР ТАТУХ

нар. 3 березня 1924 р. у м. Дрогобичі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 червня з церкви св. Йосафата на цвинтар Воскресіння у Монт Клеменс.

У глибокому смутку залишені:

дружина – ВЕЛТА
сини – ДЕНИС з донями ҐАБРІЕЛОЮ і АДРІЯНОЮ
– МАРТИН з дружиною ЛОРЕЮ
ближча і дальша родина в Україні і на поселеннях.

Вічна Йому пам'ять!